

KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

1. KURUMSAL BİLGİLER

ODTÜ hakkında bilgiler

A1. İletişim Bilgileri:

ODTÜ Senatosu'nun 24 Mayıs 2016 tarih ve 2 sayılı kararı ile "ODTÜ Kalite Komisyonu Yönergesi" kabul edilmiş ve "ODTÜ Kalite Komisyonu" oluşturulmuştur. "ODTÜ Kalite Komisyonu" ile ilgili bilgilere www.kidr.metu.edu.tr adresinden ulaşılabilir. Kalite Komisyonu'nun başkanlığını Rektör yürütür. Rektörün iletişim bilgileri aşağıdadır:

Prof.Dr. Ahmet Acar, Rektör
Orta Doğu Teknik Üniversitesi,
Üniversiteler Mahallesi,
Dumlupınar Bulvarı No. 1
06800 Çankaya Ankara/TÜRKİYE
Telefon: (312) 210 2000
E-posta: rektor@metu.edu.tr

A2. ODTÜ'nün Tarihsel Gelişimi:

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye ve Orta Doğu ülkelerinin kalkınmasına katkıda bulunmak, özellikle fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında eleman yetiştirmek üzere 15 Kasım 1956 tarihinde "Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü" adıyla kurulmuş ve eğitime başlamıştır. Üniversitemizin kuruluş ve hazırlıkları hakkındaki 6887 sayılı kanun 29 Ocak 1957 tarihinde yürürlüğe girmiştir. ODTÜ'nün özel statüsünü belirleyen ve tüzel kişiliğine kavuşturan 7307 sayılı "Kuruluş Kanunu" ise 27 Mayıs 1959 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türk yükseköğrenim sistemine birçok yenilik getiren ve çağdaş eğitimde öncülük yapan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, ilk yıllarını Kızılay'da Müdafaa Caddesi'nde Emekli Sandığı'na ait küçük bir bina ile TBMM arkasında bulunan barakalarda geçirdikten sonra, 1963 yılında ülkemizin bugünkü Ankara yerleşkesine taşınmıştır. İlk olarak 1956 yılında Mimarlık Bölümü öğretime başlamış, 1957 Şubat döneminde de Makina Mühendisliği Bölümü'ne öğrenci alınmıştır. 1957-1958 öğretim yılı başında Mimarlık, Mühendislik ve İdari Bilimler Fakülteleri kurulmuş, 1959 yılında ise Fen Edebiyat Fakültesi'nin kuruluşu tamamlanmıştır. Eğitim Fakültesi ise 1982 yılında eğitime başlamıştır.

1973'te ODTÜ Mütevelli Heyeti, gerek Ortadoğu'da bölgesel bir üniversite olma vizyonu, gerekse Ankara'da oluşturulan birikimin ülkenin kalanına yayılmasını sağlamak amacıyla, dış yerleşkeler kurma kararı almıştır. 1973 yılında kurulan ODTÜ Gaziantep Yerleşkesi, ODTÜ'nün Ankara dışında kurulan ilk yerleşkesi olma özelliğini taşır. 1973 yılında Gaziantep'te, ODTÜ Mühendislik Fakültesine bağlı olarak Makine Mühendisliği Bölümü kurulmuş daha sonra 1974 yılında Elektrik Mühendisliği Bölümü'nün de kurulması ile Gaziantep Mühendislik Fakültesi kurulmuştur. 1974 yılında Temel Bilimler Bölümü Bölümü, 1977 yılında Uygulamalı Kimya Bölümü, 1981 yılında İnşaat Mühendisliği Bölümü, 1982 yılında Gıda Mühendisliği Bölümü kurulmuş, Temel Bilimler Bölümü Fizik Mühendisliği Bölümüne dönüştürülmüştür. 1987 yılında 3389 sayılı yasa ile Gaziantep Üniversitesi farklı bir tüzel kişilik kazanmış, faaliyetlerine Gaziantep Üniversitesi olarak devam etmiştir. 1975 yılında ise Mersin şehir merkezinin 45 km batısında Erdemli'de, ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü, denizlerde araştırma yapmak ve deniz bilimleri alanında lisansüstü eğitim vermek amacıyla kurulmuştur.

Bir Türk üniversitesinin yurt dışında kurduğu ilk yerleşke olan ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu, Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ODTÜ'ye daveti üzerine 2000 yılında imzalanan üçlü-protokol ve 2003 yılında kabul edilen kuruluş yasası ile eğitim hayatına başlamıştır.

2016 yılı itibarıyla ODTÜ Ankara, Erdemli ve Kuzey Kıbrıs yerleşkelerinde yaklaşık 30.000 öğrenci eğitim almaktadır.

Ankara yerleşkesinde toplam 41 lisans programının yürütüldüğü beş fakülte bulunmaktadır. Kuzey Kıbrıs yerleşkesinde ise 15 lisans programı ve 3 yüksek lisans programı bulunmaktadır. Yalnızca lisansüstü eğitim verilen Erdemli'deki Deniz Bilimleri Enstitüsünde ise Kimyasal Oşinografi, Deniz Biyolojisi ve Balıkçılık, Deniz Jeolojisi ve Jeofiziki ve Fiziksel Oşinografi olmak üzere 4 ana bilim dalında eğitim verilmektedir.

Üniversitemiz bünyesinde bulunan Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Enformatik, Uygulamalı Matematik ve Deniz Bilimleri Enstitülerinde tezli ve tezsiz olmak üzere toplam 108 yüksek lisans ve 67 doktora programı yürütülmektedir.

ODTÜ'de öğretim dili İngilizcedir. Hazırlık sınıfı öğrencilerine İngilizce eğitimi Yabancı Diller Yüksek Okulu tarafından verilmektedir.

Kurulduğu günden bu yana geçen süre içerisinde bilimsel düzeyi, kültürel ve düşünsel boyuttaki ağırlığı ve nitelikli mezunları ile ülkemizin seçkin ve saygın kurumlarından biri haline gelen üniversitemizde Ankara yerleşkesinde 2016 yılı itibarıyla 791 öğretim üyesi (Prof., Doç., Yrd.Doç.), 225 öğretim görevlisi, 1.273 araştırma görevlisi, yaklaşık 27.000 öğrenci bulunmaktadır. Lisansüstü öğrencilerin sayısı 8.400'ü geçmiştir. Toplam mezun sayısı ise 125.000'in üzerindedir. ODTÜ'deki akademik birimlere ilişkin bilgilere <http://www.metu.edu.tr/tr/fakulteler-enstituler-ve-okullar> adresinden ulaşılabilir.

Üniversitemizdeki idari personel sayısı 1.764'tür (Devlet memuru, geçici işçi, sürekli işçi, sözleşmeli personel). İdari birimlerin listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/idari-birimler> adresinden ulaşılabilir.

Üniversitemizde araştırma-geliştirme ve uygulama faaliyetleri akademik birimlerde ve Araştırma-Uygulama Merkezlerinde yürütülmektedir.

2016 yılı Mayıs ayı itibarıyla Rektörlüğe bağlı faaliyet gösteren merkezlerin sayısı 27'dir. Merkezlerle ilgili bilgilere <http://www.metu.edu.tr/tr/arastirma-merkezleri> adresinden ulaşılabilir.

A3. ODTÜ'nün Misyonu, Vizyonu, Değerleri ve Hedefleri:

Üniversitemizin misyonu ve vizyonu, 2005-2010 stratejik planı hazırlanırken 10 yıllık bir dönem için belirlenmiş olup, 2011-2016 Stratejik Planı hazırlanırken gözden geçirilmiş ve stratejik programlar buna uygun şekilde hazırlanmıştır.

Üniversitemizin misyonu aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, eğitim öğretim, araştırma ve toplumsal hizmet etkinliklerini evrensel standartlarda yürüterek, toplumumuzun ve insanlığın sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişimi için bilgiye ulaşmayı, üretmeyi, bilgiyi uygulamayı, yaymayı ve bu bilgilerle donatılmış bireyler yetiştirmeyi amaç edinmiştir.

Misyon ifademize ve üniversitemizin temel ilkelerine www.metu.edu.tr/tr/genel-bilgiler adresinden ulaşılabilir.

Paydaşlarımız ODTÜ'yü;

- Uluslararası düzeyde tanınan;
- Geleceğin liderlerini yetiştiren;
- Disiplinler arası sinerji yaratan;
- Araştırma-ağırlıklı;
- Yenilikçi, yaratıcı;
- Toplumsal gelişme sürecinde önderlik rolü üstlenen;

bir üniversite olarak görmek istemektedir. Yukarıda tanımlanan konum ve özellikler üniversitemizin vizyon boyutlarını oluşturmaktadır. Bu vizyona ulaşabilmek için ODTÜ;

- Yönetim ve kurum geliştirmede başarılı;
- Kaynakları zengin;
- Paydaşları ile etkili iletişim ve işbirliği altyapısına sahip

bir üniversite olmalıdır.

Üniversitemizin son stratejik planı olan 2011-2016 Stratejik Planı halen geçerliliğini korumaktadır. Söz konusu plan, Üniversitemizin misyon ve vizyonuna yönelik “Stratejik Program”lardan oluşmaktadır. “Eğitim”, “Araştırma”, “Toplumsal Hizmet”, “Kurum Geliştirme”, “İnsangücü”, “Teknokent” ve “Kuzey Kıbrıs Kampusu” başlıklarını taşıyan Stratejik Programlardan son ikisi, Üniversitemizin çok özel iki girişiminin Üniversitemize katkısını artırmayı amaçlamaktadır. İlk beş Stratejik Program ise, özünde, lisans programlarımızın ve eğitimde kalite güvence sistemlerimizin desteklenmesini; lisansüstü programlarımızda planlı gelişmeyi; bilimsel araştırma rekabet gücümüzün ve “etkimizin” artırılmasını; lisansüstü eğitim ile Ar-Ge faaliyetlerimizin bütünleştirilmesini; fikri mülkiyet haklarımızın korunmasını ve ekonomik değere dönüştürülmesini; insan kaynağımızın zenginleştirilmesini; toplumsal hizmet programlarımızda kurumsallaşmayı; iletişim ve yönetim altyapımızın iyileştirilmesini kapsamaktadır. “Kurum Geliştirme” başlığı altında, mevcut fiziksel altyapının ve örgütsel kapasitenin geliştirilmesinin yanısıra bir dizi yeni idari birimin yaratılması hedeflenmektedir. Üniversitemizin Stratejik Planına www.sp.metu.edu.tr adresinden ulaşılabilir.

A4. Eğitim-Öğretim Hizmeti Sunan Birimler:

Lisans programları fakülteler tarafından yürütülür. ODTÜ Ankara yerleşkesinde 41 lisans programının yürütüldüğü toplam 5 fakülte vardır. Lisans programlarına ek olarak yürütülmekte olan Çift anadal ve yandal programlarının listesi <http://oidb.metu.edu.tr/cift-anadal-ve-yandal-programlari> adresinde yer almaktadır. Lisansüstü programlar enstitüler tarafından yürütülür. ODTÜ Ankara ve Erdemli yerleşkelerinde toplam 5 adet enstitü bulunmaktadır. Üniversitemiz bünyesinde bulunan enstitülerde 106 yüksek lisans ve 67 doktora programı yürütülmektedir. Bazı bölümlerde Tezsiz Yüksek Lisans Programı, bazı bölümlerde ise ikinci öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Programı seçenekleri vardır. ODTÜ’de eğitim-öğretim dili İngilizce’dir. Fakülteler, enstitüler ve okulların listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/fakulteler-enstituler-ve-okullar> adresinden ulaşılabilir. Üniversitemizde uluslararası kuruluşlarla ortak olarak yürütülen lisans ve lisansüstü programları da bulunmaktadır. ODTÜ-SUNY ortak lisans programları ile ilgili bilgilere <http://sunny.metu.edu.tr/> adresinden ulaşılabilir. Technical University of Eindhoven, Delft University of Technology ve Humbolt University ve benzeri kurumlarla ortak yürütülmekte olan yüksek lisans programları mevcuttur. Avrupa’daki ve ABD’deki saygın üniversitelerle (Ecole Nationale Supérieure des Mines de Paris, Carnegie Mellon University vb.) yürütülmekte olan ortak doktora programları da vardır (<http://www.metu.edu.tr/tr/uluslararasi-ortak-programlar>). Üniversitemizde yürütülmekte olan uzaktan eğitim programlarının listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/uzaktan-egitim-programlari> adresinden ulaşılabilir.

ODTÜ Meslek Yüksekokulu, Rektörlüğe bağlı olarak eğitim-öğretim veren iki yıllık bir yükseköğretim kurumudur. ODTÜ Meslek Yüksekokulu yalnızca ikinci öğretime öğrenci kabul eden bir yüksekokul olup Elektronik Teknolojisi Programı bulunmaktadır. Bu programda eğitim-öğretim dili Türkçedir.

Yabancı Diller Yüksekokulu (YDYO) ise kendisine bağlı iki Bölüm (Temel İngilizce Bölümü ve Modern Diller Bölümü) arasında koordinasyonu sağlayarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) öğrencilerine uluslararası standartlarda İngilizce eğitimi verilmesini sağlar. ODTÜ’nün lisans ve lisansüstü programlarına kabulde gerekli olan dil koşulunun sağlanması için verilen İngilizce Yeterlik Sınavını hazırlar ve uygular. Ayrıca, seçmeli olarak Arapça, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Yunanca ve Japonca dersleri verir. Üniversitemizde Çince dersleri ise Konfiçyus Merkezi tarafından verilmektedir.

Öğrencilere ve öğretim üyelerine destek veren birimler aşağıdaki gibidir:

1. Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
  1. Uluslararası Öğrenci Ofisi
2. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
3. Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı
4. Öğrenme ve Öğrenci Gelişim Merkezi
5. Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi
6. Uluslararası İşbirliği Ofisi
7. Engelsiz ODTÜ Birimi
8. Akademik Yazı Merkezi

A5. Araştırma Faaliyetlerinin Yürütüldüğü Birimler:

Üniversitemiz;

- Yıllık bütçesinin %30-35’ini rekabetçi ulusal ve uluslararası araştırma fonlarından sağlayan,
- Son 5 yılda, herhangi bir zamanda yürütülen TÜBİTAK ve/veya diğer ulusal kaynaklardan destekli 400’den fazla ar-ge projesi; Avrupa Birliği ve diğer uluslararası kaynaklardan desteklenen 70’den fazla ar-ge projesi; sanayi işbirliği ile birlikte yürütülen 1.000’den fazla araştırma, geliştirme ve uygulama projesi bulunan;
- Avrupa Birliği Çerçeve Programları kapsamında, FP7’de Türkiye’de en fazla sayıda proje yürütmüş, üniversitemizin toplam FP7

bütçesi içindeki payı %20 olan ve 700'den fazla uluslararası kuruluşla işbirliği yapmış,

- Sanayi ve kamuya bilgi transferi ile her yıl "Girişimci ve Yenilikçi Üniversite" endeksinde en üst sıralarda yer alan,
- Türkiye'nin ve Avrupa'nın önemli araştırma-geliştirme projelerini yürüterek, havacılık, uzay, savunma, yenilenebilir enerji, elektronik, biyoteknoloji ve biyomalzeme, bilişim-iletişim teknolojileri ve mikroeletromekanik sistemler alanları başta olmak üzere kalkınma için öncelikli pek çok alanda yüksek etkili araştırma çıktıları yaratan;
- Disiplinlerarası araştırma-geliştirme faaliyeti yürüten, sanayi ve kamu ile işbirliği içinde çalışan, üniversitede yürütülmekte olan ar-ge faaliyetlerinden elde edilen gelirin %30'unu üreten mükemmeliyet merkezlerine sahip,
- Türkiye'nin ilk Üniversite Merkezi Laboratuvarı'nı kuran ve başarıyla işleten,
- Toplam öğrenci sayısının %30'undan fazlası yüksek lisans ve doktora öğrencisi olan,
- Araştırma-ağırlıklı lisans eğitimi sunan, lisans mezunlarından %40'ından fazlasının lisansüstü eğitime devam ettiği,
- Her yıl 300'e yakın doktora öğrencisi mezun eden,
- Araştırma çıktıları ve performansı ile uluslararası tanınırlık kazanmış, dünyanın ilk 100 üniversitesi arasına girme başarısını göstermiş (Times Higher Education World University Rankings 2014-2015),

uluslararası bir araştırma üniversitesidir.

Üniversitemizde araştırma-geliştirme faaliyetleri fakültelere bağlı bölümler ve enstitüler ile, disiplinlerarası araştırmacı ekiplerinin birlikte, dış paydaşlarla (sanayi, kamu, uluslararası araştırma kurumları vb.) yakın işbirliği içinde çalıştığı araştırma ve uygulama merkezlerinde yürütülmektedir. Rektörlüğe bağlı Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/arastirma-merkezleri> adresinden, bölümlere bağlı araştırma laboratuvarlarının listesine ise <http://www.bto.metu.edu.tr/tr/laboratuvarlar> adresinden ulaşılabilir.

1. Araştırma destek birimleri:

Güçlü araştırma altyapısı ve nitelikli araştırmacıları ile birlikte araştırma-geliştirme faaliyetlerinin başarısı, etkili araştırma yönetim sistemi ile desteklenmektedir.

Üniversitemizde araştırma-geliştirme projelerinin koordinasyonunu "Araştırmalar Koordinatörlüğü" yürütmektedir. Ar-ge projelerinin bütçe ve personel ile ilgili işlemleri BAP Koordinasyon Birimi tarafından yürütülmektedir.

ODTÜ Araştırmalar Koordinatörlüğü; 1994 yılında,

- Üniversitenin araştırma potansiyelini tanıtmak,
- Konularında uzman olan akademik personel ve birimlerin, araştırma merkez ve laboratuvarlarının sanayi ile ilişkilerini güçlendirmek,
- Üniversitede yürütülen ulusal ve uluslararası destekli araştırmaları koordine etmek

üzere kurulmuştur. Araştırmalar Koordinatörlüğü'ne bağlı olarak çalışan Proje Destek Ofisi (PDO) öğretim üyeleri ve araştırmacılara proje destekleri ile ilgili bilgi, proje geliştirme ve proje yazımı ile ilgili destek vermektedir. Araştırmalar Koordinatörlüğü'nün görevlerinden biri de, Üniversitemizdeki araştırma faaliyetlerini hızlandırmak ve farklı akademik birimlerden araştırmacıların birlikte çalışmasını sağlamak için çeşitli platformlar geliştirmektir. Söz konusu platformlar tematik platformlar olup, araştırma ekipleri, altyapıları ve birimlerini bir araya getirme hedefi güdülmektedir. Platformlar Üniversitemizin araştırma önceliklerine göre (örneğin Yenilenebilir Enerji, Ekosistemler ve Sürdürülebilirlik için İleri Araştırmalar Platformu – YESAP) veya sanayinin ihtiyaç belirttiği(örneğin, Döner Kanat Teknolojileri Platformu-DKTP)alanlarda oluşturulabilmektedir (örneğin Döner Kanat Teknolojileri Platformu-DKTP).YESAP ile ilgili bilgilere <http://www.yesap.metu.edu.tr> adresinden, DKTP ile ilgili bilgilere ise <https://dktp.metu.edu.tr> adresinden ulaşılabilir.

Benzer şekilde, lisansüstü eğitim ile araştırma-geliştirme faaliyetlerini bütünleştirmek ve ülkemizin öncelikli alanlarında araştırmacı yetiştirmek üzere geliştirilen programlar Araştırmalar Koordinatörlüğü bünyesinde yürütülmektedir. ÖYP (Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı, <http://oyp.metu.edu.tr>), SAYP (Savunma Sanayi için Araştırmacı Yetiştirme Programı, <http://ak.metu.edu.tr/sayp>), TEKNOTEZ (Teknokent şirketleri ile ortak tez yürütülmesi için destek programı, <http://www.metu.edu.tr/researchers>) ve MİGEP (Merkezler için İşbirliği Geliştirme Programı, <http://ak.metu.edu.tr/migep>) bu kapsamdaki uygulamalardır.

Araştırmalar Koordinatörlüğü'nün diğer bir görevi ise araştırma altyapılarının koordinasyonunu sağlamaktır. Araştırmalar Koordinatörlüğü'ne bağlı Proje Geliştirme Birimi ve Stratejik Programlar Koordinatörlüğü, Üniversitenin önceliklerini belirleme ve bu alanlarda strateji belgeleri hazırlama görevini de üstlenmekte, ayrıca Rektörlüğe bağlı araştırma ve uygulama merkezlerinin faaliyetlerine destek olmaktadır. Merkezler için işbirliği geliştirme faaliyetleri MİGEP Koordinatörlüğü tarafından yürütülmektedir. Araştırmalar Koordinatörlüğünde 2016 Mayıs itibarıyla 18 kişi görev yapmaktadır.

Araştırma yönetimi ile ilgili Üniversitedeki ve Teknokent'deki aşağıdaki birimler eşgüdüm içinde çalışmaktadır:

ODTÜ Proje Destek Ofisi (PDO) ulusal ve uluslararası akademik destek programları hakkında bilgilendirme yapmaktadır. Ayrıca araştırmacılara, proje geliştirme, yürütme ve denetim aşamalarında; öneri hazırlığı sırasında kurumsal ve finansal bilgilerin sağlanması ve destekleyici belgelerin temini, başvuru formlarının ve sözleşmelerin teknik kontrolü, bilgilerin araştırma projeleri veritabanına aktarılacak istatistiklerinin tutulması ve resmi belgelerin yönetici imzasına sunulması sonrasında araştırmacıya bildirilmesi desteklerini vermektedir. PDO Ulusal Projeler Biriminde özellikle TÜBİTAK ve SanTev projeleri ile ilgili destek verilirken; Uluslararası Projeler Birimi, H2020 hazırlık çalışmalarını yürütmektedir. PDO, araştırma bilgi günleri düzenlemekte, araştırmacılara kariyer planlama desteği de vermektedir. Üniversitemizin araştırma strateji belgelerinin hazırlanmasında da PDO destek vermektedir. (<http://www.pdo.metu.edu.tr>)

ODTÜ Teknokent Proje Yönetim ve Danışmanlık Ofisi (TPO), araştırmacılara, büyük ölçekli ve çok ortaklı ulusal ve uluslararası projelerin geliştirilme, yürütme ve denetim süreçlerinde PDO ile koordinasyon halinde çalışarak projenin performans, maliyet ve zaman hedeflerine ulaşabilmesi için eldeki kaynakların (özellikle bütçe ve personel) en verimli şekilde kullanılmasını sağlamak ve proje aktivitelerini kontrol etmek amaçlı destekler sağlamaktadır. Bu destekler, başvuru süreci için ortaklık çağrılarının paylaşılması, proje bütçesinin hazırlanması, projenin yönetim yapısının oluşturulması; yürütme süreci için, konsorsiyum ve hibe anlaşmalarının kontrolü, proje harcama kayıtlarının ve belgelerin AB, TC ve ODTÜ mevzuatlarına göre tutulması ve saklanması, personel zaman çizelgelerinin düzenlenmesi, periyodik raporlamaların mali kısımlarının hazırlanması; denetim süreci için, "pre-audit" ve proje denetlendiğinde gerekli tüm bilgi ve belgelerin hazırlanması ve yetkililere sunulması şeklindedir. (<https://h2020.metu.edu.tr/odtu-teknokent-projects-office-tpo>)

ODTÜ Bilgi Transfer Ofisi (BTO), üniversitenin sanayi ile işbirliği ve bilgi varlıkları korunumu ve değerlendirilmesi faaliyetlerini TİGED, Teknokent Sanayi Direktörlüğü ile işbirliği içerisinde koordine etmektedir. Bu kapsamda BTO'nun sağladığı destekler; FSMH korunumu ve ticarileştirme süreç başlatımı için üniversitenin bilgi varlıklarının tespiti, üniversite-sanayi işbirliği olanakları hakkında bilgilendirme ve

danışmanlık, üniversite-sanayi işbirliğine yönelik etkinliklerin organizasyonu, araştırmacı-sanayi/kamu eşleştirmeleri, üniversite-sanayi işbirliği projeleri geliştirme ve yürütme destekleri, üniversite-sanayi işbirliği sözleşmeleri hukuki destekleri, girişimcilik olanakları hakkında bilgilendirme ve üniversitenin bilgi transfer ve üniversite-sanayi işbirliği program ve inisiyatifleriyle ilgili çalışmalar yürütmek şeklindedir. (<https://bto.metu.edu.tr/>)

ODTÜ Teknokent Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) akademik buluşların ticarileşmesine yönelik destekleri BTO ile koordinasyon içinde sağlamaktadır. TTO'nun sağladığı temel hizmetler, ODTÜ öğretim üyelerinin ve firmaların patente konu olabilecek buluşlarının ticarileşme potansiyelinin değerlendirilmesi, patentlenebilme ve ticarileşme potansiyeli olan buluşların patent alma sürecinde finansal ve hukuki danışmanlık desteklerinin verilmesi, desteklenmesine karar verilen buluşların ticarileştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması hizmetlerini sağlamaktadır. Bu destekler; portföye dahil edilen buluşa uygun koruma şeklinin tespiti ve yurtiçi/yurt dışı patent başvurularının yapılması, finansal konular (patent başvuruları ve tüm işlemler ile ilgili resmi ve vekil ücretlerinin ödenmesi), süreç takibi ve buluş sahibi ile iletişimin sağlanması, patentleme ve ticarileşme sürecinde hukuki destek sağlanması, ticarileşme ile ilgili çalışmaların desteklenmesi ve/veya yürütülmesi (buluşla ilgilenen firmaların tespiti ve görüşülmesi, buluşun pazarlanmasında aracılık ve danışmanlık), talep eden öğretim üyeleri için spin-off firma kurma desteği verilmesi (firma ve kuluçka merkezi başvuru desteği) şeklindedir.

BAP Koordinasyon Birimi: BAP Koordinasyon Birimi, yürütülmekte olan tüm ulusal ve uluslararası projelerin bütçe ve personel ile ilgili işlemlerini yürütmekte, BAP Komisyonu'nun sekreteryasını yürütmektedir. BAP Koordinasyon Birimi ilgili Rektör Yardımcısına bağlı faaliyet göstermektedir. (<http://bap.metu.edu.tr/>)

Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü ODTÜ Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, öğretim elemanları tarafından Döner Sermaye Yönetmeliği çerçevesinde yürütülen proje, danışmanlık, deney, seminer vb. karşılığında elde edilen gelirleri tahsil etmekte ve ilgili idari süreçleri yürütmektedir. Döner Sermaye Yönetmeliği çerçevesinde yürütülen ar-ge, tasarım ve yenilik projelerinin idari ve mali işlemlerini de Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü yapmaktadır.

Üniversitemizde ar-ge faaliyetlerini yönlendirmek ve politikalarını geliştirmek ile ilgili çeşitli komisyonlar bulunmaktadır. Üniversite içinde BAP Komisyonu, üniversitenin BAP bütçesinin akademik birimler arasında dağıtım oranlarının belirlenmesini, proje önerileri toplanması için çağrılara çıkılması, önerilen BAP projelerinin değerlendirilmesine ilişkin sürecin yönetilmesini ve projelerin takip edilmesini üstlenmektedir. BAP Komisyonu ayrıca uluslararası projelerden artan bütçelerin toplandığı Emanet Hesap'tan uluslararası işbirliği projeleri geliştirmek için yapılan başvuruları ve yine aynı hesaptan halen yürütülmekte olan uluslararası projeler için yapılan borç taleplerini değerlendirir, karar verir ve izler. Araştırma Politikaları Komisyonu, uzun vadeli ar-ge stratejilerinin belirlenmesi için kurulmuştur ve 2010 yılından bu yana faaliyet göstermektedir. Araştırma, Geliştirme, Tasarım ve Yenilik Değerlendirme Komisyonu, üniversite-sanayi işbirliği kapsamında yapılabilecek proje ve faaliyetlerin araştırma, geliştirme, tasarım ve yenilik içeriğini değerlendirmek için kriterler belirler, bu kriterleri zaman içerisinde günceller ve üniversite-sanayi işbirliği kapsamında yapılması öngörülen proje ve faaliyetleri, ilgili öğretim elemanının müracaatı doğrultusunda belirlenen kriterlere göre araştırma, geliştirme, tasarım ve yenilik içeriği açısından değerlendirerek bir raporla Üniversite Yönetim Kuruluna sunar. Bilgi Transferi Komisyonu, TÜBİTAK 1513 TTO Destekleme Programı kapsamında kurulmuş olup, üniversitedeki bilgi transfer ve üniversite-sanayi işbirliği faaliyetlerinin hızlandırılması için stratejiler geliştirmekte, 1513 programını yönetmekte ve izlemektedir.

1. ODTÜ Teknokent

ODTÜ Teknokent, Üniversitemizin araştırma-geliştirme ve yenilik alanında en önemli yapılarından biridir. ODTÜ TEKNOKENT'in kurulması ile ilgili çalışmalara 1980'li yılların sonunda başlanmıştır. Söz konusu yıllarda Dünya Bankası'nın da destekleri ile başlanan fizibilite çalışmalarında öncelikle, ABD ve İngiltere başta olmak üzere dünya örnekleri incelenmiş, konunun önemine yönelik kamuoyu oluşturulmuştur. Bu çalışmaların neticesinde, 1992 yılında teknoloji geliştirmeye yönelik kuluçka merkezleri kurmak ana hedefi altında KOSGEB ile işbirliği içinde ODTÜ TEKMER hizmete açılmıştır. ODTÜ TEKMER'de elde edilen başarılı sonuçlara, ODTÜ'de bir bilim parkı (teknokent) kurulması çalışmalarını teşvik etmiştir. 2000 yılında ODTÜ TEKNOKENT'in ilk binası hizmete açılmış ve 2001 yılındaysa Türkiye'deki teknokentler ile ilgili yasal çerçeveyi tanımlayan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası yürürlüğe girmiştir. Bu yasayla girişimci şirketlere sağlanan vergi muafiyetleri ve teşvikler, ODTÜ'nün sağladığı altyapı ve akademik bilgiyle birleşince ODTÜ TEKNOKENT bir cazibe merkezi haline gelmiştir.

ODTÜ TEKNOKENT'in amacı, ülkemizin uluslararası arenada rekabet gücünü artıracak teknolojileri geliştiren ve üreten firmalara, araştırmacılara ve akademisyenlere çağdaş alt ve üst yapı olanakları sunmaktır. ODTÜ TEKNOKENT, gerçekleştirdiği üniversite-sanayi işbirliğini artırmaya yönelik etkinlikleriyle taraflar arasında sinerji doğmasına katkı sağlamaktadır. ODTÜ TEKNOKENT, %60'dan fazlası ODTÜ TEKNOKENT'te kurulmuş şirketlerin oluşturduğu 300'ün üzerindeki şirket sayısı, %90'ı üniversite mezunu, doktora veya yüksek lisans mezunu olan 5000'den fazla personele yarattığı istihdam olanakları ve Ar-Ge faaliyetlerinin yürütüldüğü 120.000 m2 kapalı alanı ile Türkiye'deki diğer teknoparklara da örnek teşkil edecek başarılarla imza atmıştır.

ODTÜ TEKNOKENT'te faaliyet gösteren şirketlerin %51'i yazılım-bilişim, %19'u elektronik, %15'i makine ve tasarım, %6'sı medikal teknolojiler, %6'sı enerji ve çevre, kalan %3'ü ise ileri malzeme, tarım, gıda, uzay-havacılık, otomotiv gibi diğer alanlarda Ar-Ge çalışması yürütmektedir.

ODTÜ TEKNOKENT tarafından bünyesinde barındırdığı firmalar ve girişimciler için çok çeşitli programlar yürütülmektedir. Teknoloji tabanlı girişimciliğin desteklenmesi kapsamında ön kuluçka programları "Yeni Fikirler Yeni İşler Yarışması" ve "Animasyon Teknolojileri ve Oyun Geliştirme Merkezi", kuluçka merkezleri; ODTÜ KOSGEB TEKMER, Teknogirişim Kuluçka Merkezi ve ODTÜ-Halıcı Yazılımevi Kuluçka Merkezi, şirketlerin uluslararası pazarlara açılmasını destekleyen "TeknoJUMP" iş hızlandırma programı, bir finansal araç olarak geliştirilen İş Melekleri Ağı "METUTECH-BAN Teknoloji Yatırımcıları Derneği" ve teknoloji fonu "TeknoFund", akademik bilginin ticarileşmesi için "Teknoloji Transfer Ofisi", şirketlerarası işbirliklerinin geliştirilmesini amaçlayan savunma sanayi ve ICT kümeleri ile uluslararası işbirliklerini desteklemek üzere açtığı yurtdışı ofisleri gibi çalışmalar bulunmaktadır.

ODTÜ Teknokent Teknoloji Geliştirme Bölgeleri endeksinde 4 kez üstüste birinci olmuş, Türkiye'nin en başarılı teknokentidir.

ODTÜ Teknokent ile ilgili detaylı bilgiye <http://www.odtuteknokent.com.tr> adresinden ulaşılabilir.

A6. İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar:

Bu rapor, Üniversitemizin hazırladığı ilk Kalite İç Değerlendirme Raporu'dur. Üniversitemizin bir sonraki stratejik planı olan 2017-2022 Stratejik Planı ile ilgili çalışmalar 2016 ve 2017 yıllarında sürdürülecek ve bir sonraki Kalite İç Değerlendirme Raporu 2017 yılında güncel stratejik plana göre hazırlanacaktır. Stratejik planlama ile ilgili sürecin tamamlanması ve uygulamaya konması için gerekli olan süre düşünüldüğünde, dış değerlendirme için Yükseköğretim Kalite Kurulu'na 2018 yılında başvurulabileceği öngörülmektedir.

Üniversitemiz 2002 yılında EUA (European University Association) tarafından dış değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Dış Değerlendirme Raporu'na <http://www.rd.metu.edu.tr/eua/> adresinden erişilebilir. Raporda da belirtildiği üzere EUA değerlendirmesi daha çok üniversite yönetimine ileriye dönük yol haritasını çizerken yardımcı olabilecek tavsiyelerde bulunulması esasına dayalıdır. Amacı, notlandırma veya

sıralama yapmak değil, değişim gereken konularda destek olmak olarak tanımlanmaktadır. Üniversitemiz, bu rapor sonrasında, EUA'ın tavsiyesine uygun olarak, kendi kurumsal stratejik planlama modelini geliştirmiş ve ilk stratejik planlama sürecini başlatmıştır.

2. KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1. Kalite Politikası

Üniversitemizde yürütülen kalite güvencesi faaliyetleri stratejik, akademik ve idari yönetim boyutlarında üniversiteye genel ve fakülteler ile bölümlere özel olmak üzere gruplandırılabilir. Kalite güvence sistemimiz; sürekli iyileştirme ilkesini benimsemiş, paydaş beklentileriyle ve isteklerine duyarlı, katılımcı, demokratik ve öğrenen yönetim, çalışanın eğitimi, kurumsal planlama ve gelişim için bilimsel ve teknolojik araştırma yapma, özgün ve öncü olma ilkeleri ve anlayışına dayalı mekanizmalara sahiptir. Sürekli iyileştirmeyi sağlayan planlama, plan doğrultusunda uygulama, uygulamayı izleme ve başarıyı ölçme, ölçüm sonuçlarını değerlendirerek zayıflıkları giderecek veya başarıyı kalıcı kılacık uygulamaları planlama döngüsü kalite güvence sisteminin temelini oluşturmaktadır. Bu sistemin işleyişi ile ilgili açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

Stratejik Plan'da öngörülen hedeflere erişim, hedef sorumluları ve ilgililerinin katılımı ile altı aylık ve yıllık dönemlerde ölçülmekte ve değerlendirilmektedir. Bunun için yeni stratejik plan çerçevesinde, izleme ve değerlendirme yöntemi ile ilgili bir revizyon gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemi destekleyecek veri ve performans yönetimi altyapısının güçlendirilmesi için proje çalışmaları başlatılmıştır.

Eğitim-öğretim kalitesinin güvenceye alınmasında fakülteler özelinde akreditasyon ve kalitede mükemmellik modellerinin uygulamalarına önem verilmektedir. Kısım B2'de açıklandığı gibi Mühendislik Fakültesinin 13 bölümü *Accreditation Board for Engineering and Technology* (ABET) tarafından akredite edilmiştir. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, *European Foundation for Quality Management* (EFQM) modelini benimsemektedir. Benzer uygulamaların diğer fakültelere de yaygınlaştırılması için çalışmalar sürdürülmektedir.

Eğitim ve öğretimde ölçme, değerlendirme ve kalite güvence sistemini iyileştirmek üzere Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme, Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÖGEM) çalışmalarının yanı sıra 2011-2016 Stratejik Planı'nda yer alan Kurumsal ve Program Değerlendirme Destek Ofisi, 2017-2021 Stratejik Planı'nda daha geniş bir kapsamda öngörülen Kurumsal Araştırma ve koordinasyon için organizasyonel değişiklikler ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Araştırma kalitesinin güvencesi için Araştırmalar Koordinatörlüğünün yürüttüğü izleme ve değerlendirme faaliyetleri ile yeni destek programları ve mekanizmaların önemli bir etki yaratması beklenmektedir.

Topluma sunulan hizmetlerde yakın çevremiz, bölgemiz ve mezunlarımız dâhil toplumun bileşenleriyle bilim iletişiminin güçlendirilmesi ve toplumun öncelikli sorunları ile ilgili araştırmaların teşvik edilmesi, bu hizmetlerin kalitesinin artırılması için birer stratejik amaç olarak benimsenmiş ve bu doğrultuda yeniden yapılanma çalışmaları başlatılmıştır.

İdari birimlerimizde ve akademik laboratuvarlarımızda ISO 9000, ISO 27000 gibi kalite ve güvenlik standartlarına uyumluluğun belgelenmesi çalışmalarının yaygınlaştırılması, kalite güvence sistemi kapsamında öngörülen diğer bir stratejidir.

Paydaşların yönetime katılımı ve yetkilendirmesi doğrultusunda, Memnuniyet-İyileştirme-Geri Bildirim Formu (<http://gs.metu.edu.tr/memnuniyet-iyilestirme-geri-bildirim-formu>) ve öğrenci forumları gibi yollarla alınan geri bildirimlerin yönetimi daha kurumsal bir yapıya oturtulmuş ve etkinliği artırılmıştır.

Kalite iyileştirmede süreç yönetim anlayışına uygun olarak kritik süreçler için ekiplerin kurulması ve düzenli izleme faaliyetlerinin yürütülmesi için örnek uygulamalar başlatılmıştır.

Akademik ve idari kurullar ve komisyonlar; eğitim, araştırma, toplumsal hizmet ve kaynakların yönetimi gibi alanlarda planlama, kontrol, geliştirme ve iyileştirme etkinlikleri yoluyla kaliteyi güvence altına almak üzere çalışmalarına devam etmektedir.

B1. Üniversitemizin Stratejik Planlama Modeli

Üniversitemizin 2017-2021 Stratejik Planı'nın hazırlanması için çalışmalar Eylül 2016'dan beri devam etmektedir. Kalkınma Bakanlığı'nın hazırladığı Üniversiteler İçin Stratejik Planlama Rehberi'ni çerçeve alarak ve üniversitemizin stratejik planlama birikiminden yararlanarak tasarlanan altı aşamalı bir yöntem izlenmiştir:

1. Stratejik plan ön hazırlığı
2. Durum analizi
3. Misyon, vizyon ve değerlerin gözden geçirilmesi
4. Farklılaşma stratejilerinin belirlenmesi
5. Farklılaşma stratejileri doğrultusunda amaç, hedef ve stratejiler ile performans göstergelerinin belirlenmesi.
6. Her hedef için stratejileri, sorumlu ve ilgili birimleri ve maliyetleri içeren hedef kartlarının oluşturulması

Bu yöntem, katılımcı, şeffaf ve demokratik bir süreç dâhilinde, disiplinlerarası komitelerin (Stratejik Planlama Alan Komiteleri – SPAK'lar) geliştirdiği önerilerin disiplinler ve kurumsal bölümler ve birimlerin yanı sıra Üniversite Stratejik Planlama Kurulu (ÜSPK) tarafından değerlendirilmesine dayanmaktadır.

2017 Mayıs ayının başında Senatomuza sunulması öngörülen Stratejik Planı'mızın hazırlık sürecinin koordinasyonu ve bu değerlendirmelerin raporlanması, 12 kişilik bir ekibinin (Üniversite Stratejik Planlama Destek Ekibi-ÜSPDE) desteğiyle yürütülmektedir. Kuzey Kıbrıs ve Erdemli yerleşkelerimiz ile diğer paydaşlarımızdan katılım sağlanan planlama çalışmalarımızı yürüten SPAK'larımıza katkı veren akademik ve idari personelimiz, Dekanlıklarımızın, Enstitülerimizin ve idari birimlerimizin önerileri doğrultusunda farklı disiplinleri, deneyimleri ve paydaş gruplarını olabildiğince temsil edecek şekilde belirlenmiştir.

Toplam 154 kişinin görev yaptığı SPAK'lara kurulduklarından sonra onlarca çalışmamız gönüllü olarak da ayrıca katılmıştır. SPAK'lar kurulduklarından bu yana hemen her hafta düzenli toplanarak, sekiz alanda ayrı ayrı, ancak koordineli bir şekilde çalışmıştır. Bu alanlar, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, toplumsal hizmet, uluslararası işbirliği, insan kaynakları, finansal kaynaklar, fiziksel kaynaklar ve bilgi

kaynaklarıdır.

Üniversite Stratejik Planlama Kurulunda yer alan 26 paydaş temsilcisi, farklılaşma stratejilerinin ve stratejik önceliklerin belirlenmesi ve alan çalışmalarının değerlendirilmesine katkı sağlamıştır. SPAK'lar çalışmaları kapsamında, bölümlerimiz, birimlerimiz, öğrencilerimiz, akademik ve idari çalışanlarımız, mezunlarımız ve çeşitli kamu, sanayi ve sivil toplum kuruluşları gibi paydaşlarımızla yüz yüze görüşmeler ve anketler yapmıştır. Üniversite içinden ve dışından 250'ye yakın paydaşın katıldığı ve 7-8 Ocak tarihlerinde yapılan bir arama konferansı ile 13 Şubat tarihinde yapılan bir panel ve 6 Mart tarihinde yapılan bir ortak koordinasyon toplantısı düzenlenmiştir.

Üniversitemizin değerlerini gözden geçirmek üzere Uygulamalı Etik Araştırma Merkezi (UEAM) koordinasyonunda bir araştırma ekibi çalışmış ve raporun A3 kısmında verilen değerleri belirlemiştir.

Yapılan çalışmaların tutanaklar ve ilgili raporlar dahil tüm belgelerine sp.metu.edu.tr Web sitesinden kurum şifresi ile erişilebilmektedir. Değişik kaynaklardan toplanan bilgi, görüş ve öneriler ÜSPDE tarafından özüne sadık kalarak birleştirilmiş, çelişen veya eksik kalan konuları SPAK'ların yeniden değerlendirmesi ve bu doğrultuda düzeltilen metinlerin ÜSPK'da görüşülmesi ve onaylanması sağlanmaya çalışılmıştır.

B2. Kurumsal Performansın Ölçümü, Değerlendirilmesi ve Sürekli İyileştirilmesi

Üniversitemizde kurumsal performansın yönetimi için yürütülen kalite güvencesi faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir.

Performans ölçümü, değerlendirilmesi ve süreç yönetimi

Üniversitemizde performans ölçümü ve değerlendirilmesi geçmiş dönemlerde çeşitli kurumsal faaliyet raporlarının hazırlanması ve üniversitemiz tarafından yürütülen akademik performans değerlendirme faaliyetleri kapsamında yapılmıştır. Halen kullanılmakta olan bu raporlar ve değerlendirmeler Tablo 2'de sunulmaktadır. 2016 yılı Performans Göstergesi Sonuçları (PGS) Formu Ek-1'de örnek olarak sunulmuştur.

2017-2021 Stratejik Planı'nın hazırlığı kapsamında yeni bir performans izleme ve değerlendirme sistemi tasarlanmaktadır. Buna göre 6 aylık ve bir yıllık dönemlerde, bu yıldan başlayarak Stratejik Plan kapsamındaki hedeflere erişim izlenecek, belirlenen eksikliklere göre iyileştirme etkinlikleri başlatılacak ve yönlendirilecektir. İzleme etkinliğinde kullanılacak performans göstergeleri önemli ölçüde tanımlanmıştır. Bu ölçülere göre verilerin toplanması ve raporların türetilmesi için bilişim teknolojileri destekli bir sistem tasarımı ile ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Bu sistem tüm yönetim kademelerinde performans izleme ve değerlendirmeyi destekleyecek şekilde genişletilecektir. Sistem, üniversitenin kalite problemlerini belirleme ve iyileştirme etkinliklerine de veri ve bilgi desteği sağlayabilecektir.

Üniversitenin öğrenci, akademik ve idari personel ile diğer tüm paydaşlarına sunduğu hizmetler kapsamındaki süreçlerin daha iyi yönetilerek kalitenin güvence altına alınabilmesi için süreç yönetim anlayışının yaygınlaştırılması, 2017-2021 Stratejik Planı'nda yer almaktadır. Bu anlayışa göre öğrencilerin danışmanlık, ders seçimi ve kayıt süreci gibi birden fazla bölümü ve birimi ilgilendiren önemli süreçlerin birimler arası ekiplerle düzenli olarak izlenmesi ve iyileştirilmesi önemlidir. Bu doğrultuda süreç ekiplerinin oluşturulmasına ve çalışmalara başlanmıştır.

Tablo 2. Üniversitemizde kalite güvence faaliyetleri kapsamında hazırlanan raporlar ve değerlendirmeler

Rapor	Düzenlenme Tarihi	Kapsam/amaç	İlgili Web adresi
Stratejik Plan	Beş yılda bir	Üniversitenin misyonunu, vizyon boyutlarını, stratejik programlarını, orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemleri kapsar.	www.sp.metu.edu.tr
İdare (Maliye) Faaliyet Raporu	Her yıl (Şubat sonu)	Birim faaliyet raporları esas alınarak, üniversitenin faaliyet sonuçlarını (çıktılarını) gösterecek şekilde Maliye Bakanlığı'na gönderilmek	http://sgdb.metu.edu.tr/sites/sgdb.metu.edu.tr/files/ODTU2016IDAREFAALİYETRAPORU.pdf

YÖK Faaliyet Raporu	Her yıl (Haziran sonu)	Üniversitenin faaliyet sonuçlarını (performans) gösterecek şekilde YÖK'e gönderilmek üzere hazırlanır.	http://genduy.odtu.edu.tr/2016/2015-Yili-Faaliyet-Raporu.pdf
Performans Programı	Her yıl (Temmuz)	Performans programı, üniversitenin program dönemine ilişkin performans hedef ve göstergelerini, performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyet-projeleri, kaynak ihtiyacını, üniversiteye ilişkin mali ve mali olmayan diğer bilgileri içerecek şekilde hazırlanır. Bütçenin faaliyetlere göre dağılımını içerir.	http://sgdb.metu.edu.tr/sites/sgdb.metu.edu.tr/files/Perf.Prog_%202017Final.pdf

Tablo 2. Üniversitemizde kalite güvence faaliyetleri kapsamında hazırlanan raporlar ve değerlendirmeler (devam)

Rapor	Düzenlenme Tarihi	Kapsam/amaç	İlgili Web adresi
İç Kontrol Eylem Planı	Her yıl[1]	Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan "Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği" ile belirlenen Kamu İç Kontrol Standartlarına, Üniversitemiz iç kontrol sistemlerinin uyumunun sağlanması amacıyla hazırlanır.	http://sgdb.metu.edu.tr/duyuru/kamu-ic-kontrol-standartlarına-uyum-eylem-plani
Bilgi Transferi Raporu (1513 Gelişme Raporu)	Her yıl	ODTU Teknokent'in yürüttüğü ve üniversitemizdeki teknoloji transferi ofisi faaliyetlerini hızlandırmayı amaçlayan TÜBİTAK destekli 1513 projesi kapsamında, her sene üniversitemizdeki araştırma-geliştirme, bilgi transferi ve ticarileştirme faaliyetlerinin çıktıları değerlendirilmekte ve her sene bir sonraki sene için sayısal hedefler koyularak bunların gerçekleşme oranları izlenmektedir.	https://bto.metu.edu.tr/tr
Birimlerin akademik performansının değerlendirilmesi (Performansa dayalı bütçe)	Her yıl	Akademik birimlerin performansları eğitim ve araştırma ile ilgili performans göstergeleri kullanılarak ölçülmekte, buna göre üniversite öz kaynaklarından ek ödenek tahsisi yapılmaktadır.	

Tablo 2. Üniversitemizde kalite güvence faaliyetleri kapsamında hazırlanan raporlar ve değerlendirmeler (devam)

Rapor	Düzenlenme Tarihi	Kapsam/amaç	İlgili Web adresi
Uluslararası Sıralamalar (THE, QS vb.) için raporlamalar	Her yıl	Kurumların kullandığı ölçütler birbirinden farklı olmakla birlikte, eğitim, araştırma, uluslararasılaşma ve gelir ana başlıklarında çeşitli göstergelere göre değerlendirme yapılmaktadır.	
Akademisyen performans değerlendirmeleri	Her yıl	Öğretim üyelerinin performansları "Akademik CV Programı" aracılığı ile toplanmakta, performansı yüksek öğretim üyeleri ödüllendirilmektedir.	
Araştırma Faaliyetleri Broşürü hazırlanması	Her yıl (Mayıs)	Her yıl Mayıs ayında yayınlanan Raporda, araştırma ile ilgili istatistikler yayınlanmakta, öne çıkan ar-ge projeleri ve haberler ODTÜ kamuoyu ve dış paydaşlar (şirketler, kamu vb.) paylaşılmaktadır.	https://h2020.metu.edu.tr/system/files/odturapor-2015_web_3-2.pdf
Kurumsal ve Mali Durum Beklentiler Raporu	Her yıl (Temmuz ayı)	İdarenin ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci aylık beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri içerir.	

Akademik ve idari birimlerde yürütülen akreditasyon ve kalite belgelendirme çalışmaları

Akademik ve idari birimlerde yürütülen akreditasyon ve kalite belgelendirme çalışmaları da kalite güvence sisteminin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu kapsamda fakültelerde, araştırma merkezlerinde ve idari birimlerde yürütülen ilgili çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

Mühendislik Fakültesi

1994 yılında, Türkiye’de ABET tarafından akredite edilen ilk bölümler olan Kimya Mühendisliği ve Maden Mühendisliği bölümleriyle başlanan süreç kapsamında Mühendislik Fakültesinin 13 lisans mühendislik programı 2021-22 yılına kadar akredite olmuş durumdadır.

<http://main.abet.org/aps/AccreditedProgramsDetails.aspx?OrganizationID=863&ProgramIDs=>

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Fakülte, *European Foundation for Quality Management (EFQM)* modelini kullanarak yaptığı çalışmalar ve uygulamaları nedeniyle Kasım 2016’da “EFQM Kararlılık Belgesi” almaya hak kazanmıştır. Fakülte, EFQM Mükemmellik Ödülü’ne *Excellence Award* de başvurmayı planlamaktadır. Bu konudaki çalışmalar KALDER danışmanlığında sürdürülmektedir.

İşletme Bölümü, 2015 Ocak ayı itibarıyla üyelikle başlanan *Association of Advanced Collegiate Schools of Business (AACSB)* akreditasyonu süreci ön akreditasyon aşamasındadır. 2017 ortası itibarıyla tamamlanması beklenen bu aşama sonrasında 2019 yılına kadar tam akreditasyonun alınması hedeflenmektedir.

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü de Ocak 2017’de akreditasyon sürecini başlatmak üzere *European Association for Public Administration Accreditation (EAPAA)* ile çalışmalarına başlamıştır. Sürecin 2017 yılı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

Fen Edebiyat Fakültesi

Psikoloji Bölümü, YÖK tarafından psikoloji lisans programlarını akredite etmekle yetkilendirilmiş Türk Psikologlar Derneğine 2013 yılındaki başvurusu sonrası ODTÜ Psikoloji Lisans Programı 21.03.2014 tarihinden başlamak üzere yedi yıllık bir süre için akredite olmuştur.

Mimarlık Fakültesi

Mimarlık Fakültesi bünyesinde bulunan her üç bölümün ulusal ve/veya uluslararası akreditasyon kurumlarına başvurmak amacıyla bölüm içi değerlendirmeleri devam etmekte olup; Mimarlık bölümü, ABD merkezli NAAB (National Architectural Accrediting Board) ve İngiltere merkezli RIBA (Royal Institute of British Architects) ile görüşmeleri sürdürmektedir. Mimarlık bölümü öğretim üyeleri aynı zamanda ulusal akreditasyon kurulu MİAK (Mimarlık Akreditasyon Kurulu) üyeleri olup, ulusal akreditasyon konusunda bölümün bu konudaki hazırlığına yardımcı olmaktadır.

Araştırma ve Uygulama Merkezleri

Ayrıca, Rektörlüğe bağlı araştırma ve uygulama merkezlerinde de akreditasyon çalışmaları yürütülmüş ve alınmıştır. Merkezlerin akreditasyonlarına ilişkin bilgiler 2015 raporumuzda yer almıştır.

İdari Birimler

İdari birimlerimizde de kalite yönetim sistemi belgelendirme çalışmaları düzenli olarak yürütülmektedir. Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı, Sağlık Kültür ve Spor Müdürlüğüne bağlı Kafeterya Müdürlüğü, Havuz Müdürlüğü, Spor Müdürlüğü, Sağlık ve Rehberlik Merkezi ve Yurtlar Müdürlüğü ISO 9000 belgesi almıştır. Bu birimlerle ilgili bilgiler 2015 raporumuzda yer almaktadır.

Kalite ve güvenlik standartlarına uyum çalışmalarının, 2018 yılında, başta Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (SGDB) ve İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı (İMİDB) olmak üzere Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı (YİTDB) ’yi de içine alacak şekilde devam ettirilmesi planlanmaktadır.

[1] Her yıl Haziran ve Aralık ayı sonu itibarıyla üst yöneticinin onayını takiben Maliye Bakanlığına gönderilir, yenileme her zaman yapılabilir

2. Yükseköğretim Kalite Komisyonlarının Görev, Sorumluluk ve Faaliyetleri

B3. Kalite Komisyonu

ODTÜ Kalite Komisyonunun yetki, görev ve sorumlulukları ile kalite güvencesi süreci ODTÜ Senatosu'nun 24 Mayıs 2016 tarih ve 2 sayılı kararı ile "ODTÜ Kalite Komisyonu Yönergesi" ile belirlenmiştir (<http://kldr.metu.edu.tr/yonerge>). Kalite Komisyonunun üyeleri, bu yönergeye uygun olarak belirlenen ve aşağıdaki listede görülen akademik ve idari birim yöneticileri/temsilcileri ile akademik uzmanlardan oluşmaktadır.

Rektör	Prof.Dr. Mustafa Verşan Kök
Rektör Yardımcısı	Prof.Dr. Meliha Altunışık
Rektör Yardımcısı	Prof.Dr. Mehmet T. Zeyrek
Rektör Yardımcısı	Prof.Dr. Gönül Turhan Sayan
Genel Sekreter V.	Doç.Dr. Türker Özkan
Rektör Danışmanı	Prof.Dr. Dilek Sanin
Rektör Danışmanı	Prof.Dr. Gülser Köksal
Rektör Danışmanı	Doç.Dr. Ahmet Yozgatlıgil
Rektör Danışmanı	Y.Doç.Dr. Hale Işık Güler
Mühendislik Fakültesi Dekanı Vekili	Prof. Dr. Raif Tuna Balkan
Fen Edebiyat Fakültesi Dekanı Vekili	Prof. Dr. Ahmet Oral
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı	Prof. Dr. Özlem Özdemir
Mimarlık Fakültesi Dekanı	Prof. Dr. Güven Arif Sargın
Eğitim Fakültesi Dekanı Vekili	Prof. Dr. Gölge Seferoğlu
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü	Prof. Dr. M. Gülbin Dural Ünver
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü	Prof.Dr. Tülin Gençöz
Enformatik Enstitüsü Müdürü	Prof. Dr. Deniz Zeyrek Bozşahin
Uygulamalı Matematik Enstitüsü Müdürü	Prof. Dr. Bülent Karasözen
Deniz Bilimleri Enstitüsü Müdürü	Doç. Dr. Barış Salihoğlu
Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü	Öğr. Gör. Özlem Atalay
Araştırma–Uygulama Merkezleri Temsilcisi	Doç. Dr. Hakan Altan
Akademik uzman (Mühendislik Fakültesi)	Y. Doç. Dr. Mecit Halil Öztöp
Akademik uzman (Fen Edebiyat Fakültesi)	Doç. Dr. Ayça Özbolat
Akademik uzman (Mimarlık Fakültesi)	Prof. Dr. Ali Uzay Peker
Akademik uzman (İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)	Doç. Dr. Mustafa Kemal Bayırbağ
Akademik uzman (Eğitim Fakültesi)	Y.Doç.Dr. Gökçe Gökçalp
Strateji Geliştirme Daire Başkanı	Ersin Tatlı
Öğrenci Temsilcisi (ÖTK Başkanı)	Nur Betül Özdemir

3. Paydaş Katılımı

B4. Paydaşların Kalite Güvence Sistemine Katılımı

İç ve dış paydaşların kalite güvencesi sistemine katılımı sistematik veya kurumsal mekanizmalar ile gereksinim duyulduğunda başvuru mekanizmaları yoluyla olmaktadır.

1. *Kurumsal mekanizmalar:* Eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal hizmet etkinliklerinin planlanması, kalitesinin güvence altına alınması ve iyileştirilmesi amacıyla kurulan komisyon, komite, kurul gibi organizasyonel yapılara akademik ve idari çalışanlar ile öğrencilerin ve işverenler ve mezunlar gibi dış paydaşların katılımı sağlanabilmektedir. Bunlara örnek olarak aşağıdaki organizasyonel birimler verilebilir.
2. Kalite Komisyonu
3. Bölüm ve Fakülte Akademik Kurulları
4. Fakültelerin araştırma ve eğitim komisyonları
5. Üniversite Stratejik Plan Kurulu
6. Stratejik Plan Alan Komiteleri
7. Bazı bölümlerin Endüstriyel Danışma veya Endüstri İlişkileri Geliştirme Kurulları (Mühendislik Fakültesi, Enformatik Enstitüsü)
8. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde İdari Genel Kurul
9. Yeni kurulmakta olan Üniversite Danışma Kurulu
10. 2015 raporumuzda yer alan diğer kurul ve komisyonlar

Stratejik planlama sürecine paydaş katılımını gösteren bir video sunuma https://www.youtube.com/watch?v=PLI_6EJAVdE&feature=youtu.be adresinden erişilebilir.

Süreçlerin iyileştirilmesine yönelik kurulumuna yeni başlanan süreç ekipleri birkaç bölüm ve birimden akademik ve idari personelin katılımı ile oluşturulmaktadır (örneğin, danışmanlık ve ders kaydı süreci ekibi). Bu ekiplere gerektiğinde öğrencilerin ve ilgili diğer paydaşların katılımı mümkün olabilmektedir.

Yabancı Diller Yüksekokulunda Araştırma ve Geliştirme Destek Birimi (ARGED) bünyesinde düzenli öğrenci anketleri, odak grup toplantıları ile öğrencilerden ve gerektiğinde mezunlardan geri dönüş alınmaktadır. Süreçleri iyileştirmek için, pilot program uygulamaları yapılmaktadır ve çıktılarının programların geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

Öğrencilerle düzenli anketler, sınıf toplantıları, odak grupları gibi yollarla görüş alışverişinde bulunanlar başka bölümlerimiz ve fakültelerimiz de bulunmaktadır. Örneğin, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Dekanlık, seçilmiş öğrenci temsilcileri ve fakülte bünyesinde yer alan öğrenci toplulukları ile düzenli görüşme/danışma toplantıları gerçekleştirilmektedir. Bu görüşmeler, "öğrenci sorunlarının çözümüne yönelik atılacak adımları belirlemeyi" ve "fakültenin akademik etkinliklerine yönelik olarak öğrencilerin katkısını almayı" amaçlamaktadır. Ayrıca fakültede bölüm sekreterleri ile her dönemin başında düzenli danışma toplantıları gerçekleştirilmektedir.

2017 yılının başında öğrencilerle forum toplantıları başlatılmıştır.

Memnuniyet – İyileştirme – Geri Bildirim Formu (<http://gs.metu.edu.tr/memnuniyet-iyilestirme-geri-bildirim-formu>) etkinleştirilerek Eylül 2016'dan beri tüm iç paydaşların verilen hizmetler, süreçler ve mekanizmalar ile ilgili görüş ve önerileri alınmaya ve kısa süre içinde gereği yapılmaya başlanmıştır.

2. *Gerektiğinde kullanılan mekanizmalar:* Kurumsal süreçlerin planlama, kontrol ve iyileştirilme etkinlikleri kapsamında periyodik çalışmaların yanı sıra gerek duyulduğunda da paydaşlarla anket, yüz yüze bireysel veya odak grupları yoluyla görüş alınmakta ve birlikte değerlendirmeler yapılmaktadır.

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Programların Tasarımı ve Onayı

Üniversitemizin eğitim öğretim amaç ve hedefleri, hedeflere ulaşma stratejileri, hedeflerin ne derece gerçekleştiğine yönelik değerlendirmeler gibi eğitim öğretim süreçlerinin değerlendirilmesine yönelik programlar, üniversite stratejik planında yer almaktadır. Eğitim öğretim süreçleri bu plana uygun olarak izlenmektedir. Eğitim öğretim süreçlerine ilişkin değerlendirmeler aşağıda alt başlıklar halinde sunulmuştur.

C1. Programların Tasarımı ve Onayı

Eğitim programlarımızın tasarımı ve onayı ile ilgili stratejiler ve uygulamalar aşağıda anlatılmaktadır.

Programların Eğitim Amaçlarının Belirlenmesi ve Tasarımında Paydaş Katkıları

Üniversitemizin eğitim-öğretim amaçlarının belirlenmesinde ve öğretim programlarının tasarımında üç temel çerçeve göz önünde bulundurulmaktadır:

- Lisans Programları Ortak Çıktıları
- Lisans ve Lisansüstü Program Eğitim Amaçları (PEA) ve Program Çıktıları (PÇ)
- Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ)

2016 Kurum-İçi değerlendirme raporunda belirtilen programların eğitim amaçları belirleme çerçevesinde Eğitim Planlama Komisyonu çalışmalarını tamamlamış ve lisans programları ortak çıktıları belirlenerek <http://egitim.metu.edu.tr/lisans-programlari-ortak-ciktileri> adresinden yayınlanmıştır.

2017-2021 Stratejik Planı'nda çekirdek programların gözden geçirilmesine yönelik stratejiyle ilgili olarak lisans programlarının ortak çıktıları tekrar değerlendirilecektir.

Programların Yeterliliklerinin Belirlenmesi

Üniversitemizde Eğitim Planlama Komisyonu çalışmaları çerçevesinde lisans programları ortak çıktıları belirlenmektedir. Bu kapsamda izlenen adımlar bir önceki raporda verilmiştir. Lisans ve lisansüstü programların temsilci öğretim üyeleri tarafından hazırlanan "Program Eğitim Amaçları (PEA)" ve "Program Çıktıları (PÇ)" ifadeleri için ÖGEM tarafından her bir bölüme ve lisansüstü programlara ayrı ayrı geri bildirim sağlanmış; lisans ve lisansüstü programların PEA ve PÇ'lerinin Türkçe ve İngilizce ifadeleri <http://egitim.metu.edu.tr> adresinden yayınlanmıştır.

Programların TYYÇ ile Uyumu

TYYÇ-PÇ tabloları ODTÜ Ankara ve Kuzey Kıbrıs kampüsleri, lisans ve lisansüstü programları için tamamlanmış ve <https://egitim.metu.edu.tr/tyyc-uyumu> adresinde yayımlanmıştır.

Programların Yeterlilikleriyle Ders Öğrenme Çıktılarının İlişkilendirilmesi

Program yeterlilikleri kapsamında hazırlanan PEA ve PÇ'ler her bir lisans ve lisansüstü program için eğitim-öğretim ve araştırma uygulamalarının kılavuzu niteliğindedir. Program eğitim amaçları ve program çıktıları göz önünde bulundurularak, öğretim elemanları tarafından ders izlenceleri gözden geçirilmiş ve güncellenmiştir. Ders izlenceleri güncellendikten sonra ODTÜ *Course Syllabus* (<https://odtusyllabus.metu.edu.tr/>) programına yüklenmesi ve öğrencilerle paylaşımı çalışmaları devam etmektedir.

Programların Onaylanması

Üniversitemizde eğitim programlarının tasarımı ve onayı için tanımlanmış süreçler bulunmaktadır. Yeni bir program önerisi bu süreçlerden geçtikten sonra Yükseköğretim Kuruluna (YÖK) önerilmektedir. Bu sürece ait adımlar 2015 raporumuzda verilmektedir.

Program önerisi YÖK'ün belirlediği ilkeler ve formata uygun olarak hazırlanmaktadır. Ayrıca değerlendirmenin her aşamasında program önerisi, Üniversitede hali hazırda yürütülmekte olan programlar ile benzerliği/farkı, öğretim üye sayısının nitelik ve nicelik olarak yeterliği, programın sürdürülebilirliği, hedeflenen öğrenci profili, bölüm/anabilim dalı olanaklarının yeterliği, hedeflenen öğrenme çıktıları, mezunların mezuniyetten sonraki istihdamı gibi boyutlar ele alınarak değerlendirilmektedir.

Programların Eğitim Amaçları ve Kazanımlarının Kamuoyuna Duyurulması

Üniversitemizin Lisans Programı Ortak Çıktıları'na, <http://egitim.metu.edu.tr/lisans-programlari-ortak-ciktileri> adresinden Program Eğitim Amaçları (PEA) ve Program Çıktıları (PÇ) Türkçe ve İngilizce ifadelerine <http://egitim.metu.edu.tr> adresinden ulaşılabilir.

2. Programların Sürekli İzlenmesi ve Güncellenmesi

C6. Programların Sürekli İzlenmesi ve Güncellenmesi

Programların gözden geçirilmesine paydaşların katılımı ve diğer faaliyetler aşağıda özetlenmiştir.

Programların Gözden Geçirilmesine Paydaşların Katılımı

Üniversitemizde eğitim öğretim ortamının geliştirilmesine katkı sağlayacak araştırma çalışmaları yapılmaktadır. Bunlar arasında önceki yıllarda yapılan mezun anketi çalışması, ölçme değerlendirme yöntemleri çalışması, akademik danışmanlık sisteminin değerlendirilmesi çalışması, öğrenci memnuniyeti araştırması, üniversite yaşamı araştırması ve özlük bilgi araştırması yer almaktadır (<https://ogem.metu.edu.tr/arastirmalar>).

Bunların yanı sıra Mühendislik Fakültesinin ABET akreditasyonuna sahip bölümleri gibi pek çok bölüm programlarının başarısını iç ve dış paydaşlardan anket, odak grubu, danışma kurulu gibi yollarla elde ettiği veri ve bilgilere dayanarak ölçmekte ve değerlendirmektedir.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde İktisat ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümlerinde uzun süredir mevcut olan eğitim komisyonları düzenli olarak öğrencilerle, öğretim üeleriyle ve mezunlarla görüşerek ve benzer ulusal/uluslararası eğitim kurumlarının programlarını inceleyerek programlarını güncellemektedirler. Bu güncelleme, bölümlerin eğitim komisyonları tarafından yapılmakta olup, bu çalışmaların başarısı üzerine bütün bölümlerde ve fakülte ölçeğinde ayrıca eğitim komisyonları kurulmuştur.

Mimarlık Fakültesi bünyesinde bulunan her üç bölüm kendi bünyesinde kurduğu komisyon ve çalışma takımları vasıtasıyla düzenli olarak müfredatın güncellenmesi yönünde faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu maksatla son 10 yıl içinde mimarlık bölümü iki kez kapsamlı bir biçimde müfredatını gözden geçirerek uluslararası eşdeğer addedilen kurumlarla karşılaştırmalı çalışmalar yapmıştır. 2016-2017 dönemi içinde, benzer biçimde, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü tarafından kapsamlı bir müfredat çalışması sürdürülmektedir. Öncelikle kurum içi dinamikler göz önüne alınarak sürdürülen tüm bu faaliyetler, kurum dışı bileşenlerden gelen öneri ve eleştirileri de kapsamaktadır.

Enformatik Enstitüsünde, çoğu firma çalışanları veya akademisyen olan Enstitü mezunları ile süregelen görüşmeler sonucunda yeni dersler açılabilen veya mevcut derslere yeni boyutlar eklenebilmektedir. Araştırmacı mezunlarla görüşmeleri sonucunda bazı bölümleri doktora yeterlik sistemini değiştirmeyi hedeflemektedir.

Gözden Geçirme Faaliyetleri

Program çıktılarını ders çıktıları ile ilişkilendirmek amacıyla, Üniversitemizde kullanılan ODTÜ Syllabus programına "Program Outcome Matrix" bileşeni eklenmiştir. Bu bileşende, dersi veren öğretim elemanları derslerinin program öğrenme çıktılarına ne derece katkı sağladığını değerlendirmesi istenmektedir. ODTÜ Syllabus programının Üniversite çapında tüm öğretim üeleri tarafından kullanımı teşvik edilmektedir. Öğretim üeleri tarafından hazırlanan ders izlenceleri bölüm başkanlıkları tarafından kontrol edilmekte ve öğrenciler de bu izlencelere ulaşabilmektedir.

Şekil 1. Örnek Program Çıktı Matrisi

Program Outcomes	Level of Contribution			
	0	1	2	3
1 An ability to apply knowledge of mathematics, science, and engineering.		X		
2 An ability to design and conduct experiments, as well as to analyze and interpret data.			X	
3 An ability to design a system, component, or process to meet desired needs.		X		
4 An ability to function on multi-disciplinary teams.				X
5 An ability to identify, formulate and solve engineering problems.			X	
6 An understanding of professional and ethical responsibility.				X
7 An ability to communicate effectively.	X			
8 The broad education necessary to understand the impact of engineering solutions in a global and societal context.			X	
9 Recognition of the need for and an ability to engage in life-long learning.			X	
10 Knowledge of contemporary issues.				X
11 An ability to use the techniques, skills, and modern engineering tools necessary for engineering practice.				X

Değerlendirme Sonuçlarının Kullanımı

Programların paydaşlardan elde edilen geri bildirimlerin yanı sıra dünyadaki gelişmeler ve örnek uygulamalar dikkate alınarak belli dönemlerde güncellenmesi kaçınılmazdır. Bu güncellemeleri programların yürütüldüğü bölümler Akademik Kurullarında tartışıp karara bağlamakta ve bağlı oldukları Fakülterle onay için iletmektedir. Programların güncellenme sıklığı ve yöntemi bölümler arasında farklılıklar gösterebilmektedir. Ayrıca ölçme ve değerlendirmeden ve öğrenci geri beslemelerinden güncellemelerin iyileştirme yönünde katkısının düzeyi takip edilmektedir.

Programların Eğitim Amaçlarına Erişiminin Ölçülmesi

Programların sürekli izlenmesi ve güncellenmesi süreçleri kapsamında, ÖGEM tarafından Ders İzlenesi Çalışmaları (ODTÜ Syllabus Programı) yürütülmektedir. Bu çerçevede, ders izlencesi ve bileşenleri ile ilgili detaylı alan yazın taraması ve doküman incelemesi yapıldıktan sonra bölümlerden ve uzmanlardan görüşler alınmıştır. Ardından konuyla ilgili kurulan komisyon tarafından değerlendirmeler yapılmış ve Üniversitemizde kullanılacak olan ders izlencesi programının bileşenleri belirlenmiş ve ders izlencesi ile ilgili detaylı bir doküman hazırlanmıştır.

Programın görüntülenmesi ve paylaşımı hakkında komisyona bilgi sağlaması amacıyla QS tarafından yapılan dünya sıralamasında ilk 100'e giren 38 üniversitenin web sayfaları incelenmiş; ders izlencelerini paylaşım paylaşmadıkları, kimlerle paylaştıkları ve paylaşma konusunda nasıl bir yöntem izledikleri hakkında araştırma yapılmış ve bir doküman hazırlanmıştır.

Geçmişte yapılan bu çalışmaların belli aralıklarda tekrarlanması beklenmektedir. Öte yandan, özellikle programları akredite edilmiş bölümler düzenli anketler, sınıf toplantıları, odak grupları vb. yoluyla programlarının eğitim amaçlarına ilişkin hedeflerine ne kadar ulaştığını, öğrencilerin ve toplumun gereksinimlerine ne kadar cevap verdiğini ölçmekte ve izlemektedir.

Programların Eğitim Amaçları ve Öğrenme Çıktılarına İlişkin Taahhütlerinin Güvence Altına Alınması

Mühendislik Fakültesinin ABET akreditasyonuna sahip tüm bölümlerinde programların eğitim amaçları ve öğrenme çıktılarına ilişkin

ölçme ve değerlendirme sistematiik olarak yapılmakta ve buna göre iyileştirmeler öngörölmekte ve gerçekleştirilmektedir. İlgili belgeler ve kayıtlar, bölümler tarafından kendi fiziksel ve sayısal arşivlerinde düzenli bir şekilde tutulmakta ve ABET değerlendiricileri ile paylaşılmaktadır.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde ise İşletme ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümlerinde sürmekte olan akreditasyon çalışmaları kapsamında bölümlerin eğitim amaçları ve öğrenme çıktılarının ölçümü ve iyileştirilmesine yönelik hazırlıklar devam etmektedir.

Yabancı Diller Yüksekokulunda Hazırlık eğitimi tamamlandıktan sonra program amaç ve öğrenme çıktılarına ilişkin ölçme ve değerlendirme İngilizce Yeterlik Sınavı (IYS) ile yapılmaktadır. 2017 başında YYS'nin uluslararası TOEFL IBT sınavı ile geçerlik, güvenilirlik ve eşdeğerlik çalışması başlatılmıştır; bu çalışma kapsamında 340 öğrenci hem TOEFL IBT hem de YYS sınavına tabi tutulacaktır.

3. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

C2. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

Bu kısımda öğrenci merkezli öğrenme, öğretme ve değerlendirme kapsamında öğrenci iş yükü, stajlar, aktif öğrenme, başarı ölçme ve değerlendirme, devamlılık, özel yaklaşım gerektiren öğrencilerle ilgili düzenlemeler gibi konulardaki değerlendirmeler aktarılmıştır.

Derslerin Öğrenci İş Yüküne Dayalı Kredi Değerlerinin Belirlenmesi

Programlarda yer alan derslerin AKTS kredi değerlerinin belirlenmesi çalışmaları, Eğitim Planlama Komisyonu işbirliği ile gerçekleştirilmiştir. Öncelikle, her bir lisans programını temsilen seçilen bölüm temsilcilerine yönelik çalıştaylar düzenlenmiştir. Ayrıca, AKTS kredisi belirleme sürecine yönelik kılavuzlar hazırlanmış, öğretim üyeleriyle çevrimiçi ortamda (<https://egitimplan.metu.edu.tr/kilavuzlar>) paylaşılmıştır.

Derslerin AKTS kredisini belirlemek için gerekli olan ders yükünü hesaplayabilmek için "AKTS İş Yükü Belirleme Anketi Öğrenci Formu" Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmıştır. Öğrencilerden bu anketi doldurmaları istenmiş ve anketlerde elde edilen sonuçlar AKTS kredisi hesaplama sürecinde bölümler tarafından kullanılmıştır. Bu süreçte bölüm temsilcileri diğer öğretim üyelerine kılavuzluk etmişlerdir. Bölümlerden tüm dersleri için AKTS hesaplama tablosunu kullanarak kredilerini belirtmeleri istenmiştir. Hazırlanan AKTS kredilerine ÖGEM tarafından geri bildirim verilmiştir ve gerekli yenilemelerden sonra krediler sonlandırılmıştır. Üniversitemizdeki bölümlerin çoğunluğunda AKTS çalışmaları tamamlanmıştır.

Staj İş Yüklerinin Belirlenmesi

Öğrencilerin yurtiçi işyeri ortamlarında gerçekleştirdikleri stajların iş yükleri de bölümler tarafından aynı prosedür kullanılarak belirlenmiştir. Bu şekilde fakültelerimizde verilen staj derslerinin mutlaka bir AKTS kredisi bulunmaktadır.

Programların Yürütülmesinde Öğrencilerin Aktif Rol Almaları

Öğrencilerin derse devamı, aktif katılımı, öğrenmenin etkili bir şekilde değerlendirilmesi, öğrenciyle iletişim, öğretimde teknoloji kullanımı, iyi bir öğretim üyesinin özellikleri gibi konularda her dönem ÖGEM tarafından öğretim üyelerine yönelik seminerler ve toplantılar düzenlenmektedir. Ayrıca, "Dönem Ortası Değerlendirme Uygulaması" ile öğretim üyelerinin dersleri dönem ortasında ziyaret edilerek öğrencilerden öğretime, değerlendirmeye ve öğretim üyesine yönelik geri bildirim alınmakta ve sonuçları öğretim üyesine raporlanmaktadır. İhtiyaç olması durumunda ve öğretim üyesi talep ederse öğretim üyesine gerekli konularda danışmanlık hizmeti verilmektedir.

Başarı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemi

Üniversite geneli için başarı ölçme ve değerlendirme yönteminin tasarımı çalışmaları sürdürölmektedir. Bu çalışmalar kapsamında öncelikle program yeterlilikleriyle ders öğrenme çıktılarının, ders izlenceleri üzerinden ilişkilendirilmesi çalışmasının tamamlanması; daha sonra ders öğrenme çıktılarına erişilip erişilmediğinin çeşitli öğrenci faaliyetleri (ödev, sınav vb.) sırasında belirlenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, ABET akreditasyon sistemlerine uyumlu olarak çalışan Mühendislik Fakültesi bölümleri için başarı ölçme ve değerlendirme yöntemleri, hedeflenen öğrenme çıktılarına ulaşıldığını ölçebilecek şekilde detaylı olarak tasarlanmış ve uygulanmaktadır.

Üniversitemizde lisans öğrencileri için sınavlar, değerlendirme ve mezuniyet koşulları önceden belirlenmiş olup, Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği (III.Bölüm) kapsamında <http://oidb.metu.edu.tr/orta-dogu-teknik-universitesi-lisans-egitim-ogretim-yonetmeliği-0> adresinde yayınlanmıştır. Aynı şekilde lisansüstü öğrencileri için sınav ve değerlendirme ölçütleri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği altında <http://oidb.metu.edu.tr/orta-dogu-teknik-universitesi-lisansustu-egitim-ogretim-yonetmeliği> adresinden verilmektedir.

Öğrencinin Devamlılığı ve Sınavlarla İlgili Düzenlemeler

Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği III. Bölüm Madde 23'de öğrencilerin derse devam durumu ile ilgili düzenlemeler şu şekildedir:

- (2) Öğrencilerin derse devam durumları öğretim elemanı tarafından izlenir.
- (3) Öğrencilerin derse devam durumlarının ara sınav ve yarıyıl sonu sınavlarına katılmaya ve yarıyıl harf notuna katkısı; sorumlu oldukları ara sınav, ödev, uygulama ve benzeri çalışmalar ile bunların yarıyıl harf notuna katkısı ve varsa yarıyıl sonu sınavına katılma koşulları dersi veren öğretim elemanı tarafından belirlenir ve yarıyıl başında öğrencilere ders izlencesinde açıklanır.

Sınavlarla ilgili düzenleme de şu şekildedir:

- (11) "Herhangi bir sınava girmeyen öğrencilere uygulanacak işlemler ile ilgili esaslar dersi veren öğretim elemanı veya öğretim elemanlarının önerisi üzerine bölüm başkanlıkları tarafından belirlenir".

Lisans öğrencileri devam ve sınavlarla ilgili düzenlemelere <http://oidb.metu.edu.tr/orta-dogu-teknik-universitesi-lisans-egitim-ogretim-yonetmeli-0> adresinden ve Lisansüstü öğrencileri devam ve sınav ile ilgili düzenlemelere <http://oidb.metu.edu.tr/orta-dogu-teknik-universitesi-lisansustu-egitim-ogretim-yonetmeli> adresinden ulaşılabilir.

Özel Yaklaşım Gerektiren Öğrenciler için Düzenlemeler

Engelsiz ODTÜ Birimi (<http://engelsiz.metu.edu.tr/>) tarafından, üniversitemizde öğrenim gören ve herhangi bir engeli nedeniyle özel ihtiyaçları bulunan öğrencilerin üniversitedeki olanaklara ve hizmetlere eşit erişimlerini sağlamaya ve gelişimlerini destekleyen bir ortam oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Engelsiz ODTÜ Biriminin çalışma usul ve esasları kampüsün fiziksel koşullarının engelli öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmesi ve engelli öğrenciler için akademik erişilebilirliğin artırılması olmak üzere “Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma Koordinasyon Yönetmeliği’nin” 11. ve 12. maddelerine göre belirlenmiştir.

Ayrıca Üniversitemizde T.C. uyruklu öğrencilerin yanı sıra uluslararası öğrencilere de hem akademik anlamda hem de yerleşke yaşamına uyum konusunda Uluslararası Öğrenciler Ofisi ve Uluslararası İşbirliği Ofisi (<http://ico.metu.edu.tr/>) tarafından destek sağlanmaktadır. ÖGEM (ogem.metu.edu.tr) tarafından da bu öğrencilerin akademik gelişimlerine katkı sağlayan destek programları yürütülmektedir.

4. Öğrencinin Kabulü ve Gelişimi, Tanıma ve Sertifikalandırma

C3.Öğrenci Kabulü ve Gelişimi, Tanıma ve Sertifikalandırma

Öğrencilerin kabulü, programlara uyumu, akademik başarının teşvik edilmesi, ödüllendirilmesi, öğrencilere yönelik danışmanlık hizmetleri ve öğrencilerin hareketliliğinin teşvik edilmesi konularındaki değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır.

Öğrencinin Kabulü

T.C. uyruklu öğrenciler üniversitemize Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan YGS ve LYS sınavları ile yerleştirilmektedir. Öğrenci kabulünde esas alınan puan ve kontenjanlar <http://www.adayogrenci.metu.edu.tr/ankara/puan-ve-kontenjanlar> adresinden yayınlanmaktadır.

Uluslararası öğrenci kabul sürecinde ise Üniversite Senatosunca belirlenen ve YÖK onayı alınan 60 farklı ölçüt (uluslararası sınavlar, ülke diploma puanları ve ülke üniversite giriş sınavları) kullanılmaktadır. Uluslararası öğrenci kontenjanları Üniversite Senatosu tarafından belirlenmektedir. Hem ölçütler hem de kontenjanlar YÖK’ün ve Üniversitenin web sayfasında (<http://oidb.metu.edu.tr/yurt-disindan-basvuran-ogrenciler>) başvuru süreci öncesinde ilan edilmektedir.

Yeni Öğrencilerin Kuruma/Programa Uyularının Sağlanması

ODTÜ’ye yeni kayıt yaptıran öğrencilerin üniversite ve yerleşke hayatına uyum sağlayabilmeleri için öğrencilere farklı aşamalarda çeşitli destekler verilmektedir.

Üniversite Yaşamına Uyum Grubu: Öğrencilerin uyum problemleri ile baş etmeleri amacıyla Eylül 2016 döneminde bir etkileşim grubunun yapılması için gerekli bütün hazırlıklar yapılmıştır. 12 Ekim 2016’da başlayıp 6 hafta devam etmesi öngörülen gruba kayıtlar çevrimiçi olarak alınmıştır. 30 öğrencinin kayıt yaptırdığı grup, katılım olmaması nedeniyle yürütülemediği.

Birlikte Öğrenelim Akademik Destek Programı: 2016 yılı Güz döneminde 12.si yürütülen programa, İngilizce Öğretmenliği Bölümü’nden 49, Temel İngilizce Bölümü’nden 89 öğrenci katılmıştır. Toplam 12 hafta boyunca öğrenciler hazırlık okulunda haftada ikişer saat çalışmışlardır. Her bir grup çalışmasında, İngilizce Öğretmenliği Bölümü’nde okuyan 1 öğrenci, hazırlık okulunda okuyan 2 öğrenciye akademik destek vermiştir.

İngilizce Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin “Topluma Hizmet Uygulamaları” dersi kapsamında sağladıkları destekle, Temel İngilizce Bölümü öğrencileri, bilgi ve pratik eksiklikleri konusunda akademik destek almışlar; aktif bir şekilde öğrenmeye katılmışlar ve yaptıkları çalışmalara ilişkin anında geri bildirim almışlardır. İngilizce Öğretmenliği Bölümü öğrencileri ise ders anlatma becerilerini geliştirme, farklı düzeydeki öğrenciler için uygun materyal hazırlama, etkinlik planlama, öğrencilerle iletişim kurabilme ve öğrencilere geri bildirim verebilme imkânı bulmuşlardır. Program sonunda “Program Değerlendirme Anketi” her iki gruptaki öğrencilere çevrimiçi olarak gönderilmiştir. Sonuçlar değerlendirilerek programın işleyişi ile ilgili iyileştirmeler yapılmıştır.

Öğrenci Gelişimini Destekleyici Videolar: Üniversitemize yeni başlayan öğrencilerin uyumunu kolaylaştırmak amacıyla ÖGEM tarafından hazırlanan videolar <https://ogem.metu.edu.tr/universite-yasamina-uyum> adresinden paylaşılmaktadır.

Öğrencilere Yönelik Uyum Seminerleri: 27 Eylül 2016 tarihinde ODTÜ’de Yeni Yaşam konulu seminer düzenlenmiş ve 2000 öğrenci katılmıştır. Aynı seminer 26 Eylül 2016 tarihinde İngilizce olarak - “Adjustment to METU Campus” – düzenlenmiş ve 60 öğrenci katılımda bulunmuştur.

Psikolojik Danışma: Bireysel psikolojik destek alma talebiyle merkezimize başvuran 46 öğrenciye, toplam 388 oturumluk bireysel psikolojik danışma hizmeti sağlanmıştır.

Aramıza Hoş Geldiniz Oryantasyon Programı: Üniversitemiz Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından 1996 yılından bu yana Üniversitemizi kazanan ve yeni kayıt yaptıran öğrencilerimize yönelik Aramıza Hoş Geldiniz Oryantasyon Programı 29 Eylül ve 1 Ekim 2016 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. 90 Araştırma Görevlisinin başkanlık ettiği 2 günlük programa yaklaşık 2500 öğrenci katılmıştır.

Engelsiz ODTÜ Birimi (<http://engelsiz.metu.edu.tr/>) tarafından üniversitemize yeni katılan engelli öğrencilerimiz için yapılan uyum çalışmaları aşağıdadır:

Kampüs Oryantasyon Çalışması: Engelli öğrencilere üniversite oryantasyon programına paralel ve kendi özel ihtiyaçları doğrultusunda ilerleyecek bir program planlandıktan sonra duyurulmuştur. 2015-2016 akademik yılı bahar döneminde kampüs oryantasyon çalışması ile ilgili Birime herhangi bir talep iletilmemiştir. 2016-2017 akademik yılı güz döneminde görme engeli olan 2 öğrenci kampüs oryantasyon çalışmasından faydalanmışlardır. Birim çalışanları tarafından, talepte bulunan öğrencilerin öncelikli ihtiyaçları ile ilgili görüşmeler

gerçekleştirilmiş ve belirlenen ihtiyaçlar bağlamında kampüsün belli alanlarına ulaşımı ve belli mekânları (Kültür Kongre Merkezi, kütüphane, yemekhane, çarşı vb.) kullanmayı öğrenmek üzere çalışmalar yapılmıştır.

Birim Tanıtımı: 2016-2017 akademik yılı güz döneminde de kayıtlar çevrimiçi olarak gerçekleştirildiği için Kültür Kongre Merkezinde tanıtım masası açılmamıştır. Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ile işbirliği yapılarak yeni kayıt olan engelli öğrencilere ulaşılmış ve Birim tanıtımı bire bir yapılmıştır. Seminer ve derslerde yapılan sunumlar ile farklı gruplara Birim tanıtılmıştır.

Yurt ve Burs Destekleri:2015-2016 akademik yılı bahar döneminde yurtlar ile ilgili herhangi bir talep alınmamıştır. 2016-2017 akademik yılı güz döneminde Burs Ofisinin duyurusu üzerine özel olarak oluşturulan bir burs fonu duyurusu öğrencilerimize iletilerek, bursu almak için başvuruda bulunan 6 öğrencimizin ismi Burs Ofisine iletilmiştir. Buna ek olarak, Burs Ofisinin girişimi doğrultusunda özel olarak oluşturulan burs fonlarının engelli öğrenciler için kullanılmasını desteklemek yönünde işbirliği gerçekleştirilmiştir.

Akademik Başarının Teşvik Edilmesi

Lisans öğrencileri için birikimli not ortalamaları göz önünde bulundurularak her dönem Şeref ve Yüksek şeref listeleri oluşturulmakta ve bazı bölümlerde bu öğrencilere çeşitli ödüller verilmektedir (Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği Madde 28 -<http://oidb.metu.edu.tr/orta-dogu-teknik-universitesi-lisans-egitim-ogretim-yonetmeliği-0>)

Lisansüstü ve doktora öğrencileri, Performans ve Tez Ödülleri (Sosyal Bilimler Enstitüsü-<http://sbe.metu.edu.tr/tr/performans-ve-tez-odulu>; Fen Bilimleri Enstitüsü -<http://fbe.metu.edu.tr/tr/tez-oedulleri>; Enformatik Enstitüsü -<http://ii.metu.edu.tr/tr/lisansustu-odulleri>, Uygulamalı Matematik Enstitüsü (<http://iam.metu.edu.tr/all-forms>) ve Deniz Bilimleri Enstitüsü (<http://www.ims.metu.edu.tr>) ile yayın ödülleri aracılığıyla akademik başarı anlamında teşvik edilmektedirler. Ders Performans Ödülü'nün amacı, Lisansüstü eğitimi sırasında dersleri tamamlama sürecini hızlandırmak ve öğrencilerin Genel Not Ortalamasını (GNO) yükseltmektir. ODTÜ Tez Ödülü, performans ödülü ile birlikte aynı dönemde duyurulur. Duyuru genellikle Şubat ayı içerisinde yapılır ve sonuçlar Mayıs sonu açıklanır. Tez Ödülü'nün amacı, tez konularının ülkemizin gelişimine, kültür ve düşünce dünyasına katkıda bulunmasını sağlamak ve ülkemizin temel bilimde araştırma gücünü ODTÜ olarak artırmaktır.

Ayrıca Prof. Dr. Mustafa PARLAR Vakfı (<http://www.parlar.org.tr/2013-odulleri>) tarafından her yıl ODTÜ bünyesindeki enstitülerde tamamlanmış tezlere yönelik bir ödüdür. Ödülün ilanı genellikle Eylül ayında yapılır ve sonuçlar Kasım ayı sonunda ilan edilir. Ödüle başvurmak isteyen adayların ciltli ve imzalı bir adet tez ile danışman hocalarından alacakları bir gerekçe yazısını belirtilen başvuru tarihleri içinde Sosyal Bilimler Enstitüsüne getirmeleri gerekmektedir.

Lisansüstü ve doktora öğrencilerinin yayın çalışmalarını desteklemek amacıyla verilen yayın ödülüne ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı programların herhangi birinde araştırma görevlisi ya da lisansüstü ve doktora öğrencisi olanlara verilmektedir.

Akademik Danışmanlık Hizmetleri

Lisans ve lisansüstü düzeyinde akademik danışmanlıklar öğretim üyeleri tarafından yüz yüze gerçekleştirilmektedir. Danışmanlık hizmetleri ile ilgili detaylı bilgiler [Lisans](#) ve [Lisansüstü](#) Eğitim-Öğretim Yönetmeliklerinde mevcuttur.

ÖGEM tarafından, akademik danışmanlık sürecinin etkililiğini araştırmak amacıyla 2015 yılında bir çalışma yürütülmüş; öğretim üyelerinin ve öğrencilerin akademik danışmanlık süreciyle ilgili görüşleri toplanarak bir rapor hazırlanmıştır (<https://ogem.metu.edu.tr/arastirmalar>) Bu görüşler göz önünde bulundurularak 2017-2021 Stratejik Planlama Eğitim-Öğretim başlığı altında akademik danışmanlığın kalitesini arttırmaya yönelik stratejiler belirlenmiştir.

Öğrenci Hareketliliğini Teşvik

Öğrenci hareketliliğini teşvik etmek üzere Üniversitemizde Erasmus programları ve değişim programları uygulanmaktadır. Erasmus ve değişim programları kapsamında alınan dersler ve derslerin kredi değerleri ilgili bölüm başkanlığının onayı ile tanınmaktadır. Diploma eki uluslararası saydamlığı, tanınırlığı ve mezunların akademik ve meslekî tanınmasını sağlamaya yönelik bir belgedir. Bu kapsamda yer alan bilgiler <http://ico.metu.edu.tr/programs> adresinde mevcuttur.

Üniversitemizde yatay geçiş işlemleri “ODTÜ Ön-lisans ve Lisans Programları Yatay Geçiş Yönergesi” çerçevesinde yapılmaktadır (<http://oidb.metu.edu.tr/orta-dogu-teknik-universitesi-onlisans-ve-lisans-programlari-yatay-gecis-yonergesi>). Yatay geçişlerde eşdeğerlik işlemleri ve değerlendirme işlemleri bu yönergeye göre yapılır.

5. Eğitim-Öğretim Kadrosu

C4. Eğitim-Öğretim Kadrosu

ODTÜ, eğitim-öğretim alanında, süreci etkin bir şekilde yürütebilecek nitelikli insan kaynaklarına, şeffaf atama ve yükseltme süreçlerine sahip bir kurumdur. Eğitim-öğretim kadrosunun seçilmesi, yüksek niteliklerinin sürdürülmesinin desteklenmesi, eğitsel performanslarının teşvik edilmesi için gerekli mekanizmalar sunulmaktadır.

Akademik Kadronun Yeterliliği

Üniversitemiz, ihtiyaç duyduğu alanlarda, dünyanın en iyi üniversitelerinden doktora derecesini almış, atama kistaslarına uyan nitelikli elemanları öğretim üyesi olarak istihdam etmektedir. Bu nedenle, Üniversitemizde görev yapmakta olan akademik kadro, nitelikli eğitim ve araştırma faaliyetlerini başarıyla yürütme konusunda yeterlidir. Ancak, hem Üniversitemiz öğrenci sayılarındaki hem de emekli olan öğretim üyesi sayılarındaki artış göz önüne alındığında, kadro kullanım izni alma konusunda yaşanan sıkıntılar, öğretim üye ve görevlisi sayılarını yetersiz kılmaktadır.

Eğitim-Öğretim Kadrosunun İşe Alınması, Atanması ve Yükseltilmesi

Üniversitemiz bölümleri/anabilim dalları tarafından ihtiyaç duyulan kadrolar Rektörlük Makamına bildirilmektedir. Rektörlük Makamınca uygun görülen kadrolar için Yükseköğretim Kurulundan kadro kullanım izni talep edilmektedir. Bölümlerin/anabilim dallarının ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen nesnel kistaslarla ilana çıkılarak başvurular “ODTÜ Öğretim Üyesi Yükseltme ve Atama Ölçütleri” esas alınarak, ilgili alanda yetkin öğretim üyelerinden oluşan jüriler tarafından değerlendirilmekte ve başarılı bulunan adayların atamaları, ilgili Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleştirilmektedir. Ulusal düzeyde yapılan öğretim üyesi alımı, atanması ve yükseltilmesi ile ilgili ölçütlere <http://pdb.metu.edu.tr/ogretim-uyesi-atama-ve-yukselme-kriterleri> sayfasından, uluslararası öğretim üyesi alımı ile ilgili süreç ve bilgilere <http://pdb.metu.edu.tr/information-international-academic-staff> adresinden ulaşılabilmektedir.

Dışarıdan Ders Veren Öğretim Elemanlarının Seçimi ve Davet Edilmesi

Üniversitemizde, öğretim elemanı yetersizliği ve/veya alanın niteliği gereği Üniversite dışında tecrübesi bulunan öğretim elemanı ihtiyacı nedeniyle, kurum dışından ders vermek üzere öğretim elemanı görevlendirmeleri yapılmaktadır. Bölüm/anabilim dalı ihtiyacı doğrultusunda, Üniversitemizde ders vermek üzere yapılan başvurular değerlendirilmekte veya gerekli niteliklere sahip kişilere teklif götürülmektedir. Bölümler/anabilim dalları tarafından fakülterele/enstitülere gönderilen görevlendirme talepleri, ilgili Fakülte/Enstitü Yönetim Kurulları tarafından değerlendirilerek uygun görülen görevlendirme talepleri onay için Rektörlük Makamına iletilmekte ve Rektörlük Makamının onayı ile görevlendirmeler yapılmaktadır.

Ders Görevlendirmeleri

Ders görevlendirmeleri genel olarak bölümlerin yönetimi tarafından bölüm öğretim üyelerinin tercihlerine ve ders konuları ile ilgili yetkinliklerine, öğrencilerin önceki dönemlerde yaptığı ders değerlendirmelerine bakılarak yapılmaktadır. Özellikle ders değerlendirme anketleri yoluyla öğrencilerden alınan geri bildirimler hem bölüm, hem de fakülte, enstitü ve üniversite yöneticileri için olası bir yetkinlik-içerik örtüşmemesi sorununu teşhis edebilmek ve gerekli düzeltici uygulamalarda bulunmak için önemli bir girdi sağlamaktadır.

Eğitim-Öğretim Kadrosunun Mesleki Gelişimlerinin Desteklenmesi

Üniversitemizde, aramıza yeni katılan ve akademik kariyerinin başındaki öğretim üye ve görevlilerinin üniversiteye uyumunu kolaylaştırmak ve eğitim, araştırma, toplumsal hizmet alanlarındaki faaliyetlerinin etkinliğini artırmak için tasarlanmış bulunan Akademik Gelişim Programı (AGEP), yeni öğretim üyeleri için gerekli olanakları sunmaktadır. AGEP kapsamında, 2016 yılında Etkili Öğretim Seminerleri ve Kahve Saati Toplantıları düzenlenmiştir.

Etkili Öğretim Seminerleri 19 Şubat ve 26 Şubat 2016 tarihlerinde Etkili Öğretim Semineri düzenlenmiştir. Seminere beşincisi yapılan Akademik Gelişim Programı'na (AGEP) katılan yardımcı doçent ve öğretim görevlileri davet edilmiştir. Seminere, Mimarlık (4), Mühendislik (12), Fen-Edebiyat (5), Eğitim (4), İktisadi İdari Bilimler (3) Fakülteleri ile Enformatik Enstitüsünde (2) ve Deniz Bilimleri Enstitüsünde (5) görevli toplam 35 öğretim üyesi katılmıştır.

Seminerde, üniversitemiz öğretim üyeleri tarafından "Eğitimde Etkili İletişim", "Etkili Öğretim Stratejileri", "Başarıyı Değerlendirme" ve "Eğitimde Teknoloji Kullanımı" başlıklı sunumlar yapılmıştır. Katılımcılardan, her konu başlığını kendilerine sağlanan katkı açısından 10 üzerinden bir puan ile değerlendirmeleri istenmiştir. Ardından iki açık uçlu soru ile ek görüşler alınmıştır. Buna ek olarak, Etkili Öğretim Seminerinin bütününe sağladığı katkının da 10 üzerinden değerlendirilmesi istenmiştir.

Değerlendirme sonuçlarına göre, katılımcıların faydalanma düzeylerinin ortalama değerleri Başarıyı Değerlendirme için 9.45 (n=22), Eğitimde Teknoloji Kullanımı için 8.30 (n=22), Etkili Öğretim Stratejileri için 7.35 (n=17), Eğitimde Etkili İletişim için 7.10 (n=20) olarak bulunmuştur. Katılımcılar, kazanımları açısından seminerin bütününe 10 puan üzerinden değerlendirmiş ve ortalama değer 7.16 olarak bulunmuştur.

Mentorluk Uygulaması Ara Değerlendirme Çalışması: Akademik Gelişim Programı (AGEP) kapsamında yeni öğretim üyesinin üniversiteye uyumlarını kolaylaştırmak ve kariyer gelişimlerine destek olmak amacıyla Mentorluk (Yönderlik) programı yürütülmektedir. Bu kapsamda, yeni öğretim üyeleri fikir danışabilecekleri deneyimli bir ODTÜ öğretim üyesi (rehber öğretim üyesi/yönder) ile eşleştirilmektedir. Dönem arasında *AGEP Mentorluk Uygulaması Ara Değerlendirme Formüle* uygulamanın ara değerlendirmesi ÖGEM tarafından gerçekleştirilmektedir. Şubat-Mayıs 2016 tarihlerinde bu uygulamaya 17 yararlanıcı ve 17 yönder katılmıştır. Uygulamaya katılan 17 yararlanıcı öğretim üyesi uygulamaya ilişkin değerlendirme formunu göndererek görüşlerini bildirmiştir.

Öğretim üyelerimizin/görevlilerimizin çoğunluğu yönderlik uygulamasında görevde yükselme, doçentlik ölçütleri ve akademik gelişim ile ilgili konulara değinmişlerdir. Kendilerine bu uygulamanın faydalı buldukları yönlerine ilişkin görüşleri sorulduğunda, öğretim üyeleri uygulamanın en çok karşılıklı tecrübe ve deneyimleri dinleme imkânı sağlaması açısından faydalı olduğu vurgulanmıştır. Mentorluk uygulamasına katılan öğretim üyelerine/görevlilerine aynı zamanda uygulamanın geliştirilmesi gereken yönlerine ilişkin görüş ve önerileri de sorulmuş, öğretim üyeleri bu konuda buluşma sayısına sınırlı getirilmemesi, birden fazla yönder ile çalışabilme imkânının olması, diğer üniversitelerdeki öğretim üyelerinin yönder olabilmeleri gibi hususları önermişlerdir.

Akran Değerlendirme ve Ders Gözlemi Uygulaması: Akademik Gelişim Programı (AGEP) kapsamında ÖGEM tarafından Akran Gözlemi ve Değerlendirmesi Uygulaması koordine edilmektedir. 7 Mart - 29 Nisan 2016 tarihleri arasında Akran Gözlemi Uygulamasına 35 öğretim üyesi/görevlisi katılmıştır. Öncelikle akran değerlendirmesine katılmak isteyen öğretim üyeleri tercihleri doğrultusunda birbirleriyle eşleştirilmiştir. Öğretim üyeleri/görevlileri birbirlerinin derslerine gözlem yapmak üzere bir kere katılmışlardır.

Uygulama sonunda, sürecin değerlendirilmesi "akran gözlemi ve değerlendirme uygulaması değerlendirme formu" ile gerçekleştirilmiştir. Akran Gözlemi ve Değerlendirmesi uygulamasını tamamlayarak değerlendirme formunu gönderen toplam 25 öğretim üyesi/görevlisi bulunmaktadır. Uygulamada yer alan öğretim üyelerimizin/ görevlilerimizin çoğunluğu akran ders gözlemi ve değerlendirmesinin kendilerine ders anlatımı ve öğretim yöntemi ve uygulamalarla ilgili faydalı geri bildirim sağladığını belirtmişlerdir. Ayrıca farklı bölümlerden ve disiplinlerden öğretim üyelerinin dersini izleme olanağı sunması, karşılıklı olarak öneri ve fikir alabilme olanağı sağlaması, karşılaştırma yapabileme fırsatı vermesi de belirtilen yararlı yönler arasındadır.

Dönem Ortası Değerlendirmesi (Mid-semester Evaluation): Her akademik yılın ikinci döneminde ÖGEM tarafından yapılan dönem ortası değerlendirme uygulamasına Mart-Mayıs 2016 tarihleri arasında 5 öğretim üyesi katılmıştır ve toplamda 6 ders değerlendirilmiştir. Bu öğretim üyelerimizin kendi seçtikleri bir derste öğrencilere değerlendirme formları ÖGEM tarafından uygulanmıştır. Anket uygulamasını, küçük grup tartışmasını ya da açık uçlu soruların yanıtlanmasını içeren değerlendirme sonunda, elde edilen sonuçlar raporlanarak öğretim üyeleriyle paylaşılmıştır. Uygulama sonrasında öğretim üyelerimizden uygulamaya değerlendirmeleri istenmiştir. Öğretim üyelerimiz dönemin ortasında yapılan bu öğrenci değerlendirmesinin dersleri için faydalı geri bildirim sağladığını belirtmişlerdir.

Kahve Saati Toplantıları: Mesleğe yeni başlayan öğretim elemanlarının ihtiyaç duyabileceği akademik ve mesleki konularda, daha deneyimli öğretim üyeleriyle paylaşımda bulunmalarını sağlayan toplantılardır. 2016 yılında gerçekleştirilen toplantılar aşağıdaki gibidir:

- 18 Mart 2016 tarihinde "Üniversite Öğretmeni Kimdir? Etkili Öğretmenin Özellikleri Üzerine Diyaloglar" isimli bir toplantı düzenlenmiş; 15 öğretim üyesi katılmıştır.
- 8 Nisan 2016 tarihinde "ODTÜ'de Öğretim Amaçlı Teknolojiler" isimli bir toplantı düzenlenmiş; 13 öğretim üyesi katılmıştır.
- 15 Nisan 2016 tarihinde "Öğrenen Merkezli Öğretim Yaklaşımı" isimli bir toplantı düzenlenmiş; 5 öğretim üyesi katılmıştır.
- 22 Nisan 2016 tarihinde tarafından "Değerlendirirken Öğretmek" isimli toplantı düzenlenmiş; 4 öğretim üyesi katılmıştır.

Eğitim-Öğretim Kadrosunun Eğitsel Performanslarının İzlenmesi ve Ödüllendirilmesi

Eğitim-öğretim kadrosunun eğitsel performanslarının izlenmesi için öğretim elemanlarının her dönem sonunda öğrenciler tarafından değerlendirildiği anketler yapılmakta, en başarılı öğretim elemanlarına ise ödül verilmektedir.

Ders Değerlendirme Anketi: Üniversitemizde eğitim-öğretim kadrosunun eğitsel performanslarının izlenmesi amacıyla hazırlanan Ders Değerlendirme Anketleri 1993 yılından itibaren her dönem sonunda uygulanmaktadır. Ders değerlendirme anketleri iki bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde, öğrencilere dersin özellikleriyle ilgili 11 madde yöneltilmektedir. İkinci bölümde ise, öğretim elemanın öğretim performansına yönelik 5'li derecelendirme ölçeğinde 11 madde yer almaktadır. Ek olarak, öğrencilere öğretim performansının değerlendirilmesine yönelik bir açık uçlu soru da yöneltilmektedir. Gizliliği sağlamak amacıyla öğrencilere hiçbir kişisel soru yönlendirilmemektedir. Verilen her lisans ve lisansüstü ders için dönemin son iki haftasında sınıflarda öğrencilere anketler bölüm tarafından atanan araştırma görevlisi kontrolünde uygulanmakta, bu sırada dersi veren öğretim elemanının sınıftan çıkması istenmektedir. Toplanan anketler, kapalı bir zarf içinde bölüm başkanlıklarına, buradan da optik formların okunması amacıyla Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı'na yönlendirilmektedir. Sonuçlar, öğretim elemanlarıyla ve ilgili yöneticilerle, bir sonraki dönem başında çevrimiçi ortamda paylaşılmaktadır. Akademik yükseltmelerde öğretim üyesinin öğrenci değerlendirmesinin son 6 dönem ortalamasının 4.00'ten yüksek olması ya da normalize edilmiş puanın fakültenin üst %80'lik diliminde olması gerekmektedir.

Mustafa Parlar Vakfı Yılın Eğitimcisi ve Eğitimde Üstün Başarı Ödülleri: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nce uygulanan ders değerlendirme anketi sonucunda, öğrenci tarafından en başarılı bulunan öğretim elemanları arasından seçilenlere verilen ödüldür. Seçimlerde, söz konusu anketin öğretim elemanlarıyla ilgili sorularına verilen yanıtların değerlendirilmesiyle elde edilen iki ayrı ortalama (son dönem ve yığılmalı) göz önünde bulundurulur.

2016 yılında Mühendislik Fakültesinden 3, Fen-Edebiyat Fakültesinden 2 ve diğer fakültelerden 1 olmak üzere toplam 8 öğretim elemanına Yılın Eğitimcisi ödülü verilmiştir. Bu bilgilere <http://www.parlar.org.tr> adresinden ulaşılabilir.

Eğitim-Öğretim Kadrosunun Sürdürülebilirliği

Üniversitemiz, araştırma ağırlıklı bir üniversite olup, uluslararası üniversite sıralamalarında istikrarlı bir şekilde üst sıralarda yer almaktadır (<http://www.metu.edu.tr/tr/duyuru/odtu-12-alanda-dunyanin-en-iyi-universiteleri-arasinda>). Bu sıralamalar sonucunda bir çekim merkezi olan üniversite, eğitim-öğretim kadrosunun nicelik ve niteliğini doktora derecelerini yurtdışı üniversitelerinden gelen öğretim üyelerini kadrosuna kazandırarak sağlamaktadır. Başvuran adaylar öncelikle CV'leri üzerinden değerlendirilmektedir. Adayların en az bir tane, SCI'te yer alan dergide yayın yapmış olması gerekmektedir. Ayrıca adaylar ilgili bölüm üyelerine sunum gerçekleştirmektedir. Devlet üniversitesi olarak kadro kullanım izinlerinde yaşanan sorunlar, yeni öğretim üyelerinin üniversiteye katılmasını zorlaştırmakta ve mevcut akademik kadro üzerindeki bilimsel araştırma ve ders yükünü artırmaktadır.

Uluslararası başarılarının ve ulusal düzeydeki konununun devam edebilmesinin önemli koşullarından olan bilimsel araştırmaların ve ders çeşitliliğinin sürdürülebilmesi, akademik kadronun nicelik olarak da gerekli düzeyde olabilmesine bağlıdır. Bu nedenle, kadro kullanım izni almakta yaşanan sorunlar, akademik kadromuzun hem nitelik hem nicelik olarak sürdürülebilirliği konusunda risk oluşturmaktadır. Üniversitelerin insan kaynakları konusunda özerk bir yapıya kavuşması bu riski en aza indirmede önemli bir rol oynayacaktır.

6. Öğrenme Kaynakları, Erişilebilirlik ve Destekler

C5. Öğrenme Kaynakları, Erişilebilirlik ve Destekler

ODTÜ, eğitim-öğretimdeki etkinliğini sürdürmek için yeterli derslik ve laboratuvarlara sahiptir. Buna ek olarak eğitimde yeni teknolojilerin değerlendirilmesiyle ODTÜClass ve ODTÜ Açık Ders Malzemeleri altyapısı geliştirilerek kullanılmaya devam edilmiştir. Derslere ek olarak öğrencilerin ders dışı desteklerden (kariyer, staj, psikolojik, rehberlik, sağlık, sosyal ve kültürel hizmetler) de faydalanması için gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerde uluslararası öğrenciler ve engelli öğrencilerin durumları ayrıca dikkate alınmıştır.

Öğrenme Ortamlarının Yeterliliği

Üniversitemizde yer alan derslikler <http://www.metu.edu.tr/tr/odtu-yerleskesinde-bulunan-dersliklerin-konumu> adresinden görülebilir. Temel İngilizce Bölümü derslikleri hariç toplam 268 derslik bulunmaktadır. Bu dersliklerde verilecek servis dersleri, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (ÖİDB) tarafından belirlenmekte ve Bölüm Başkanlıklarına iletilmekte veya Bölüm Başkanlıkları tarafından diğer derslerin yerleştirmeleri yapılmaktadır.

Öğrencilerin üniversite eğitiminde edindikleri teorik bilgileri pratikte de pekiştirmeleri ve pratik bilgileri geliştirmeleri için üniversitemiz bünyesinde bulunan laboratuvar olanaklarıyla desteklenmektedir. Üniversitemizde yer alan 231 farklı laboratuvarın listesi <http://www.metu.edu.tr/tr/laboratuvarlar> adresinden görülebilir.

Eğitimde Yeni Teknolojilerin Kullanımı

Çevrim içi bir öğrenme yönetim sistemi olan ODTÜClass, sınıf içinde ve dışında öğrencilere kaynak, etkinlik/ödev ve farklı öğrenim araçları sunmayı sağlayarak dersleri desteklemektedir. ODTÜClass ile öğrenciler, ilgili kaynak ve etkinliklere istenilen yerde ve zamanda ulaşma imkânı bulmaktadır. <http://odtuclass.metu.edu.tr> adresinden erişilen platformun altyapı yönetimi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, kullanıcı destek ve sistem yönetimi Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi tarafından sağlanmaktadır. 2016 yılı itibarıyla ODTÜClass programında açılan 5371 ders kapsamında öğretim üyelerinin %69'u, öğrencilerin ise %83'ü programı kullanmaktadır.

ODTÜ Açık Ders Malzemeleri Portalı ocw.metu.edu.tr adresinde hizmet vermekte olup, 141 açık derse ev sahipliği yaparak Ocak 2016 ile Aralık 2016 arasında 143.000 kişi tarafından ziyaret edilmiş, ders videoları 191.074 kere görüntülenmiştir (Kaynak: *Google Analytics*). Ulusal ve uluslararası ödüllere layık görülen ODTÜ Açık Ders Malzemeleri, son olarak *Open Education Consortium* tarafından verilen "Open Education Excellence 2016 Outstanding Site Award" ödülünü almıştır. Açık ders sistemi yanı sıra üniversitemizde sunulan uzaktan eğitim programları <http://www.metu.edu.tr/tr/uzaktan-egitim-programlari> adresinden görülebilir.

Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi tarafından, üniversitemizde kullanılan eğitim teknolojilerini belirlemek, değerlendirmek ve kullanıcı görüşlerini almak amacıyla araştırma çalışmaları yürütülmektedir. 2015 ve 2016 yıllarında bu çalışma, yükseköğretimde teknoloji kullanımını araştırarak eğilimleri öngörme, planlama ve etkilemeyi amaçlamakta ve kar amacı gütmeyen uluslararası bir organizasyon olan EDUCAUSE tarafından dünya çapında yürütülen bir çalışmanın parçası olarak yürütülmüştür. ODTÜ, bu çalışmaya Türkiye'den katılan tek yükseköğretim kurumudur. 2015 yılında öğretim üyeleri ve lisans öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirilen çalışma, 2016 yılında sadece lisans Bunların dışında eğitim-öğretim ve araştırma çalışmalarını desteklemek amacıyla lisanslı yazılımlar (<http://faq.cc.metu.edu.tr/tr/groups/lisansli-yazilimlar>) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı aracılığıyla hizmete sunulmaktadır.

Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi tarafından öğretim teknolojilerinin derslerde kullanımına destek olmak amacıyla akademik ve bilgisayar

becerilerini geliştirmek amacıyla idari personele yönelik seminerler düzenlenmektedir. 2015 yılında düzenlenen 20 seminere ek olarak bu çerçevede, Akademik Gelişim Programı (AGEP) kapsamında “Eğitimde Teknoloji Kullanımı” konulu seminerler ve kahve saati sohbetleri de gerçekleştirilmiştir. AGEP katılımcılarına üniversitemizdeki teknolojik altyapı, kullanabilecekleri servisler (ODTÜClass, webinar, blog, vb.) ile derslerini zenginleştirmek için kullanabilecekleri araçlar tanıtılmıştır.

Öğrencilerin Mesleki Gelişimi ve Kariyer Planlamasına Yönelik Destekler

Üniversitemiz Kariyer Planlama Merkezi (KPM - <https://kpm.metu.edu.tr/>) tarafından kariyer fuarı organizasyonu, lisansüstü programlar için tanıtım günleri, firmalara özel etkinlikler ve kariyer danışmanlığı gibi çok çeşitli faaliyetler yürütülmektedir:

Kariyer Fuarı: ODTÜ Kariyer Fuarı her eğitim öğretim yılı içerisinde ODTÜ Kültür Kongre Merkezinin Büyük ve Küçük Fuaye alanlarında gerçekleştirilmektedir. 2016 yılında toplam 71 firmanın katılımı ile Kariyer Fuarı gerçekleştirilmiştir.

Lisansüstü Programların Tanıtım Günleri: ODTÜ bünyesindeki Yüksek Lisans ve Doktora Programlarını tanıtmayı amaçlamaktadır (<https://kpm.metu.edu.tr/ogrenci/lisansustu>). Kültür ve Kongre Merkezi Büyük Fuaye alanında 49 stant ile gerçekleştirilen fuarımıza üniversitemizin Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Enformatik, Uygulamalı Matematik, Deniz Bilimleri Enstitüsü ve Kuzey Kıbrıs Kampusu katılım göstermektedir.

Firmaya Özel Etkinlikler: Akademik yıl içerisinde yerleşkemizde firma ve kurumlar tarafından öğrencilerimize yönelik özel etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Her yıl yaklaşık 40 firma yerleşkemizi ziyaret etmekte, mülakat ve vaka çalışması gibi işe alım aktivitelerinin yanında öğrencilerimizin kendilerini geliştirebilecekleri çalıştay ve seminerler düzenlenmektedir.

Kariyer Danışmanlığı: İş arama sürecinde ODTÜ KPM aşağıdaki konularda destek vermektedir: Özgeçmiş Hazırlama, Mülakata Hazırlama, Kariyer Danışmanlığı (<https://kpm.metu.edu.tr/ogrenci/danismanlik>).

Mezunlara ait bilgiler mezun sayısının fazla olması sebebiyle düzenli olarak tutulamamaktadır ancak yer yer hem eski hem de yeni mezunların istihdam edilme istatistiklerini toplamaya dair çalışma yapılmaktadır. Örneğin, en son 2015 mezunları üzerine yapılan araştırmada ODTÜ mezunlarının %30'unun daha mezun olmadan istihdam edildiği, ortalama iş bulma süresinin 2.5 ay olduğu ve en geç bir yıl içinde tamamının iş sahibi olduğu ortaya çıkmıştır. Yurtdışında yaşayan mezunlara dair bilgiler ise 2016 yılında LinkedIn üzerinden yapılmış olup (Birleşmiş Milletler tarafından tanınmış) toplam 197 ülkenin 140'ında ODTÜ'lülerin yaşamakta olduğu belirlenmiştir. ODTÜ'lülerin en çok bulunduğu beş ülke ise sırasıyla Amerika, İngiltere, Almanya, Kanada ve Hollanda'dır. Her 5 mezunumuzdan 1'i yurtdışında çalışmaktadır.

ODTÜ'lülerin en çok çalışmayı tercih ettikleri alanlar arasında ise Mühendislik, Araştırma, Bilgi Teknolojileri ve Girişimcilik yer almaktadır. Dünyada en çok çalışılmak istenen şirketler listesinde yer alan 8 şirketin (Microsoft, Google, Intel Corporation, IBM, Apple, Amazon, Facebook, General Electric) Amerika ofislerinde yaklaşık olarak 280 ODTÜ'lü çalışmaktadır. Tüm Türk Üniversiteleri arasında bu şirketlerde en fazla ODTÜ mezunları çalışmaktadır.

Öğrencilerin Kurum Dışı Deneyimleri için Sağlanan Destekler

Staj uygulamaları bölümlere göre değişmektedir. Bazı programlarda staj zorunlu (örneğin Mühendislik Fakültesi geneli, Biyolojik Bilimler, Kimya, Psikoloji) iken bazılarında isteğe bağlı (İşletme, Sosyoloji, Matematik, Fizik, Tarih, Felsefe, İstatistik) bazılarında ise hiç zorunlu değildir. Öğrencilerin staj etkinlikleri ile ilgili düzenlemeler öncelikle bölümler tarafından yapılmaktadır. Felsefe Bölümü'nde staj zorunluluğu olmamasına rağmen öğrencilerin hem Erasmus programı çerçevesinde staj hareketliliğinde yararlanabilmeleri hem de yurt içinde staj yapmak isteyen öğrencilerin ihtiyacını karşılamak üzere “*Summer Practice in Philosophy*” dersi kredisiz olarak açılmaktadır. Fakülteler veya bölümler stajyer talep eden işyerlerini ilan edebilmektedir. Örneğin, Mühendislik Fakültesi Dekanlığı her yıl düzenli olarak staj yerlerini belirlemek için işverenlerle görüşmeler yapmakta, bunların sonucunda belirlenen kontenjanları öğrencilere duyurmaktadır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde yer alan bölümlerde staj zorunluluğu bulunmamakla birlikte bölümler öğrencilerine staj pozisyonu bulmakta etkin destek vermektedir. Ayrıca, bölümünün desteğini alan İşletme Topluluğu staj pozisyonlarına erişimde üyelerine hizmet sunmaktadır. Bu süreç, öğrenciler tarafından örgütlenmekte ve yürütülmektedir. İşletme Bölümü kurumlardan gelen stajyer taleplerini ilgili sınıf öğrencilerine çeşitli yollarla duyurmaktadır. Enformatik Enstitüsünde yer alan laboratuvarlar ilgili konularda staj yapmak isteyen öğrenciler tarafından kullanılabilir.

Mühendislik Fakültesi'nin her bölümünde, öğrencilerin kendi programlarıyla ilgili faaliyet gösteren şirketlerde pratik tecrübe kazanmaları için 2. ve 3. sınıfın yaz aylarında en az 20 iş günlük 2 tane yaz stajı yapılması zorunludur. Kimya, Psikoloji ve Biyolojik Bilimler Bölümlerinde süre sınırı en az 6 hafta (ya da 30 iş gündür). Zorunlu stajlar haricinde isteğe bağlı olarak ayrıca staj da yapılabilir.

Her bölümün staj dersleri ile ilgili ayrıntılı bilgi Akademik katalogdan (http://www.metu.edu.tr/tr/system/files/2015-2017_general_catalog_final.pdf) bulunabilir. Öğrencilerin staj yapabilmelerini kolaylaştırmak için zorunlu staj yükümlülüğü olmasa da üniversite staj yapan öğrencilerin SGK primlerini karşılayabilmektedir.

Öğrenciler staj yerlerini kendileri bulmakla yükümlü olsalar da, öğrencilere yardımcı olmak ve daha geniş bir yelpaze içinden seçim yapma imkânı sunmak amacıyla Mühendislik Fakültesi Dekanlığı staj yeri temin etmek amacıyla her yıl Türkiye genelinde çeşitli firma/kurum/kuruluş ile irtibata geçmektedir. Öğrenciler staj süresince yaptıkları çalışmalarını içeren bir Staj Raporu hazırlarlar. Ayrıca staj süresince öğrencinin çalışmalarını değerlendiren mühendis tarafından doldurulan Staj Değerlendirme Formu da firma tarafından bölüme iletilmektedir. Her öğrencinin raporu ve Staj Değerlendirme Formu akademik danışmanı tarafından değerlendirilir. Zorunlu staj dersleri başarılı/başarısız olarak değerlendirilir. Raporu başarısız olarak değerlendirilen öğrenciler danışmanlardan gelen geribildirim doğrultusunda ilan edilen süre içinde raporlarını düzeltmek ve/veya yeniden yazmak zorundadırlar. Revize edilmiş raporlar yeniden başarısız bulunursa öğrenci başarısız olarak değerlendirilir ve stajın tekrar edilmesi gerekir.

Mimarlık Fakültesi bünyesinde bulunan her üç bölümün müfredatında yaz stajları bulunmakta olup, gerek mesleki eğitimin uygulamalı olarak yeniden alınabilmesi dolayısıyla öğrencilerin yetkinliği, bilgi ve becerilerinin artırılabilmesi ve gerekse de sektörle doğrudan ilişki kurularak üniversite ve yapı/sanayi arasındaki bağların eğitim ve araştırma eksenli örülebilmesi söz konusu olabilmektedir. ODTÜ Mimarlık Fakültesinin kuruluşundan bu yana eksiksiz süregelen ve her yaz devam eden bu stajların süre ve içeriği ilgili bölümler tarafından belirlenmekte ve sürekli güncellenmektedir. Birinci sınıf yaz stajlarında yapı ve fiziki çevre ve/veya topografya belgeleme (*documentation and surveying*), malzeme, konstrüksiyon ve üretim araç ve teknikleri (*hands-on*) ve bilgisayar ortamında belgeleme (*computer literacy*) öğretilmekte; bu maksatla Fakültenin bilgisayar ve üretim laboratuvarları ile yapı sektörü laboratuvarları kullanılmaktadır. İkinci sınıf yaz stajları yapı sektörü ile doğrudan ilintili olup, Mimarlık ve Endüstri Ürünleri öğrencileri farklı büyüklükteki üretim ortamlarını, Şehir ve Bölge Planlama öğrencileri ise kurumları ziyaret ederek verilen süre içinde eğitim faaliyetlerine devam etmektedirler. Son yaz stajı ise özel ya da kamu kurumlarında yer alan tasarım ve planlama ofislerindeki faaliyetleri kapsamaktadır. Burada temel amaç öğrencilerin mimari ve

ürün tasarımı ile planlama süreç ve yöntemleri hakkında doğrudan sektör içinde yetkinlik kazanmalarını sağlamaktadır.

Her üç bölümün yaz stajları akademik müfredatın içinde yer almakta olup, zorunlu dersler olarak addedilmektedir. Mesleki eğitimin en önemli yapı taşı olarak değerlendirilen her üç staj ortamı, sadece kurum içinde değil tüm bileşenlerle birlikte belirli dönemlerde değerlendirilmekte, özellikle özel ya da kamu kurum temsilcilerinden gelen öneri ve eleştiriler kapsamında stajların süresi, yönetilme biçimi ve çalışmaların belgelenmesine ilişkin yöntemler gözden geçirilmektedir. Yaz stajlarımızla ilgili tüm belgeler kurum web sayfasından da temin edilebilmektedir (<https://arch.metu.edu.tr>).

Öğrencilere Sağlanan Psikolojik Rehberlik, Sağlık Hizmetleri Gibi Destekler

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlı **Sağlık ve Rehberlik Merkezi** öğrencilerimize 1 Psikiyatrist, 6 Psikolog, 4 Psikolojik Danışman ile Psikolojik Rehberlik hizmeti, 27 Hekim ve 6 Hemşire ile sağlık hizmeti sunmaktadır. Sağlık ve Rehberlik Merkezi TSE-EN ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesine sahiptir.

Öğrencilerin Kullanımına Yönelik Tesis ve Altyapılar

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlı **Kafeterya Müdürlüğü** (<http://kafeterya.metu.edu.tr/odtu-kafeterya>) tarafından günde ortalama 5000 kişiye yemek hizmeti verilmekte olup öğrencilerimize öğle ve akşam yemek hizmeti sunulmaktadır. Ortalama 1400 öğrenci burslu olarak yemek yemektedir. Kafeterya Müdürlüğü TSE-ISO-22000 Gıda Güvenliği Y.S.B belgesine sahiptir.

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlı **Yurtlar Müdürlüğü'nde** (<http://yurtlar.metu.edu.tr/>) 19 yurt hizmet vermekte olup, yurtlarımız, 3533 kız, 3795 erkek olmak üzere 7328 öğrenci kapasitesine sahiptir. Ayrıca 373 kapasiteli lisansüstü konukevi yurdumuz yüksek lisans, doktora öğrencilerine hizmet vermektedir. Yurt binalarında teknolojik donanımlı bilgisayar laboratuvarları ve çalışma salonları bulunmaktadır. Öğrencilerin barınma problemlerini kaliteli bir ortamda çözmeyi hedefleyen Yurtlar Müdürlüğü verilen hizmetle ilgili olarak TSE-EN ISO 9001-2000 Kalite belgesi almış olup, her yıl belge gözetim tetkiki yapılmaktadır.

Temeli Temmuz 2017'de atılmak üzere Öğrenci Merkezi projelendirilip mali kaynak sağlanmıştır. Toplam 8099 metrekarelik alana sahip olacak Öğrenci Merkezinde toplulukların kullanımına yönelik olarak topluluk ofisleri, idari ofisler, sahne performanslarının yapılabileceği 435 kişilik bir performans salonu, toplam 292 kişilik olmak üzere iki tane etkinlik amfisi, iki adet müzik kayıt odası, bireysel müzik odaları ve ortak kullanıma yönelik derslik ve toplantı salonları, engelli çalışma odası, okuma odası ve bir adet kafe yer alacaktır.

Öğrencilerin Sosyal, Kültürel ve Sportif Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlı **Spor Müdürlüğü** (<http://spormd.metu.edu.tr/>) bünyesinde ODTÜ'de halen 5000 m2 kapalı 40000 m2 açık spor alanı, 3500m2 kapalı havuz, 2700m2 açık havuz öğrenci ve mensuplarımızın hizmetinde bulunmaktadır. Ayrıca 33 spor takımı ve 15 spor topluluğu faaliyet göstermektedir. Birim ve tesislerimizde her yıl tetkik edilen TSE-EN ISO 9001:2000 şartlarına uygun kalite yönetim sistemi uygulanmaktadır.

Kültür İşleri Müdürlüğü (<http://kim.metu.edu.tr/>) bünyesinde 78 kültür topluluğu bulunmaktadır. **Kültür Toplulukları** 2016 yılı içinde yaklaşık 850 etkinlik (konferans, sergi, panel, söyleşi, seminer, gezi, çalıştay, kongre, gözlem, sempozyum, kurs, kampanya, konser, gösteri vb.) gerçekleştirmiştir.

Özel Yaklaşım Gerektiren Öğrencilere Sağlanan Destekler

Engelsiz ODTÜ birimi (<http://engelsiz.metu.edu.tr/>) tarafından sunulan hizmetler aşağıdaki gibidir:

Engelsiz Kampüs Ulaşımı: Engelsiz Kampüs ulaşımı için verilen hizmetlerden olan taksi bileti uygulaması iki dönem boyunca aracı toplam 4 öğrenci ve 1 personel kullanmıştır.

Akademik Uyarlama Mektubu: Öğrencilerle birebir yapılan görüşmeler sonucunda, derslerde ihtiyaç duydukları uyarlamalara ilişkin (süre artırım, ders materyallerinin ve geri bildirimlerin alternatif formatlarda sunulması vb. konularda), ilgili öğretim elemanlarına iletilmek üzere hazırlanan mektuplardır. 2015-2016 akademik yılı bahar döneminde 10 öğrenci için toplam 47 adet, yaz okulunda 4 öğrenciye 7 adet ve 2016-2017 akademik yılı güz döneminde 12 öğrenci için toplam 73 adet akademik uyarlama mektubu hazırlanmıştır.

Bölgelere Danışmanlık: İngilizce Öğretmenliği, Metalürji ve Malzeme Mühendisliği, IS 100 Koordinatörlüğü, Temel İngilizce Bölümü gibi çeşitli bölüm ve koordinatörlüklerden öğretim üyelerine ve araştırma görevlilerine akademik uyarlama mektubu hazırlama, uygulama süreci ve erişilebilir sınav ve derslik planlamalarının yapılması ile ilgili destek sunulmuş, talepleri doğrultusunda bilgilendirme yapılmıştır.

Ders Partnerliği: Ders saatleri dışındaki akademik çalışmalarda engeli dolayısıyla güçlük çeken öğrencilere, Birimde görevlendirilen öğrenci asistanları ve Eğitim Fakültesi "Topluma Hizmet" dersi öğrencileri tarafından verilen bir hizmettir. 2015-2016 akademik yılı bahar döneminde 6 öğrenciye, 17 öğrenci asistanı ve 1 topluma hizmet dersi öğrencisi tarafından bu hizmet verilmiştir. 2016-2017 yılı güz döneminde ise 4 öğrenciye, 7 öğrenci asistanı tarafından ders partnerliği hizmeti verilmiştir.

Not Tutucu Desteği: Engeli dolayısıyla derslerinde not tutmakta güçlük yaşayan öğrenciler için verilen bu hizmet, 2015-2016 akademik yılı bahar döneminde 2 öğrenciye 3 öğrenci asistanı tarafından ve 2016-2017 yılı güz döneminde ise 2 öğrenciye 4 öğrenci asistanı tarafından sağlanmıştır.

Ayrıca Uluslararası Öğrenci Ofisi tarafından Uluslararası öğrenciler için mentorluk programı başlatılmıştır.

Yeni Uluslararası Öğrenci Mentorluk Programı (New International Student Mentoring Program): Üniversitemizde yeni kayıtlı uluslararası öğrencilerin Üniversitemize ve ülkemize uyum sağlamalarına yardımcı olmak amacıyla 2011 yılında "Yeni Uluslararası Öğrenci Mentorluk Programı (New International Student Mentoring Program)" uygulaması başlatılmıştır. 2016 yılında programa toplam 241 öğrenci kaydedilip programdan faydalanmıştır. Oryantasyon programına katılan öğrenci sayısı ise 60'tır.

Sunulan Hizmetlerin Kalitesinin Güvence Altına Alınması

2016 Eylül ayında etkin hale getirilen Memnuniyet-İyileştirme-Geri Bildirim Formu (<http://gs.metu.edu.tr/memnuniyet-iyilestirme-geri-bildirim-formu>) aracılığıyla iç paydaşlarımızdan düzenli olarak sunulan hizmetler ve destekler ile ilgili görüş ve değerlendirmeler alınmaktadır. Bunlar numaralandırılarak ilgili birimlere iletilmekte ve en kısa zamanda gereği yapılarak görüş sahibine bilgi verilmektedir. Bu formlarda yer alan geri bildirimler ve bunlarla ilgili nelerin yapıldığı üst yönetime aylık raporlar halinde sunulmaktadır.

Öğrencilerden yeni başlatılan forum toplantıları yoluyla da geri bildirim alınmaktadır. Örneğin, geri bildirimler doğrultusunda yakın zamanda yemekhane, kantinler, ring seferleri gibi konularda iyileştirmeler yapılmıştır.

Ulusal ve uluslararası öğrencilere sunulan hizmetlerin ve desteklerin kalitesi, etkinliği ve yeterliliğini sağlamak amacıyla ayrıca ÖGEM tarafından öğrenci memnuniyet anketleri ve çalışmaları yapılmaktadır (<https://ogem.metu.edu.tr/arastirmalar>) ve elde edilen verilere göre iyileştirmeler ve destek hizmetleri sunulmaktadır.

Bu mekanizmaların dışında eğitim, araştırma ve toplumsal hizmetlerle ilgili planlama ve iyileştirme için Rektörlük, Dekanlık, Enstitü ve Bölümler bünyesindeki çeşitli kurul ve komisyonların yanı sıra kritik süreçler için kurulmasına başlanan süreç ekipleri de sunulan hizmetlerin kalitesi, etkinliği ve yeterliliğini güvence altına almaya yönelik ölçme, değerlendirme ve altyapı, yöntem ve mekanizmalar geliştirmekte ve uygulanmasını izlemektedir.

4. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1. Kurumun Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

Ç. Araştırma ve Geliştirme

ODTÜ, araştırma ve geliştirme hedeflerini ve stratejilerini katılımcı bir süreçle belirlemiş, bu hedeflere ulaşılabilmesi için sorumluları, performans göstergelerini ve bunları izleme/değerlendirme mekanizmalarını gözden geçirerek yenilemeye başlamıştır. ODTÜ, çok sayıda lisansüstü programı ve araştırma merkezleriyle güçlü araştırma altyapısını sürdürmeye ve daha da güçlendirmeye önem vermekte ve bu altyapıyı destekleyecek kaynakları geliştirmeyi hedeflemektedir.

Ç1. Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

ODTÜ 2017-2021 Stratejik Planı kapsamında, Araştırma ve Geliştirme alanına yönelik amaç ve hedefler katılımcı bir süreç çerçevesinde belirlenmiş, her bir hedef için sorumlu ve ilgili birimler belirlenmiştir. Stratejik planlama kapsamında kullanılan hedef kartı örneği Ek-2’de verilmiştir.

Buna göre ODTÜ’nün stratejik önceliklerinden biri olarak ortaya çıkan “Disiplinlerarası Yaklaşım” özellikle disiplinlerarası ve disiplinlerüstü araştırmayı destekleyecek şekilde lisansüstü programların açılması, bu programların araştırma merkezleri ile ilişkilendirilmesi ve etkin olarak araştırma faaliyetleri yürütebilmeleri için gerekli insan kaynaklarını sağlanması ve mevzuat düzenlemelerinin tamamlanmasını kapsamaktadır.

Ayrıca ODTÜ, araştırma alanında yetkinliğini sürdürülebilir kılmak için lisans öğrencilerinin de araştırma projelerinde yer alabileceği Lisans Araştırma Projelerini (LAP) yaygınlaştırılması, lisansüstü araştırmacı yetkinliğinin artırılmasına yönelik destek mekanizmaları kurulması ve araştırma teknik altyapısının destek personelinin de kapsayacak şekilde geliştirilmesini hedeflemektedir.

Yine son stratejik planlama süreci kapsamında, ODTÜ’nün stratejik önceliklerine dayanarak temel bilim araştırmalarına verilen önem artırılabilecektir. Temel bilim araştırmalarına ek olarak teknoloji geliştirmek, yenilik yapmak, sanayi ve toplum için değer yaratmak amacıyla yürütülen uygulamalı araştırmaların da desteklenmesi ve Türkiye için öncelikli olan, bölgesel ve küresel, büyük ve zorlayıcı problemlerle (göç, terör, güvenlik, sağlık, toplumsal cinsiyet, enerji, çevre, iklim, ulaşım, eğitim gibi) ilgili, çok disiplinli, disiplinlerarası ve işbirliklerine dayalı bir yaklaşımla araştırmalar yapılması da ODTÜ’nün stratejik amaçları arasındadır.

Bütün bunlara ek olarak ODTÜ’nün araştırma performansını artırmak ve çıktılarının etkisini artırmak için araştırma performansının ölçülmesi, araştırmaların tanıtılması ve etki analizinin yapılması, nitelikli ve sürekli atıf alan yayınların özendirilmesi, özellikle lisansüstü öğrencilerin araştırma potansiyelinin daha etkin değerlendirilmesi ve doktora sonrası araştırmacıların katkıda bulunduğu araştırmaların artırılması, yine mevcut stratejik planlama sürecinde ortaya çıkan amaç ve hedeflerdir.

ODTÜ 2017-2021 Stratejik Planlama Süreci sonucunda ortaya çıkan stratejik önceliklere göre ODTÜ, hem disiplinler hem de disiplinlerarası araştırmalarda yetkinliğini sürdürüp daha da zenginleştirecek bir bakış açısıyla tek bir araştırma alanından ziyade çok boyutlu ve bütüncül bir araştırma yaklaşımını esas almıştır. Günümüzde birçok kavram, problem ve konunun, farklı disiplinlerin kesişme alanlarında çalışıldığı takdirde daha iyi ele alınabilecek kadar çok boyutlu olduğu düşünüldüğünde disiplinlerarası yaklaşımın bu olgularla ilgili bütünü anlamaya, bütünde derinlik kazanmaya, yaratıcı ve eleştirel düşünmeye, bilgi birikimini artırmaya ve bu yolla üretilen bilginin ulusal ve uluslararası düzeyde faydaya dönüştürülmesine önemli katkılar sağlayacağı açıktır.

Üniversitemizin bir farklılaşma stratejisi de temeli güçlendirmektir. Bu kapsamda temel bilim araştırmalarına önem verilmektedir. Bu araştırmalar uygulamalı araştırmaların da başarısı için gereklidir. Öte yandan, yeni stratejik planda, uygulamalı araştırmaların gerçekleştirilmesi ve araştırma sonuçlarının toplumsal faydaya dönüştürülmesi ile ilgili amaçlar ve hedefler de yer almaktadır.

Öncelikli Alanlar

ODTÜ, 2015 yılında başlayan ve 2016 yılı içerisinde yoğun bir şekilde sürdürülen çalışmalar sonucunda, TÜBİTAK ARDEB 1000 projeleri kapsamında dört öncelikli alan belirlemiş ve bu alanlarla ilgili Ar-Ge strateji belgelerini içeren proje raporları 1 Mart 2017 tarihinde TÜBİTAK’a sunulmuştur. Bu öncelikli alanlar Enerji, Havacılık ve Uzay, Elektronik-MEMS ve Biyomedikal alanlarıdır. Bu öncelikli alanlar haricindeki pek çok alanda da ODTÜ’de kapsamlı araştırmalar sürdürülmektedir.

Uygulama ve Araştırma Merkezleri

ODTÜ’nün ARDEB 1000 kapsamındaki öncelikli alanları ile ilgili Rektörlüğe bağlı Araştırma Merkezleri aşağıda belirtilmiştir.

1. Enerji : GÜNAM, RÜZGEM, PAL
2. Havacılık ve uzay: BİLTİR, MODSİMMER, OGAM
3. Elektronik-MEMS : MEMS
4. Biyomedikal : BIOMATEN, MEMS

Üniversitemizdeki tüm araştırma merkezlerinin listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/arastirma-merkezleri> adresinden ulaşılabilir. Merkezlerin çıktıları izlenmekte olup, her sene faaliyet raporları hazırlanmaktadır. Araştırmada öncelikli konularda, merkezlerde çeşitli toplantılar düzenlenmektedir. İşbirliği geliştirme amaçlı düzenlenen, sanayiden ve kamudan katılımın bulunduğu toplantılar Kalkınma Bakanlığı destekli MİGEP (Merkezler İçi İşbirliği Geliştirme Programı) kapsamında desteklenmektedir.

Öncelikli alanlarda strateji belgesi hazırlama sürecinde her bir alan için dış paydaşların katıldığı toplantılar organize edilmiştir. Biyomedikal alanındaki toplantılara BIOMATEN, enerji alanındaki toplantılara GÜNAM, Elektronik-MEMS alanındaki toplantılara Elektrik ve

Elektronik Mühendisliği Bölümü ev sahipliği yapmıştır. Bu kapsamda yürütülen çalışmalara ve yapılan toplantılara <http://pdo.metu.edu.tr/odtude-tubitak-ardeb-1000> adresinden ulaşılabilmektedir.

Araştırma ve Diğer Akademik Faaliyetler Arasındaki Etkileşim

ODTÜ 2017-2021 Stratejik Planı kapsamında, araştırma faaliyetleri ile üniversitenin diğer temel akademik faaliyetleri arasında etkileşim bulunması öncelikli olarak ele alınmıştır. Buna yönelik olarak “Yaratıcı, yenilikçi ve liderlik vasıflarına sahip, yetkin mezunlar yetiştirmek için eğitim politikaları geliştirmek” amacı altında yer alan “Araştırma ile bütünlük eğitim yaklaşımının lisans programlarında yaygınlaştırılması” hedefi kapsamında Lisans Araştırma Projeleri (LAP) stratejik bir öncelik olarak ortaya çıkmıştır. Buna göre, akademik birimlerde lisans öğrencilerinin araştırma aktivitelerine aktif katılımını sağlayacak düzenlemelerin yaygınlaştırılması, lisans öğrencilerinin bilimsel konferanslara katılımının desteklenmesi, nitelikli öğrenci araştırmalarının özendirilmesi ve yayınlanması için düzenli yayın yapacak dergiler kurulması, bu araştırmalarda yer almanın öğretim üyesi performans değerlendirme ölçütlerine dâhil edilmesi gibi alt stratejiler belirlenmiştir. Örnek olarak, Metalürji ve Malzeme Mühendisliği bölümünde lisans öğrencilerinin çalışmalarını kapsayan Matter dergisi yayınlanmaktadır. 2017 itibarıyla üç sayıya ulaşılmış olan dergiye <http://matter.mete.metu.edu.tr/> ve <http://dergipark.gov.tr/matter> adreslerinden ulaşılabilir. Buna ek olarak lisans öğrencilerinin araştırma projelerine etkin ve sistematik katılımını sağlamak amacıyla 2014 yılında Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümünde başlatılan ve her yıl kapsamı/katılımı geliştirilerek sürdürülen pilot programla ilgili detaylar (<http://star.eee.metu.edu.tr/>) adresinde verilmektedir.

Bunlara ek olarak “ODTÜ’de yürütülen araştırma ve eğitim faaliyetlerinde toplumun ve bölgenin ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çalışmalar yapmak ve işbirlikleri geliştirmek” amacı altında “halka açık etkinliklerin yaygınlaştırılması ve toplumca görünürlüğünün artırılması” hedefi, özellikle araştırmaya dayalı ODTÜ bilgi birikimlerinin halkın farklı kesimleri ile paylaşılması, eğitim programlarına yansıtılmasına yönelik olarak belirlenmiştir.

Ayrıca 2016 yılında Senato kararı ile kurulmuş olan Tasarım Fabrikası faaliyetlerini disiplinlerarası ve faaliyetlerarası bir yaklaşım ilkesiyle sürdürmektedir. Üniversitemizde tasarım, mühendislik, bilişim, sosyal-idari bilimler ve diğer ilgili alanlarda çalışan araştırmacıların ve öğrencilerin, disiplinler arası takımlar oluşturarak, sanayi ile etkileşim ve işbirliği halinde yeni ürünler geliştirmesinin sağlanmasıdır (<http://tdi.metu.edu.tr>).

Kurumlar Arası Araştırma Faaliyetleri

ODTÜ, kurumlar arası araştırma faaliyetlerini artırmak üzere BAP fonları yoluyla destek sağlamaktadır. 2016 yılında teknolojik araştırma sektöründe Kalkınma Bakanlığı tarafından desteklenen 7 proje devam etmiş, bu projelerin toplam bütçesi 40 487 000 TL olmuştur.

ODTÜ’nün araştırmada uluslararası işbirlikleri kurma stratejisinin bir parçası olarak, öğretim üyelerimize uluslararası konsorsiyumlara katılım için çeşitli destekler verilmektedir. BAP fonlarına ek olarak araştırmacıların başvuracakları projelerle ilgili uluslararası toplantılara katılabilmeleri, proje kabulü öncesi masrafları karşılamak üzere oluşturulan ve Emanet Hesap Desteği olarak bilinen mekanizma etkin biçimde kullanılmaktadır. Sanayi ile ortak araştırmaları desteklemek için platform yapıları (Döner Kanat Teknolojileri) ve programlar (SAYP, TEKNOTEZ vb.) oluşturulmakta, büyük ölçekli ve çok katılımcılı projeler daha çok merkezler altında yürütülmektedir.

Kurumlar arası araştırma faaliyetlerinin aynı zamanda lisansüstü eğitimle de bütünleştirildiği mevcut bir örnek, Fen Bilimleri Enstitüsü altındaki **Nörobilim ve Nöroteknoloji Ortak Doktora Programı** (<http://nsnt.metu.edu.tr/>). Bu program temel/klinik nörolojik bilimler ve ilgili teknolojiler arasında bütünlük araştırma yapılmasını sağlamak üzere **Orta Doğu Teknik Üniversitesi**, Fen Bilimleri Enstitüsü ve **Hacettepe Üniversitesi**, Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Enstitüsü ortaklığı ile yürütülmekte olup, doktora tezleri kapsamında yüksek nitelikli disiplinlerarası araştırmalar yapılmaktadır.

Yukarıda örnekleri verilen tüm bu çalışmaların sonuçları hazırlanan tezlerin ve proje raporlarının ilgili jüriler ve/veya hakemler tarafından değerlendirilmesi yoluyla izlenmektedir.

Araştırmaların çıktılarını Araştırmalar Koordinatörlüğü ve BAP Koordinasyon Birimi tarafından izlenmektedir. Ayrıca kurumlar arasındaki araştırma ortaklıklarını hızlandırmak için çeşitli anlaşma/protokoller imzalanmaktadır. 2016 Mayıs ayı itibarıyla araştırma işbirliğini kapsayan 199 adet uluslararası anlaşmamız bulunmaktadır. Anlaşmalar Uluslararası İşbirliği Ofisi tarafından izlenmektedir.

Disiplinlerarası Araştırma Faaliyetleri

ODTÜ, yukarıda da belirttiği gibi disiplinlerarasında etkileşimi, 2017-2021 Stratejik Planı kapsamında stratejik bir öncelik olarak belirlemiştir. Disiplinlerarası araştırmalar, Enstitülerde (Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Enformatik, Uygulamalı Matematik, Deniz Bilimleri Enstitülerinde) ve Rektörlüğe bağlı merkezler seviyesinde desteklenmektedir. Örneğin, Enformatik Enstitüsü bünyesinde Bilişsel Bilimler (*Cognitive Science*), Tıp Bilişimi ve Biyoenformatik gibi “disiplinlerüstü” anabilim dalları bulunmaktadır. Bu bölümler yüksek lisans ve doktora öğretimine yönelik olup; tıp, psikoloji, mühendislik ve sosyal bilim gibi farklı alanlardan gelen öğretim üyelerini aynı anabilim dalında barındırmakta ve yine öğrencileri de bu farklı alanlardan seçerek disiplinler ötesi bir nitelik kazandırmaktadır. Merkezlerin esas olarak “disiplinlerarası etkileşim ve işbirliği” amacı ile kurulması beklenmektedir ve buna uygun olarak merkezlerin yönetim kurulları farklı disiplinlerden gelen araştırmacıları kapsayacak şekilde oluşturulmaktadır. Örneğin, Yenilenebilir Enerji, Ekosistemler ve Sürdürülebilirlik için İleri Araştırmalar Platformu (YESAP) ve Sanayi 4.0 platformları da disiplinlerarası işbirliğini kolaylaştırmak amacıyla kurulmuştur.

Ayrıca, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi^[1] uyarınca BAP kapsamında “Disiplinlerarası Projeler” öncelikli olarak desteklenmektedir. 2016 yılı içerisinde BAP1 projelerine toplam 5.4 milyon TL kaynak ayrılmış, bu projelerden çıkan toplam yayın sayısı 115’e ulaşmıştır.

Disiplinlerarası etkileşimi artırmak için 2016 yılında inşaatına başlanan “Araştırma Parkı” projesi halen sürmektedir. Proje

tamamlandığında araştırma merkezleri (Merkez Laboratuvar, BIOMATEN, GÜNAM vb.) bu parka yerleşecek, TÜBİTAK, AB vb. destekli büyük ölçekli araştırma projeleri bu parkta yürütülecektir. Bu sayede farklı alanlarda çalışan araştırmacıların bir araya gelmesi ve işbirliği imkânı yakalaması hedeflenmektedir.

Yerel/Bölgesel/Ulusal Kalkınma Hedefleriyle İlişkilendirme

Araştırma öncelikleri belirlenirken ulusal kalkınma hedefleri de göz önünde bulundurulmaktadır. 2015 yılında yapılan önceliklendirme çalışmasında (ARDEB 1000 kapsamında), ulusal öncelikler ve sektörel hedefler dikkate alınmıştır. Buna ek olarak Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (UBTYS) ve Eylem Planı, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) Toplantı Kararları, EU İnovasyon Karnesi ve Global İnovasyon Endeksi gibi belge ve çalışmalar takip edilmekte ve Araştırmalar Koordinatörlüğü tarafından izlenmekte araştırmacılara duyurulmakta, genç öğretim üyelerine yönelik olan AGEP kapsamında her yıl araştırmacılarla paylaşılmaktadır.

Araştırmaların Ekonomik/Kültürel Etkisi

Üniversitemizde büyük ölçekli ve kurumlararası işbirliğine dayalı pek çok proje (özellikle ARDEB 1003, 1007, Kalkınma Bakanlığı vb.) yürütülmektedir. Bu projelerin sonuçlarının ekonomik değere dönüşebilmesi için Bilgi Transfer Ofisi (BTO) akademisyenlerimizin ilgi alanlarının, üniversite-sanayi işbirliği temelli ihtiyaçlarının ve ayrıca patente konu buluşlarının tespit edilerek Teknokent TTO portföyüne kazandırılması için akademisyen ziyaretleri yaparak patent destek süreçleri hakkında bilgilendirmeler yapmak, üniversite sanayi işbirliğini geliştirmeye yönelik etkinlikler düzenlemek, sözleşme yönetim ve danışmanlık destekleri vermek, bu konuda mevzuat çalışmaları gerçekleştirmek, ODTÜ Teknokent'in, firma sözleşme yenileme ve Ar-Ge projesi değerlendirme süreçleri için ve sanayi, kamu ve üniversitemizden gelen talepler doğrultusunda eşleştirmeler gerçekleştirmek gibi hizmetler vermektedir.

2016 yılı içerisinde teknoloji transferi ile ilgili olarak 45 bilgilendirme etkinliği düzenlenmiş, bu alanda çalışan personele toplam 900 saat eğitim verilmiştir. Yine aynı yıl boyunca ODTÜ TTO aracılığıyla 30 buluş ifşası gerçekleşmiş; 25 ulusal, 17 uluslararası patent başvurusu yapılmış; 9 ulusal, 20 uluslararası tescil belgesi alınmıştır. 2016 yılı ticarileştirme faaliyetleri kapsamında 7 buluş lisans/devir yoluyla ticarileştirilmiş ve 15.167 TL gelir sağlanmıştır.

Araştırmada Etik Değerlerin Benimsetilmesi

Ülkemizde etik bilinci geliştirmek üzere uygulamalı etik alanlarında araştırma yapmak, kuramsal çalışmalar yürütmek ve sonuçları geliştirip, yaygınlaştırmak amacıyla kurulmuş ODTÜ Uygulamalı Etik Araştırmaları Merkezi (UAEM) bünyesinde çalışmalarını sürdüren İnsan Araştırmaları Etik Kurulu 2016 yılı süresince ODTÜ içinden 768 araştırmaya uygunluk onayı vermiştir. ODTÜ Hayvan Denepleri Yerel Etik Kurulu (ODTÜ-HADYEK) ise yine 2016 içerisinde 15 tane araştırma başvurusu değerlendirmiş, bu başvurulardan 8'i onay almıştır, 7 tane araştırma başvurusuna onaya gerek görülmemiştir.

Buna ek olarak AGEP kapsamında üniversitemize yeni katılan öğretim üyelerine yönelik "Üniversitede Etik" konulu eğitim verilmektedir.

Öğrencilerin ödev, proje, rapor vb. yazılı çalışmalarında intihal değerlendirmesi yapabilmek için ODTÜClass öğrenme yönetim sistemi yazılımı ile bütünlük olarak çalışan *Turnitin* yazılımı kullanılmaktadır.

Ayrıca, YÖK Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde 2016 yılında yapılan bir değişiklik gereği tüm lisansüstü programlarımızda araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir ders eklenmiştir.

Araştırma Çıktılarının Ödüllendirilmesi

Araştırma çıktıları (yayın, patent vb.) hem bireysel performans değerlendirmelerinde (performans primi), hem de birim performans değerlendirmelerinde (performansa dayalı bütçe) göz önünde bulundurulmakta, performansa dayalı ödüllendirme ağırlıklı olarak araştırma çıktıları temel alınarak yapılmaktadır. Yıllık performans değerlendirme sistemi kapsamında her fakültede ilk yüzde yirmilik dilimde yer alan öğretim üyeleri ve öğretim üyeleri Performans Primi ile ödüllendirilirler. Performans primi hesaplarında ar-ge projeleri de önemli ağırlığa sahiptir, özellikle büyük ölçekli uluslararası proje yürütme deneyimi yüksek performans puanına sahiptir.

Genç öğretim üyelerine (36 yaş altı) yönelik olarak, yıllık performans değerlendirme sistemi kapsamında, ODTÜ Geliştirme Vakfı tarafından "ODTÜ Genç Araştırmacı Başarı Ödülleri" verilmektedir. Ödüller Üniversite Yönetim Kurulu tarafından belirlenmiş olan koşul ve kıstaslar çerçevesinde, "Temel Bilimler ve Mühendislik", "Mimarlık" ve "Sosyal ve İdari Bilimler" kategorilerinde ayrı ayrı verilmektedir.

ODTÜGeliştirme Vakfı tarafından "Uluslararası Yayın Ödülleri" ise ODTÜ öğretim elemanlarının

- uluslararası düzeyde kabul görmüş yayınevleri tarafından basılan özgün ve bilimsel kitaplarına,
- SCI, SSCI ya da AHCI kapsamındaki hakemli süreli yayınlarda yer alan tam makalelerine verilmektedir.

Ayrıca, ODTÜ Atama ve Yükseltme Ölçütlerinde tanımlı süreli yayınlarda bir yıl içinde birden fazla makalesi yayımlanan ODTÜ öğretim elemanlarına yurtdışı ek seyahat desteği verilir.

Performans değerlendirmesi, ödüller ve atama-yükseltme ölçütlerine ilişkin bilgilere <http://pdb.metu.edu.tr/ogretim-uyesi-atama-ve-yukselme-kriterleri> adresinden ulaşılabilir.

Araştırma Fırsatlarının Duyurulması

ODTÜ'deki araştırmacıların yararlanabileceği araştırma fırsatlarına dair bilgiler Proje Destek Ofisinin (PDO) tarafından paylaşılmaktadır. Ofis ulusal ve uluslararası destek olanakları, açık proje çağrıları, eğitim, etkinlik, proje pazarı, çalıştay gibi araştırmaya yönelik faaliyetlerle ilgili duyurular yapmaktadır. Buna ek olarak içeriği her yıl araştırma alanındaki gündem ve üniversitemizin öncelikleri doğrultusunda şekillendirilen **Araştırma Bilgi Günleri** adı altında üniversitemiz öğretim üyelerine ve araştırma görevlilerine yönelik çeşitli oturmardan oluşan, eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir (<https://pdo.metu.edu.tr/arastirma-bilgi-gunleri>). Her yıl yayınlanan **Araştırma Faaliyetleri Broşürü** araştırmacılara proje başvurularında kullanılmak üzere bilgiler de sağlamaktadır (<https://pdo.metu.edu.tr/yayinlar>). **Akademik Gelişim Programı (AGEP)**dâhilinde sunulan "Araştırma ve Geliştirme" ve "Ulusal ve Uluslararası İşbirliği Programları" modülleri de bu amaca hizmet etmektedir. ODTÜ'de yürütülmekte olan ulusal ve uluslararası işbirliği programlarının başvuru ve yürütme süreçlerine dair birimler-arası görev dağılımını aktarmak amacıyla kılavuzlar yine PDO tarafından hazırlanmaktadır. (<https://pdo.metu.edu.tr/odtude-basvuru-ve-yurutme-sureci-ulusal-projeler> ve <https://pdo.metu.edu.tr/odtude-basvuru-ve-yurutme-sureci-uluslararası-projeler>).

Doktora Mezunlarının Akademik Ortamda İş Bulma Oranlarının Takibi

Doktora mezunlarının iş bulma oranlarının takibi düzenli olarak yapılmamaktadır. Doktora mezunlarının öğretim üyesi olma oranlarının en yakından takip edildiği program Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı'dır (ÖYP). 2016 yılı itibarı ile ÖYP mezun sayısı 550'yi geçmiştir. ÖYP ile ilgili tüm süreçler Araştırmalar Koordinatörlüğü ÖYP Ofisi tarafından yürütülmekte ve istatistikler raporlanmaktadır (<http://oyp.metu.edu.tr/oyp/pages/main.htm>).

Araştırma için Gerekli Teknik Altyapı ve Mali Kaynaklara Yönelik Politikalar

Bu politikalar önceden ODTÜ Araştırma Politikaları Komisyonu (APK) tarafından belirlenip takip edilmekteyken 2017-2021 Stratejik Planlama süreci kapsamında daha geniş bir katılımlı çalışmayla AR-GE Stratejik Planlama Alan Komitesi tarafından sürdürülen altı aylık çalışma sonucunda politikalar yeniden gözden geçirilmiştir.

Buna ek olarak ilgili Rektör Yardımcısı ve Rektör Danışmanı koordinasyonunda bu politikaların sürekli izlenmesi ve gözden geçirilmesi konusunda çalışmalar sürdürülmektedir.

Araştırma Faaliyetlerinin Sürdürülebilirliği

Araştırma faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak için formal yapılar (merkezler) kurulması ve bu yapıların üniversite dışından proje destekleri bularak (TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı vb.) araştırma faaliyetlerini sürdürmeleri stratejisi güdülmektedir. Gereken geliri ve insan kaynaklarını sağlamları için proje geliştirme ve bilgi transferi/ticarileştirme destekleri verilmekte ayrıca kilit akademik ve idari personel sağlanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca, önceki bölümlerde anlatılan çeşitli programlar ve platformlar (YESAP vb.) aracılığıyla araştırmaların nicel ve nitel olarak artırılması hedeflenmektedir. Öncelikli alanlarda hazırlanan ar-ge strateji belgeleri alan bazında araştırmaların sürdürülebilirliğine ilişkin stratejiler içermektedir.

[1] http://bap.metu.edu.tr/system/files/images/odtu_bap_uygulama_yonergesi.doc

2. Kurumun Araştırma Kaynakları

Ç2. Araştırma Kaynakları

ODTÜ, her yıl bütçesinin ortalama %30'unu araştırma gelirlerinden karşılayan bir üniversite olarak araştırma ve geliştirme faaliyetlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmek için kaynaklarını sürdürülebilir bir şekilde geliştirmek ve etkin kullanımını sağlamak zorundadır.

Araştırma Faaliyetleri için Teknik Altyapı ve Mali Kaynakların Yeterliliği

ODTÜ'de 27 adet araştırma merkezine ek olarak merkezler ve bölümler bünyesinde toplam 220 adet araştırma laboratuvarı yer almaktadır. Rektörlüğe bağlı bir merkez olarak yapılandırılan ve çalışmalarını sürdüren Merkez Laboratuvarı "AR-GE Eğitim ve Ölçme Merkezi" ve "Moleküler Biyoloji ve Biyoteknoloji AR-GE Merkezi" olmak üzere iki ayrı alandan oluşmaktadır. AR-GE Eğitim ve Ölçme Merkezinde malzemelerin, elektrik, manyetik, optik, reolojik, yüzey özelliklerinin belirlenmesine yönelik cihazların yanı sıra mekanik test sistemleri, molekül ağırlığı tayin, element ve termal analiz cihazları ve ileri teknoloji spektroskopi cihazları bulunmaktadır. Moleküler Biyoloji ve Biyoteknoloji AR-GE Merkezi moleküler biyoloji, genom bilimi ve biyoteknoloji alanındaki en son teknolojilere sahip cihazlarla donatılmıştır. ODTÜ Merkez Laboratuvarının kuruluş amacı üniversitemizde, kamu kuruluşlarında ve sanayide çalışan araştırmacılar için modern test ve analiz cihazlarının yer aldığı bir bilimsel araştırma, eğitim ve ölçüm merkezi oluşturmaktır.

ODTÜ'de yıllık ortalama—BAP I, BAP II ve Döner Sermaye Projeleri hariç—90 ulusal ve 20 uluslararası proje sözleşmesi başlatılmaktadır. 2016 yılı sonu itibarıyla ODTÜ'de 1,780 ulusal ve 131 uluslararası proje sürmektedir. 2016 yılı sonu itibarıyla ODTÜ'lü araştırmacılar tarafından 66 AB projesi (16,579,571 Avro), 37 Erasmus+ projesi (7,890,829 Avro) ve 28 diğer uluslararası proje yürütülmektedir. Toplam proje değeri 22,5 milyon Avro'yu aşmaktadır. Ulusal projelerin (TÜBİTAK, BAP Projeleri ve Döner Sermaye projeleri toplamı yine 2016 yılı için 472,129,781 TL olmuştur. Sürdürülen projelerin önemli bir kısmı, öncelikli alanlarımız içerisinde olan Enerji, Biyomedikal, Havacılık-Uzay, Elektronik-MEMS alanlarında yoğunlaşmıştır. Bu kapsamda, gerek Rektörlüğe bağlı Araştırma Merkezlerimizde gerekse bölümlerimizdeki araştırma gruplarında sürdürülen çok sayıda projede ülkemizin sivil ve/veya savunma amaçlı çeşitli ihtiyaçlarına sanayi kuruluşları ile birlikte çözümler üretilmektedir.

Üniversitemizin son 5 yıllık araştırma gelirleri Tablo 3'te sunulmaktadır. Görüldüğü üzere ar-ge için üniversite dışı kaynaklardan sağlanan gelir yıllık 80 milyon TL'den fazladır.

Tablo 3. Üniversitemizin son 5 yıllık araştırma gelirleri (DSİM gelirleri hariç) (TL)

KAYNAK	2012	2013	2014	2015	2016
AB/ Uluslararası	3.100.000	9.600.000	7.760.000	11.000.000	16.900.000
BAP1	3.850.000	4.900.000	3.650.000	7.500.000	4.400.000
BAP2	13.700.000	17.400.000	15.100.000	30.470.000	35.000.000
TÜBİTAK	13.155.000	8.740.000	17.000.000	23.000.000	27.240.000
SANTEZ	15.000.000	3.600.000	5.500.000	2.260.000	1.026.000
UDAP	558.000	337.000	0	9.500	12.000
TAGEM	0	298.000	217.000	99.000	160.000
Toplam	49.363.000	44.875.000	49.227.000	74.338.500	84.738.000

Kaynakların Araştırma Faaliyetlerine Tahsisi

Üniversitede araştırmayı desteklemek için kullanılan Bilimsel Araştırma Projeleri için ayrılan toplam bütçe ODTÜ'de yapılan tüm araştırma harcamalarının %5'ine karşılık gelmektedir. Bu nedenle bilimsel araştırma projeleri araştırma için başlangıç-çekirdek bütçe olarak kurgulanmış olup araştırmacıların bu destek aracılığıyla elde ettikleri araştırma sonuçları sayesinde TÜBİTAK, AB destekli proje önerileri hazırlamaları beklenmektedir. BAP bütçesi Fakültele, Enstitülere ve Rektörlüğe tahsis edilmekte ve her birim bütçesinin hangi projeler

için ve hangi miktarda harcanacağını kendisi belirlemektedir. Fakülte ve Enstitülerin son yıl içindeki yayınları, öğretim üyesi ve lisansüstü öğrenci sayıları ile merkezlerin faaliyet raporlarını dikkate alınarak, BAP bütçesinin dağılımı Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından belirlenir. BAP Komisyonu tüm birimlerin uyması gereken kısıtlı sayıda çerçeve ilkeler belirlemiştir ve bu çerçevenin içinde kalmak ve ilkelere uymak kaydıyla birimler bütçelerinin önerilen bütçelere dağılımını ve nasıl harcanacağını kendileri belirlemektedirler. Fakülteler kendi bölümlerindeki araştırmacılarının önerdikleri projeleri değerlendirip bütçe ayırırken Enstitüler kendilerine bağlı ana bilim dallarındaki araştırmacıların önerileri hakkında kararlar verebilmektedir. Rektörlük ise farklı Enstitülerin ana bilim dallarından olan araştırmacıların ortak hazırladıkları disiplinlerarası araştırma projelerine destek verebilmektedir. Rektörlük tarafından desteklenen diğer proje türleri ise yeni başlayan öğretim üyelerine destek projeleri (AGEP katılımcıları ve diğerleri), işbirliği projeleri (GATA ve Kuzey Kıbrıs Kampusu ile) ODTÜ lehine projeler (ODTÜ Kampusu için projeler), Kalkınma Bakanlığı ve benzeri büyük çaplı uluslararası işbirliği projelerine hazırlık önerileri ve Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin önerdiği projelerdir.

Araştırma projeleri, Üniversitenin uzman elemanı bulunan her dalı ile ilgili olarak, Beş Yıllık Kalkınma Planı hedeflerine, Üniversite Yönetim Kurulunun belirlediği üniversite bilim politikasına veya ülke bilim politikasına uygun konulara öncelik verilerek değerlendirilir ve seçilir. Araştırma projelerinin evrensel ve ulusal bilime, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması esastır.

BAP 1 projelerinin seçimi ve desteklenmesinde; temel bilimler içerikli; sonuçları uygulamaya dönük; kaynakları ve faaliyetleri bakımından çok katımlı, çok merkezli kurumlar arası, uluslararası ve disiplinlerarası nitelikteki projeler ile lisansüstü tez araştırmalarına öncelik verilebilir.

Kaynakların Etkin Kullanımı ve Temini

ODTÜ 2017-2021 Stratejik Plan hazırlık sürecinde çalışmalarını yürüten Ar-Ge Stratejik Plan Alan Komitesi iç paydaşlarla görüşmeleri sonucunda, özellikle araştırma alt yapısını oluşturan laboratuvar ve donanım gibi kaynakların etkin ve verimli kullanımı konusunda iyileştirmeye ihtiyaç olduğunu tespit etmiş, "araştırma altyapısının, destek birim ve personelinin geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması" amacı ile ilgili bir dizi iyileştirme önermiştir.

Buna göre dış destekli projelerin sayıca artırılmasının yanı sıra bu projelerden araştırma alt yapısını güçlendirecek kaynak kullanımı özendirilecek, bunun önünde engel oluşturan mevzuatta iyileştirmeler yapılacak ve özellikle mevcut altyapının araştırmacıların erişimine daha çok olanak sağlayacak şekilde etkin kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Kurum dışından kaynak teminini kolaylaştırmak ve teşvik etmek içinse yine ilk bölümde saydığımız destek mekanizmaları etkili olarak kullanılmaktadır. Emanet Hesap desteği ile araştırmacıların AB proje konsorsiyum toplantılarına katılımı teşvik edilmektedir. Araştırmacılar yurt içi ve yurt dışındaki paydaşlardan sağlanabilecek kaynaklar konusunda Araştırmalar Koordinatörlüğüne bağlı Proje Destek Ofisimiz tarafından bilgilendirilmektedir.

Mevcut Dış Desteğin Yeterliliği

ODTÜ, bütçesinin her yıl ortalama %30'unu araştırma gelirlerinden sağlamaktadır. Hem ulusal hem de uluslararası kaynaklardan sağlanan dış destek, ODTÜ'nün stratejik hedefleri ile uyumlu olmakla beraber, 2017-2021 Stratejik Planı'nın hedeflerine erişim için özellikle teknoloji geliştirmek, yenilik yapmak, sanayi ve toplum için değer yaratmak amacıyla yürütülen uygulamalı araştırmaların da desteklenmesi yoluyla artırılacaktır.

Araştırma Etiği için Sunulan Destekler

Araştırma faaliyetlerinin etik kurallara uygun olarak yürütülmesini sağlamak kapsamında lisanlı yazılım kullanımına önem verilmektedir. Yıllık ortalama 1,7 milyon lira tutarında lisanslı yazılım alınmaktadır. Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının korunması ile ilgili Bilgi ve Teknoloji Transfer Ofisleri çeşitli bilgilendirme ve destek çalışmaları yürütmektedir.

Araştırma Kaynaklarının Sürdürülebilirliği

ODTÜ, toplam bütçesinin her yıl %30'unu karşılayacak şekilde araştırma gelirlerine sahiptir. Üniversitemizin araştırma hedeflerine yönelik fiziki ve teknik altyapı yatırımları kısmen Kalkınma Bakanlığı destekleri ile gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Araştırma Merkezleri ve bölümlerdeki araştırma gruplarının aldığı projelerden araştırma altyapılarının desteklenmesi mümkün olabilmektedir.

3. Kurumun Araştırma Kadrosu

Ç3. Araştırma Kadrosu

Üniversitemizde 31 Aralık 2016 itibarıyla 754 öğretim üyesi, 691 araştırma görevlisi (481 35. Madde Araştırma Görevlisi), 8448 yüksek lisans ve doktora öğrencisi, 96 doktora sonrası araştırmacı ile araştırma faaliyetleri yürütülmektedir. 2016 yılı itibarıyla TÜBİTAK Projelerinde 252 bursiyer ve 25 yardımcı personel çalışmaktadır. SANTEZ Projelerinde 13 bursiyer çalışmaktadır. Avrupa Birliği kaynaklı projelerde ise 15 yardımcı personel çalışmaktadır. Doktora Sonrası Araştırmacı Programı (DOSAP) kapsamında ve çeşitli kurumlar tarafından desteklenerek üniversitemizde gelen doktora sonrası araştırmacılar üniversitemiz için önemli bir araştırmacı kadrosu oluşturmaktadır. 4/b kadrosundan istihdam edilen sözleşmeli personel (bilimsel proje uzmanları) de merkezlerde ve büyük ölçekli projelerde (Kalkınma Bakanlığı projeleri) araştırmacı olarak görev yapmakta ve üniversitemizin araştırma faaliyetlerine kritik katkı sağlamaktadır. 2016 Mayıs ayı itibarıyla 89 adet sözleşmeli bilimsel proje uzmanımız bulunmaktadır.

Öğretim üyelerinin atama ve yükseltmelerinde YÖK kuralları takip edilmektedir. Başvuru için minimum koşulları belirleyen ve Temel Bilimler ve Mühendislik; Mimarlık; Sosyal ve İdari Bilimler için bir ölçüde farklılaştırılmış ODTÜ atama ve yükseltme ölçütleri ODTÜ Senatosunun kararı ile oluşturulmuş ve YÖK onayına sunulmuştur. Atama-yükseltme ölçütlerimiz ve performans değerlendirme sistemimiz araştırmacı kadromuzun niteliğini korumak amacıyla kullanılan en önemli mekanizmalardır. Öğretim üyeleri için belirlenen atama ve yükseltme ölçütlerine <http://pdb.metu.edu.tr/ogretim-uyesi-atama-ve-yukselme-kriterleri> adresinden ulaşılabilir. Bu ölçütler en son 2009 yılında geniş katılımlı bir çalışmayla güncellenmiştir. Ekim 2016 yılında dekanlık ve enstitülerce seçilen ve her bir kadro derecesini temsilen oluşturulan Atama ve Performans Komisyonu söz konusu ölçütlerde güncelleme ve iyileştirmeler yapmak üzere çalışmaktadır. Komisyon üyelerinin ilgili birimlerle de tartışıp geliştirdiği öneriler yine birimlerin görüşlerine sunulacak ve üniversitenin ilgili kurullarında tartışılarak karar bağlanacaktır. Ayrıca 2017-2021 Stratejik Planı çerçevesinde de bu ölçütlerin fakülte/bölüm/birim farklılıkları ve belirlenen stratejik öncelikler gözetilerek ele alınması söz konusudur.

Genç öğretim üyelerinin gelişiminin sağlanması için geliştirilen AGEP'in (Akademik Gelişim Programı) yanı sıra önümüzdeki dönemlerde kariyerinin farklı aşamalarındaki öğretim üyelerine ile yabancı uyruklu öğretim elemanlarına yönelik olarak da programların geliştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca, düzenli olarak yapılan Etkili Eğitim Seminerleri, Araştırma Bilgi Günleri, Davetli Konuşmacı Seminerleri gibi programlarla araştırmacıların gelişimi amaçlanmaktadır.

Proje personelinin istihdamında ise proje destek programına özel koşullar geçerlidir. Örneğin AB projelerinde uygun adayın seçilmesi için EURAXESS web sitesinde ilan verilmektedir. Avrupa Araştırma Alanı (ERA-European Research Area) öncelikleri arasında tanımlanan şeffaf, açık ve başarı-tabanlı işe alım ve insan kaynakları politikalarının geliştirilmesi için önümüzdeki dönemde sistematik bir süreç tanımlanması planlanmaktadır. Üniversitemizin hazırladığı "Horizon 2020 and the European Research Area: ODTÜ's Strategy 2015-2020" raporunda bu konu vurgulanmış, hedefler tanımlanmış ve konuya dair çalışmalar başlatılmıştır.

4. Kurumun Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Ç4. Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Üniversitemizde performans verileri Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi (KGPO) tarafından her yıl ölçülmekte ve değerlendirilmektedir. Araştırma ile ilgili veriler BAP Koordinatörlüğü, Proje Destek Ofisi ve Bilgi Transfer Ofisi tarafından hazırlanarak KGPO'ya iletilmektedir. Araştırma ile ilgili PDO'da proje başvuru ve kabul sayıları (kabul oranları, bölümlere göre başarı istatistikleri, alan bazında başarı oranları vb.) bilgileri tutulurken, BAP Koordinatörlüğünde projelerin bütçeleri ve personel bilgileri tutulmakta, BTO'da ise sanayi işbirliği projeleri (Döner Sermaye İşletmesi ile iletişim halinde), patent sayıları, FSMH ile ilgili bilgiler tutulmaktadır. Takip edilen araştırma performans göstergeleri 2015 raporumuzda verilmektedir.

Enformatik Enstitüsü bünyesinde 2009 yılında kurulan URAP (University Ranking by Academic Performance) araştırma laboratuvarı, her yıl ODTÜ dâhil dünyada toplam 2000 üniversitenin, yayınlarının nitelik (etki faktörü) ve niceliklerine göre (makale ve atıf sayısı) sıralamasını yapmaktadır. Bu Dünya Genel Sıralaması yanında üniversiteler 41 bilimsel alana göre de sıralanmaktadır ("Dünya Alan Sıralaması"). URAP, ayrıca, Türkiye ile ilgili özel bir sıralama yapmaktadır. Türkiye Özel Sıralamasında YÖK'ten elde edilen öğrenci, öğretim elemanı sayısı gibi bilgiler kullanılmaktadır. Tüm bu ölçümlerde ODTÜ'nün yayın ve atıf performansı ortaya konmaktadır.

Doktora öğrenci sayıları ve mezun sayıları da Enstitüler tarafından tutulmakta ve çeşitli raporlarda yer almaktadır. Faaliyet Raporları, Performans Programı, Sayılarla ODTÜ, bu göstergelerin düzenli olarak yer aldığı raporlardır. Ancak mezunların iş bulma oranı ve yurtdışında çalışma oranları Üniversitemizde tutulmamaktadır.

Araştırma performansının değerlendirilmesinde bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkıları ve üniversitenin araştırma hedefleri ile uyumu sayısal olarak performansla yansıtılmamakla birlikte, bu ölçütler Araştırmalar Koordinatörlüğü tarafından izlenmekte, hazırlanan çeşitli raporlarda buna ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır. Her yıl yayımlanan araştırma broşüründe bu tür araştırma faaliyetleri ön plana çıkarılmaktadır. (https://pdo.metu.edu.tr/system/files/ar-ge_etkinlikleri_katalogu_-_2015.pdf)

ODTÜ'de yürütülen araştırma proje ve çıktıların değerlendirme ve izlemesi amacıyla yayınların yer aldığı dergilerin etki faktörü, projelerin büyüklüğü (bütçe ve personel sayısı) ve çıktıları (mezun, patent, ürüne dönüşmüş patent vb.) gibi göstergeler yılda bir veya iki kez toplanmakta ve değerlendirilmektedir.

En son 2017-2021 Stratejik Plan hazırlık aşamasında Ar-Ge Stratejik Planlama Alan Komitesi (SPAK) tarafından yapılan çalışma sonucunda kurumun araştırma performansının hedeflere ulaşmasındaki yeterliliği gözden geçirmiş ve iyileştirmeye yönelik somut stratejiler önermiştir. ODTÜ'nün gündemdeki en temel hedeflerinden biri olan araştırma üniversitesi olmaya yönelik olarak gerekli adımlar atılmış, bu kapsamda lisans ve lisansüstü araştırmacıların desteklenip araştırma fiziksel ve insan kaynaklarının geliştirilmesi öncelikli olarak görülmüştür. Bunlara ek olarak hem temel bilim araştırmaları hem de uygulamalı araştırmalar desteklenmekte olup, ODTÜ'nün bölgesi ve dünya için dönüştürücü olma vizyonu çerçevesinde zor sorunlara disiplinlerarası bir bakış açısıyla yaklaşması ve her bir alanda yapılan araştırmaların etkisini artıracak mekanizmalar kurması planlanmıştır. Her stratejik alanda olduğu gibi araştırma alanında da stratejik plan gerçekleştirme durumunu takip etmek için bir izleme mekanizması kurulmasına başlanmış olup, Ar-Ge SPAK'ının araştırma alanı ile ilgili Rektör Danışmanı ve/veya Yardımcısı koordinatörlüğünde bu alana yönelik değerlendirme ve izleme yapmak üzere bir danışma kurulu olarak korunmasına karar verilmiştir.

5. YÖNETİM SİSTEMİ

1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

D. Yönetim Sistemi

ODTÜ, misyon ve vizyonunu yerine getirebilmek için hedefleriyle tutarlı yönetim süreçlerini geliştirmek, ve yönetim sürecini etkin bir şekilde izleyip değerlendirmek için gerekli izleme mekanizmalarını oluşturmuştur.

D1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

Orta Doğu Teknik Üniversitesi 7307 sayılı kanun ile kurulmuş, ancak teşkilatlanması 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı KHK ile değiştirilmiştir. ODTÜ Organizasyon Şeması <http://www.metu.edu.tr/tr/organizasyon-semasi> adresinden ulaşılabilir.

Operasyonel ve İdari/Destek Süreçlerin Yönetimi

Eğitim-öğretim alanında, ÖGEM'in düzenli olarak sürdürdüğü iyileştirme çalışmalarına ek olarak Ağustos 2016'da başlatılan 2017-2021 Stratejik Planlama sürecinde geniş katılımlı bir Eğitim Öğretim Stratejik Plan Alan Komitesi (SPAK) kurulmuş, eğitim – öğretim etkinliklerimizin iyileştirilmesi ve geliştirilmesine yönelik konu başlıklarının genişliği göz önüne alınarak çalışma grupları oluşturulmuştur.

1. İngilizce Eğitim Çalışma Grubu
2. Gelen Öğrenci Çalışma Grubu
3. Lisans Eğitimi Çalışma Grubu
4. Lisansüstü Eğitimi Çalışma Grubu
5. Eğitim Teknolojileri Çalışma Grubu

Komite ve Çalışma Grupları Ekim 2016-Nisan 2017 tarihleri arasında toplanmış ve bu süre zarfında mensup, öğrenci ve dış paydaşların görüşlerine başvurmuşlardır. Bu çalışmanın sonucunda eğitim öğretim alanında ODTÜ'ye gelen öğrencilerin niteliklerini artırmaya, üniversiteye uyumlarını kolaylaştırmaya ve öğrenimleri süresince yaşayabilecekleri idari ve akademik sorunlarda yol göstermeye yönelik bir dizi mekanizma hayata geçirilecektir. Buna ek olarak yenilikçi, yaratıcı ve liderlik özelliklerine sahip yetkin mezunlar yetiştirebilmek için sürekli politikalar geliştirmek başlı başına stratejik bir amaç olarak belirlenmiştir. Stratejik planda, servis dersleri olarak da bilinen temel eğitim derslerinin kalitesini artırmaya, çekirdek program uygulamalarının yeniden değerlendirilmesine ve tanımlanmasına, öğrencilerin İngilizce iletişim becerilerinin üst seviyelere taşınmasına, bölüm içi/dışı seçmeli ders nitelik ve niceliklerinin artırılmasına ve yenilikçi eğitim-öğretim materyallerinin kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik bir dizi çalışmanın yapılması öngörülmüştür.

Araştırma alanında, 2017-2021 Stratejik Planlama sürecinde yine geniş katılımlı bir Araştırma Geliştirme SPAK çalışması yapılmıştır. İç ve dış paydaşlarla yapılan görüşmeler sonucunda önümüzdeki 5 yıl için bu raporun Ç bölümünde detaylı olarak açıklanan araştırma geliştirme kaynaklarının ve çıktılarının iyileştirilip geliştirilmesine yönelik bir dizi hedef ve strateji belirlenmiştir.

Maliye Bakanlığının öngördüğü İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlıkları, revizyonu ve gerçekleşmenin izlenmesi 2009 yılından bu yana SGDB koordinasyonu ile ilgili Rektör Yardımcısının başkanlığında sürdürülmektedir. Mevcut durumda geçerli olan Eylem Planı ve önceki revizyonlar <http://sgdb.metu.edu.tr/mali-kontrol> adresinde yer almaktadır.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nda birimlerce öngörülen eylemler, üst yönetimin kabulü ile harcama birimlerince, belirlenen takvime uygun yerine getirilmekte olup etkin bir şekilde uygulanmaktadır. İç kontrol sistemini değerlendirme formu örneği Ek-3'tedir.

2017-2021 Stratejik Planının onaylanması ile İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nda revizyon yapılması gerekebilecektir. Bu revizyon kapsamında Eylem Planı'nın uygulama etkinliğinin daha da artırılması yönünde değerlendirmeler yapılabilecektir.

2. Kaynakların Yönetimi

D2. Kaynakların Yönetimi

Bu kısımda insan ve mali kaynakların yönetimine yönelik açıklamalar yer almaktadır.

İnsan Kaynaklarının Yönetimi

Kamu üniversitesi olarak kadro izinleri için YÖK'e başvurulması gerekmektedir. Bu durum Üniversite içinde insan kaynakları planlaması yapılmasını zorlaştırmaktadır. Kadro izni istenirken kadro talep formu doldurulmaktadır. Bu form sadece öğretim üyesi sayısı ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı gibi sınırlı ölçütlere dayanmakta, özellikle niteliksel ihtiyaçları (örneğin, söz konusu alanda yeni gelişen konular ve bu konularda personel ihtiyacı gibi) yansıtmamaktadır.

Ayrıca özellikle araştırma görevlileri ve uzman kadroları için izin almak son yıllarda oldukça zorlaşmıştır. Geçmiş yıllarda bir önceki yıl ayrılan araştırma görevlilerinin yerine kadro izni alınırken, artık bu mümkün olamamaktadır. Araştırma ve eğitime destek olan bu önemli kadrolardaki azalma önemli sorunlar yaratmaktadır.

2012-2013-2014 yılları Merkezi Yönetim Bütçe Kanunları ile bir önceki sene ayrılan personelin %50'si oranında atama yapılmasına izin verilmiştir. Bu durumda bu yıllarda ayrılan her 2 personelin yerine 1 personel ataması yapılabilmektedir. 2015 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu gereğince Açıktan Atama ve Nakil Sayılarının Kamu İdare Kurum ve Kuruluşlar için atama yapılabilecek kadro sayılarının dağılımları merkezi olarak yapılmış ve Üniversitemizin kullanımı için izin verilen toplam kadro sayısı 2015 yılı için 14, bu sayı 2016 yılı için ise 10 olarak belirlenmiştir. 2014 yılında emeklilik, nakil, istifa vb. nedenlerle ayrılan personel sayımızın 50; 2015 yılında ise ayrılan sayısının 40; 2016 yılından günümüze kadar ayrılan sayısının 70 olduğu göz önüne alındığında, Üniversitemizde personel sayısı ile ilgili yaşanan zorluk daha iyi görülebilir.

2015 raporumuzda da belirttiğimiz gibi, Devlet Memurlarının görevlerinde göstermiş oldukları üstün gayret ve çalışmalarından dolayı ödüllendirilmesine ilişkin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 123. Maddesi 6111 sayılı kanun ile değiştirilmiştir. Bu değişiklik ile başarı ödülü alabilecek personellerin kamu zararlarının önlenmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak teklif edilmesi gerektiği bildirilmişti. Ancak anılan madde hükmünün Üniversitelerde çalışan personelin performansına yönelik olarak düzenlenmesi gerektiği; bu tür ödüllerin çalışan verimliliğini artırması açısından önem arz ettiği düşünülmektedir. Üniversitelerde görev yapmakta olan idari personelin görev alabilecekleri kariyer kadrolarının kısıtlı olması nedeni ile uzmanlaşmış olan personelin kariyer yapması mümkün olamamaktadır. Şöyle ki; birçok idari birimde ve özellikle akademik birimlerde bilgi, beceri ve uzmanlık yönünden yeterli, çok sayıda personel bulunmaktadır. Bu personelin eğitim, bilgi, beceri ve deneyimlerine uygun derecede İdari Uzman kadrosuna atanarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Üniversitemize tahsis edilen Devlet memuru kadroları arasında böyle bir kadro bulunmamaktadır. Bu nedenlerle eğitimleri, deneyimleri, bilgi ve becerileri ile konularında uzmanlaşmış olan büro personelinin atanabileceği, Devlet Memuru kadroları arasında yer alması gereken İdari Uzman kadrosuna ihtiyaç bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen kadro yetersizliği, KPSS sonucu yapılan atamaların eleman seçiminde kurumların insan kaynakları birimlerini etkisiz hale getirmesi, ayrıca kanunda düzenlenmiş olan ödül sisteminin işletilemez durumda olması ve idari personelin çalışma hayatı boyunca atanabileceği kariyere bağlı kadro unvanlarının çok sınırlı sayıda olması nedeni ile üniversitelerde insan kaynakları yönetimi etkili olarak gerçekleştirilememektedir.

2017 yılı başında üniversitemizin önümüzdeki dönemde akademik insan kaynakları planlaması yapabilmesi için tüm akademik birimlerimizden İnsan Kaynakları Raporu istenmiş, bu raporda kısa (2 yıl) ve orta (6 yıl) vadede birimlerden mevcut insan kaynakları profilleri (sayı ve alan dağılımı); beklenen değişiklikler; söz konusu bilim alanında dünyada önde gelen üniversitelerdeki bölümlerin öğretim üyeleri sayıları, uzmanlık alanlarının dağılımı ve öğrenci sayıları ile ihtiyaç değerlendirmesi ve önceliklendirme yapılmaları beklenmiştir. Bu raporlar değerlendirilecek ve YÖK'ten yeni kadro izni taleplerinin dayanakları bu raporlar çerçevesinde ortaya konulacaktır.

Özellikle 2016 yılında üniversitemizde rektörlük seçimleri yapılması nedeniyle uzun süre YÖK'ten kadro izni talebi yapılamamıştır. Bu durum öğretim üyeleri kadro taleplerinde uzun süren beklemelemlere yol açmıştır. Öte yandan bir önceki yıl ayrılan araştırma görevlisi kadroları yerine yapılan taleplerin kısa sürede hepsi karşılanamaması, bu kadrolar bir sonraki yıla aktarılamadığı için de araştırma görevlisi

sayılarında ciddi azalmalar yaşanmıştır.

DSİM kapsamında çalıştırılabilecek araştırmacı sayısının sınırlılığı (4b kotası) araştırma kapasitesini zaafa uğratmaktadır.

Öğretim üye ve görevlilerinin yıl içinde gerçekleştirdikleri akademik faaliyetlerinin girişini gerçekleştirdikleri “Akademik CV Programı”nda yer alan bilgiler doğrultusunda öğretim üye ve görevlilerinin bağlı oldukları bölüm başkanlıkları ile ilgili fakülte dekanlıkları/enstitü müdürlükleri tarafından söz konusu akademik faaliyetler onaylanarak performans puanları belirlenmektedir. Üniversitemizde bu faaliyetlerin söz konusu puanlara dayalı olarak ödüllendirilmesine devam edilmektedir. (<http://agep.metu.edu.tr/yeni-ogretim-uyeleri-icin-bilgi-paketi>)

İdari ve Destek Hizmetleri Personelinin Görevleriyle Uyumunun Sağlanması

Bir kamu kurumu olan Üniversitemizde, personelin işe alımı belirlenmiş kanunlar çerçevesinde yapılmaktadır. İdari personel seçiminde ve sayısal yeterlilikte sıkıntılar mevcut olmasına rağmen, mesleki yeterliliğe önem verilmektedir. Ancak KPSS sonuçlarına göre atanan idari personelin niteliği ilgili görev için yeterli olmayabilmektedir. Personel seçiminde üniversitenin söz sahibi olmaması, niteliğin korunmasında engel oluşturmaktadır.

Üniversitemiz idari personelinin görevleriyle uyumlarının sağlanması 2017–2021 Stratejik Planı çerçevesinde, temel olarak Stratejik Alan #5 Kurumsal Gelişim İnsan Kaynakları Alt Başlığında ele alınmaktadır. Nitelikli akademik ve idari personelin kurumda kalıcı bir şekilde istihdamının sağlanması, görevlerinde verimli ve etkin olarak kuruma hizmetlerinin sürdürülebilmesine yönelik bir hedef “idari personelin yetkinliğinin istihdam, işgücü planlaması ve eğitim yoluyla artırılması, memnuniyetlerinin artırılarak devamlılık sağlanması” olarak belirlenmiştir.

Buna yönelik olarak idari personelin mesleki gelişiminin desteklenmesi, yetenek havuzunun oluşturulması ve yöneticilik yetkinliklerinin artırılması amacıyla da, İdari Personel Gelişim Programı (İGEP) düzenlenmekte; mevzuat gereği eğitimler (aday memur, görevde yükselme ve iş sağlığı güvenliği eğitimleri) ve ayrıca görevin niteliği ile ilgili eğitimler de sürekli olarak verilmektedir.

Göreve yeni başlayan idari personelin, Üniversitemize uyum sağlamalarını kolaylaştırmak için, Aday Memurlar Temel Eğitim’in yanı sıra, Hazırlayıcı Eğitim kapsamında Üniversitemizin teşkilatının anlatıldığı ve tüm idari ve akademik birimlerinin tanıtımının yapıldığı Oryantasyon Eğitimi gerçekleştirilmektedir. Üniversitemizin yabancı dilde eğitim veren bir kurum olması sebebiyle, idari personelin Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürlüğü’nün sunduğu İngilizce Dil Kursundan ücretsiz olarak faydalanması sağlanmakta ve çalışanlar programa katılmaya teşvik edilmektedir.

Mesleki ve kişisel gelişime yönelik eğitim programları idari personel için Personel Daire Başkanlığı tarafından akademik yıl temel alınarak yıllık olarak planlanmakta ve gerçekleştirilmektedir. 2008 – 2017 yılları arasında gerçekleştirilen eğitimlerin başlıkları Ek-4’te verilmektedir:

Mali Kaynakların Yönetimi

Üniversitemizin bütçesi; 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında ve Üniversitemizin Stratejik Planı, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planda belirlenen amaç, hedef ve öncelikler ile her yıl yayımlanan Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda belirtilen hükümler doğrultusunda, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayacak şekilde hazırlanmaktadır.

Bütçe hazırlama ve uygulama sürecinde ise etkinliğin artırılması amacıyla Üniversitemizin 3 yıllık bütçe teklifi hazırlık çalışmalarına; birimlerimizin ertesi yıl için planladığı, karşılanması zorunlu giderlerin temininde güçlük çekilmemesi, eğitim-öğretim programlarının aksatılmadan yürütülmesi amacıyla gereken her türlü kaynağın teminini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığınca belirlenen süreden önce başlanılmaktadır. Ertesi yıl için belirlenecek bütçe tahminlerinde; ücret artışları, enflasyon artışları, birimlerde yapılması planlanan öncelikli işler dikkate alınmakta ve sağlıklı tahmin yapılması sağlanmakta aynı zamanda çok yıllık bütçeleme sistemine uygun hareket edilmektedir.

Tablo 4. 2016 Yılı Ödenek ve Harcama Tutarları (TL)

Fonk. Kod	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Yıl Sonu Harcama	Yıl Sonu Harcama Oranı %
01	Genel Kamu Hizmetleri	67.203.000	73.880.000	65.021.922	88,01
02	Savunma Hizmetleri	66.000	123.600	109.284	88,42
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	4.645.000	8.435.000	7.886.077	93,49
07	Sağlık Hizmetleri	4.412.000	4.413.500	3.286.883	74,47
08	Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	6.243.000	10.446.000	8.010.125	76,68
09	Eğitim Hizmetleri	377.296.000	431.893.722	413.562.980	95,76
Toplam		459.865.000	529.191.822	497.877.270	94,08

2016 yılında harcamaların yılsonu ödeneğine oranı; personel giderlerinde %95,48, sosyal güvenlik kurumlarına yapılan devlet primi giderlerinde %94,06, mal ve hizmet alımlarında %89,75, cari transferlerde %100 ve sermaye giderlerinde ise %94,40 olarak gerçekleşmiştir.

Ödeneklerin; bütçe kanunlarına ve yatırım programlarına uygun olarak harcama birimlerinde etkili, ekonomik ve verimli şekilde yerinde ve zamanında kullanılması, harcama talimatlarının mevzuata uygun olması, giderlerin gerçek gereksinim karşılığı olması, amaca uygun nitelikte mal ve hizmet temin edilmesi sağlanmaktadır.

Taşınır ve Taşınmaz Kaynakların Yönetimi

Kamuda taşınır ve taşınmaz kaynaklarının yönetimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun ikincil mevzuatı olan “Taşınır Mal Yönetmeliği” ve “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Üniversitemizde taşınır harcamaları birimlerinin kendi ambarlarında kayıt altına alınırken, tüm taşınırın konsolidasyonu Rektörlüğe bağlı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yapılmaktadır.

Taşınırın edinimi, devri, kayıtlardan çıkarılması ve muhasebe sistemi ile ilişkilendirilerek izlenmesi Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel

Müdürlüğü tarafından sunulan bir uygulama olan Taşınır Kayıt Yönetim Sistemi (TKYS) ile sağlanmaktadır. Taşınırlar, 2014 yılından itibaren bu uygulama ile kayıt altına alınmaya başlanmış ve muhasebe kayıtları otomatik bir şekilde yapılarak muhasebe sistemine tam olarak bütünleştirilmiştir. Bu sayede yılsonunda taşınır kesin hesabı hızlı ve hatasız bir şekilde raporlanmakta ve ilgililere sunulmaktadır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince; taşınmaz kaydına ilişkin çalışmalar üniversitemiz genelinde ortak çalışma grubu oluşturularak yapılmış olup, bu çalışma sonucunda 2012 yılı sonu itibarıyla taşınmazların maliyet bilgileri muhasebe kayıtlarına alınmıştır. Tapuda Üniversitemiz adına kayıtlı olan ve ayrıca Hazine adına kayıtlı olup Üniversitemize tahsis edilmiş olan taşınmazların takibi amacıyla Maliye Bakanlığı tarafından özel bütçeli idarelere sunulan TKYS/TBS benzeri bir uygulama bulunmadığından maliyet bilgileri dışındaki diğer detay bilgilerin takibi ise kâğıt ortamında (Excel vb. uygulamalar yardımıyla) yapılmaktadır. Ortak bir veri tabanı erişim ihtiyacı merkezi otoriteler tarafından karşılanmadığı için, taşınmazlara ait detaylı rapor üretecek bir taşınmaz sistemimiz bulunmamaktadır.

Kamu idarelerinin, ellerinde bulunan kullanılabilir durumdaki ihtiyaç fazlası taşınırları ihtiyacı olan diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devretmeleri ve taşınırların etkili, ekonomik ve verimlilik ilkelerine göre yönetiminin sağlanarak bu suretle kaynak tasarrufuna katkıda bulunmaları önem arz etmektedir. Üniversitemiz birimlerinde ortaya çıkan ihtiyaç fazlası taşınırların, kaynak israfını önlemek ve yapılacak tasarrufla sağlanan kaynağı daha acil bir ihtiyaca tahsis etmek amacıyla kullanılabilir durumdaki taşınırların, ihtiyaç duyan kurumlara bedelsiz devri için Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından sunulan İhtiyaç Fazlası Taşınır Uygulaması kullanılmaktadır.

Kamuda sağlıklı bir taşıt envanteri oluşturulması amacıyla, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından sunulan Kamu Taşıtları Yönetim Bilgi Sistemi (TBS) ile 2016 yılı Haziran ayından itibaren Üniversitemiz taşıtları bu sistemle izlenmektedir. TBS ile Üniversitemiz taşıt yönetimi sürecinde, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması amacıyla, taşıt envanterinin çıkarılması, takibinin yapılması ve maliyetlerinin izlenmesi gibi konularda karar mercilerine etkili karar desteğinin verilmesi hedeflenmektedir.

Halen kullanımda olan tüm bu uygulamalar sayesinde (her ne kadar taşınmazlarla ilgili bir takip modülü olmasa da), harcama birimi bazında mevzuata uygun bir şekilde taşınır ve taşınmazlarla ilgili kayıtlar girilmekte, üst yönetim tarafından kaynaklarımızın etkin ve verimli bir şekilde izlenerek yönetilmesi sağlanmaktadır.

3. Bilgi Yönetimi Sistemi

D3. Bilgi Yönetim Sistemi

Üniversitemizde her türlü faaliyet ve sürece ilişkin verileri toplamak, analiz etmek ve raporlamak üzere kullanılan bilgi yönetim sistemi ile ilgili güncel bilgiler aşağıda verilmektedir.

Bilgi Yönetim Sisteminin Özellikleri

ODTÜ'de faaliyetlere ve süreçlere ilişkin verileri toplamak, analiz etmek ve raporlamak üzere tasarlanan bilgi yönetim sistemi, 2015 raporumuzda detaylı bir şekilde tarif edilmiştir.

ODTÜ'de oluşturulmaya başlanan Bütünleşik Bilgi Sistemi, Üniversitenin kritik süreçleri başta olmak üzere tüm süreçlerle ilgili kararları desteklemek üzere geliştirilmeye devam etmektedir. 2017-2021 Stratejik Planı'nda yer alan ve hazırlıkları başlatılan veri ve performans bilgi sisteminin geliştirilmesi, bu bakımdan tüm süreçleri destekleyecek önemli bir çalışmadır. Çalışma kapsamında performans göstergeleri, stratejik yönetim gereksinimlerinden başlayarak farklı bölüm ve birimlerin yönetim gereksinimlerine uygun olarak yeniden tasarlanmaktadır. Bu gereksinimler, stratejik düzeyde kurumsal performans izleme, mali performans izleme, işletme fonksiyonel performansını izleme, program/proje performansını izleme, insan kaynakları performansını izleme, mezun performansını izleme gibi bileşenlerden oluşmaktadır. Bu tasarıma göre bilgi teknolojilerinin yardımıyla destekleyici sistemler geliştirilecektir. Söz konusu sistemler, düzenli veya anlık raporlama, sıralama ve endeks verilerini hazırlama gibi faaliyetleri de destekleyecektir.

Bilgi teknolojilerinin kaldıraç etkisinden yararlanmayı sağlaması, verimliliği artırması, veri ve bilgilerin erişilebilirliğini ve bütünselliğini sağlaması, karar alma süreçlerini desteklemesi, yönetim niteliğini ve mevzuat uyumunu garanti altına alması amacıyla projelendirilen Bütünleşik Bilgi Sistemi (BBS) çalışması 2008'den bu yana sürdürülmektedir. Bu sistemin bileşenleri, eğitim ve öğretim, araştırma, uygulama ve hizmet ve kurumsal yönetim süreçlerini öncelik sırasına göre destekleyecek şekilde geliştirilmektedir. 2016 yılı itibarıyla altyapı kurulumunun yaklaşık %90'ı tamamlanmıştır. Süreçlerin ise yaklaşık %30'u BT ile desteklenir hale gelmiştir.

Bilgi Yönetim Sisteminin Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine Yönelik Unsurları

Bilgi yönetim sisteminin eğitim-öğretim faaliyetlerine yönelik bileşenleri 2015 iç değerlendirme raporumuzda özetlenmiştir. Bu sistemlerden Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi (ÖİBS), öğrencilerin tüm demografik ve akademik verilerini barındırmaktadır. Bu sistemin, BBS altyapısına uygun yeni bir tasarım olan METUSIS'e aktarımı devam etmektedir.

Bilgi yönetim sistemimizin, öğrenci başvurularını daha iyi desteklemek üzere iyileştirilmesine devam edilmiştir. Tüm başvuru istatistikleri bu sistemden elde edilebilmektedir.

ODTÜClass öğrenme yönetim sisteminin ÖİBS ile bütünleşik olarak kullanımı, ders sırasında sorulan sorulara cep telefonu kullanarak verilen yanıtları otomatik olarak öğrenci not çizelgesine kaydedecek şekilde geliştirilmiştir. Bu sistem aracılığıyla öğrencilerin derslerle ilgili performansı izlenebilmektedir.

ODTÜ Syllabus sistemi her dönem açılan derslerle ilgili güncel bilgileri kaydetmek ve sunmak üzere kullanılmaya devam etmektedir. Benzer şekilde etkileşimli kayıtlar, burs başvuru ve değerlendirme ile çevrimiçi harç sistemlerinin, e-katalogun ve öğretim üyesi değerlendirme sisteminin kullanımı devam etmektedir.

Bilgi Yönetim Sisteminin Araştırma-Geliştirme Faaliyetlerine Yönelik Unsurları

Üniversitemizde Ar-Ge faaliyetleri ile ilgili veriler BAP Koordinatörlüğü, Proje Destek Ofisi ve Bilgi Transfer Ofisi tarafından hazırlanmaktadır. Araştırma ile ilgili PDO'da proje başvuru ve kabul sayıları (kabul oranları, bölümlere göre başarı istatistikleri, alan bazında başarı oranları vb.) bilgileri tutulurken, BAP Koordinatörlüğünde projelerin bütçeleri ve personel bilgileri tutulmakta, BTO'da ise sanayi işbirliği projeleri (Döner Sermaye İşletmesi ile iletişim halinde), patent sayıları, FSMH ile ilgili bilgiler tutulmaktadır. Takip edilen araştırma performans göstergeleri Ek-5'te verilmektedir.

Bilgi Yönetim Sisteminin Mezunlara Yönelik Unsurları

İç ve Dış Değerlendirme Sürecine Yönelik Bilgilerin Toplanması

Üniversitemizde kurumsal iç ve dış değerlendirmeye ilişkin verilerin toplanması ODTÜ Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi (KGPO) tarafından gerçekleştirilmektedir. KGPO, ODTÜ Kurumsal gelişiminin izlenmesine yönelik "Stratejik Plan", "Yıllık Faaliyet Raporu", üniversite başarı sıralamaları gibi uygulamaların ve ilgili raporların tek merkezden güvenilir ve geçerli veriyle etkin bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Ayrıca Ofis, ODTÜ'nün kurumsal gelişimini destekleyecek diğer plan, program ve projelerde araştırma, koordinasyon ve destek hizmetleri verir. Birim ile ilgili bilgilere www.kgpo.metu.edu.tr adresinden ulaşılabilmektedir.

Toplanan verilerin güvenliği, gizliliği ve güvenilirliği

Toplanan verilerin sayısal ortamda depolanmaları, iletilmeleri ve işlenmeleri yoğunlukla ODTÜ Bilgi İşlem Daire Başkanlığı (BİDB) tarafından işletilen bilgi sistemleri yardımı ile yapılmaktadır. Bu bilgi sistemleri ISO27001:2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) Standardı'na uyumlu olarak çalışmakta olan BİDB'nin sorumluluğundadır. ISO27001:2013 BGYS'nin üç temel unsuru bulunmaktadır; gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik. ODTÜ BİDB bu üç unsuru dikkate alarak çalışmalarını yürütmektedir.

ODTÜ BİDB'de uygulanmakta olan BGYS kapsamında ilgili sistemlere yönelik olarak personel güvenliği, varlık yönetimi, erişim kontrolü, kriptoloji, fiziksel ve çevresel güvenlik, işletim, iletişim, sistem temini geliştirme ve bakımı, tedarikçi ilişkileri, bilgi güvenliği olay yönetimi, iş sürekliliği ve yasal çerçeveye uyumluluk çalışmaları yapılmış olup devamlılığı sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra sistemlere yönelik tehditler süreç tabanlı olarak incelenerek risk analizi ve işleme planı yapılmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda sistemler sürekli iyileştirme yaklaşımı ile yönetilmektedir.

Toplanan verilerin güvenliği, gizliliği ve güvenilirliği şartları sistemlerin yönetimi kapsamında, e-posta ve kişisel verilerin tutulduğu sunuculara yetkisiz erişiminin kısıtlanması, kullanıcı şifresi ile ilgili alanlara erişimin zorlanması, erişim log kayıtlarının tutulması, şifre denemelerinin tespit edilerek engellenmesi veri tabanlarına yetkisiz erişimin kısıtlanması, kullanıcı şifrelerinin okunamaz şekilde saklanması yapılarak sağlanmaktadır.

Ayrıca, toplanan verilerin sayısal ortamda ODTÜ BİDB tarafından işletilmeyen bilgi sistemlerinde depolanmaları, iletilmeleri ve işlenmeleri durumunda, ODTÜ BİDB ilgili sistemlerden sorumlu olan bölüm ya da birime danışmanlık sağlamakta ve gerekli durumlarda bu sistemlere yönelik zafiyet taraması testleri gerçekleştirip sorumlularına bilgi vermektedir.

Kurumsal verilerin tamamı bir Felaket Kurtarma Merkezinde yedeklenmektedir.

4. Kurum Dışından Tedarik Edilen Hizmetlerin Kalitesi

D4. Kurum Dışından Tedarik Edilen Hizmetlerin Kalitesi

Üniversitemiz, yurt içi veya yurt dışından tedarik edilecek destek hizmetlerini 4734 Sayılı Kamu İhale ve 4735 sayılı Kamu İhaleleri Sözleşme kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili mevzuatlar çerçevesinde yürütmektedir.

Tedarik süreci, 2015 İç Değerlendirme Raporumuzda aktarıldığı gibi işletilmektedir.

Yurt dışından satın alınan bedelli ithalat, bedelsiz ithalat, geçici kabul, hibe, tamir vb. şekilde gümrüğe gelen malzemelerin 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre gümrük işlemleri yapılarak Üniversitemize girişi sağlanmaktadır.

Satın alma sürecinde kullanılan ihale dokümanlarında; hizmetlerin uygunluğu, kalitesi ve sürekliliğini sağlayan hükümler yer almakla birlikte, süreçte yer alan kabul komisyonları görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmeye devam etmektedir.

Kurum dışından tedarik edilen hizmetler için tedarikçi seçimi, planlama, karar alma, uygulama ve denetim mekanizmaları önceki raporumuzda belirtildiği gibi uygulanmaktadır.

5. Yönetimin Etkinliği ve Hesap Verebilirliği, Kamuoyunu Bilgilendirme

D5. Kamuoyunu Bilgilendirme

Üniversitemiz topluma karşı sorumluluğunun gereği olarak kamuoyunu faaliyetlerinin tümüyle ilgili aşağıda açıklandığı gibi bilgilendirmektedir.

Güncel verilerin kamuoyuyla paylaşılması

Kamu idarelerinin, her yıl, amaçları, hedefleri, stratejileri, varlıkları, yükümlülükleri ve performans programlarını kamuoyuna açıklama yükümlülüğü çerçevesinde Üniversitemiz her yıl ilgili mevzuata göre, faaliyetlerinin tümüyle ilgili güncel verileri kamuoyuyla web sitesinde yayınlamaya başlamıştır (<http://sgdb.metu.edu.tr/kamuoyunu-bilgilendirme-duyurulari>). Ayrıca 2004 yılından itibaren her yıl basılı olarak tüm üniversiteye yıllık Faaliyet Raporu sunulmaktadır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına da her yıl düzenli olarak iletilen bu rapor, Üniversiteye ait Eğitim ve Öğrenci İşleri; Personel; Araştırma ve Yayın; Bütçe, Fon ve Harcamalar; Kurumsal İletişim; Sosyal Hizmetler başlıkları altında gerçekleştirilen faaliyetler ve istatistiki verileri kapsamaktadır. İdare Faaliyet Raporu, Performans Programı, Kurumsal ve Mali Durum Beklentiler Raporu her yıl süresi içinde kamuoyuyla paylaşılmakta SGDB web sayfasında (<http://sgdb.metu.edu.tr/>) duyurulmaktadır.

Kamuoyuna sunulan bilgilerin güncelliği, doğruluğu ve güvenilirliği

Kamuoyuna sunulan bilgiler yayınlanmadan önce bilgiyi sağlayan birimlerin kontrolünden geçmekte ve ilgili yöneticiler tarafından onaylanmaktadır. Yapılan çalışmalar kapsamında, kurum verileri sınıflandırılmakta ve veri yaşam çevrimi rolleri oluşturulmaktadır. Veri ve bilgi güvenliğinin sağlanması açısından, BBS (Bütünleşik Bilgi Sistemi) Projesi kapsamında "Ontoloji Çalışması" yapılmış ve kavramlar ile ilgili farklı anlaşılabilirlikler giderilmeye çalışılmıştır.

ODTÜ Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi, ODTÜ kurumsal gelişiminin izlenmesine yönelik veri tabanlarının oluşturulmasını ve yönetilmesini sağlar. Dönemsel ve amaca özel "Stratejik Plan", "Yıllık Faaliyet Raporu" gibi üretilen raporlardaki bilgilerin, tek merkezden güvenilir ve geçerli veriyle etkin bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlar.

D6. Yönetimin Etkinliği ve Hesap Verebilirliği

Mevcut kalite güvence, yönetim ve idari sistemimizde yöneticilerin liderlik özelliklerinin ve verimliliklerinin ölçülmesi; yönetim ve idarenin Üniversite çalışanlarına ve genel kamuoyuna hesap verebilirliğine yönelik politikaları hakkında bilgiler aşağıda verilmektedir.

Yöneticilerin Liderlik Özelliklerinin ve Verimliliklerinin Ölçülmesi

Yöneticilerin liderlik özellikleri ve verimlilikleri, yürütülen çalışmaların başarımı yoluyla dolaylı olarak ölçülmektedir. Akademik personel için uygulanan “Akademik Gelişim Programı (AGEP)” ile idari personel için yürütülen “İdari Personel Gelişim Programı (İGEP)” kapsamında katılımcılara kurumsal gelişim ve kaynakların verimli kullanımı gibi konularda sunumlar yapılmaktadır. 2011-2016 Stratejik Planı’nda da yer alan; yöneticilik görevini yürütecek öğretim üyelerine liderlik ve yöneticilik eğitimlerinin, birim idari yöneticilerine sistemli yöneticilik eğitimlerinin verilmesi hedefleri henüz gerçekleşmemiştir. Yöneticiler için bu konularda eğitimleri kapsayan bir “Yönetici Gelişim Programı (YÖGEP)” açılması değerlendirilmektedir.

Yönetim ve İdarenin Hesap Verebilirliğine Yönelik Politikası

Hesap verme sorumluluğu 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (Madde 8)’e göre “yeni kamu yönetim anlayışının çok yeni kavramlarından biri olan hesap verme sorumluluğu raporlamadır” olarak tanımlanmıştır. Bu sorumluluk Üniversitemizde mevzuat ve yetkiler doğrultusunda 2015 raporumuzda detaylı olarak açıklanan temel öğeler/ilkelere çerçevesinde değişik süreç ve düzeylerde yerine getirilmektedir. Hesap verme sorumluluğuyla ilgili yönlendirici ilkelere çerçevesinde kamuoyuna bilgi verilmektedir.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

E. Sonuç ve Değerlendirme

ODTÜ, eğitim-öğretim ve araştırma alanlarında çok yönlü ve çeşitli kaynaklara sahip köklü bir üniversite olarak yıllardır yükseköğretimde bir rol modeli olarak görülmüştür. Çok sayıda lisans ve lisansüstü programla birlikte her yıl yüzlerce ulusal ve uluslararası projenin yürütüldüğü üniversitemize bu çeşitlilik ve birikim güç vermektedir. Öte yandan, kalite güvencesi sağlamada, gerek eğitim-öğretim ve gerekse araştırma alanlarında çok sayıda farklı iç ve dış paydaşla yürütülen ilişkiler, paydaşların talep ve beklentileri doğrultusunda daha da çeşitlenmekte, verilen bu hizmetlerde programlar ve/veya birimler arasında koordinasyon ve uyumu sağlamak daha önemli hale gelmektedir. Eylül 2016’dan beri geliştirilmekte olan ve Mayıs 2017 içinde Kalkınma Bakanlığına sunulacak olan 2017-2021 Stratejik Planı’nda yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda kalite güvence sisteminde de önemli iyileştirmeler yapılması öngörülmektedir. Bu sistemin önemli bileşenlerinden olan, bilişim teknolojileri destekli veri ve performans yönetim altyapısının güçlendirilmesi için çalışmalar başlatılmış bulunmaktadır. Kalite güvence sistemini desteklemek üzere kurumsal ve programlara dair süreçlerin yönetimine ve gelişimine yönelik araştırma ve geliştirme çalışmalarının yapılması ile ilgili çalışmalar da sürdürülmektedir. Disiplinlerarası ve bütüncül yaklaşım, işbirliği ve etkileşim, temeli güçlendirme ve kaynakları güçlendirme stratejik önceliklerimiz doğrultusunda eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve toplumsal hizmet boyutlarında stratejik hedeflere erişimi kolaylaştıracak ve kalite güvence sistemini güçlendirecek destek stratejileri hayata geçirilecektir.